

ANA EKARETIA IESU KRISTO IBUKIJA AIKA ITIAKI NI BOONG AIKA KAITIRA • EBERI 2020

Riaona

Kristo
ae Maiu

AO KAOKAN BWAI AE

Reitinako

Beretitenti Nelson:
Ara Ekaretia n Taai
aika A na Roko,
iteraniba 6

Am tabo n Kaokan
Bwai ae Reitinako,
iteraniba 18

Itita n
Ana Boki Moomon,
iteraniba 24, 28

E A ROKO
IKAI TE
EKARETIA

Nairobi **Kenya**

Ngkai e waakinako Kaokan Bwai ae reitinako, e kaoti te euangkerio n kabutaa te aonaaba. Kenya bon te katooto n aron rikiraken te Ekaretia i Aberika.

Te Ekaretia n Taai aika A na Roko

Beretitenti Russell M. Nelson

6

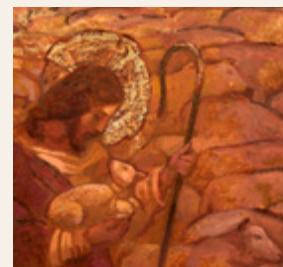
Te Mwakuri n Ibuobuoki
Rinanon te Maungatabu
ni Kabuta

14

Kaokakin Bwaai Ae Reitinako
Unimwaane LeGrand R. Curtis Jr.

18

Tera Nanon
te Itita Irou?
28

200 Ririki n Oota

Nte bong ae tamaroa, ae itiaki 200 te ririki n nako, te ataeinimwaane e rinnako n te buakonikai ma te kantaninga bwa e na ukoukora kabwaraan ana bure ao n tataro ibukin te ekaretia ae riai ni kainna. Man te mii ni burabeti ae kamimi aei, e reiakinna bwa e na aki kaina teuana mai ibuakoia. Ngaia are e a kanikinaea moan Kaokan Ana euangkerio lesu Kristo—te waaki are e reitinako ni karokoa ngkai.

Inanon te beeба ni kaongora aei, ti bukamarua te ka 200 n ririki te ota:

- E reirei Beretienti Russell M. Nelson bwa e kanga iкotakin Iteraera n iteran te rabuna ake uoua ni kona ni katauraoira ao tabeman ibukin Kauaokin te Tia Kamaiu (iteraniba 6).
- E kaotia Unimwaane LeGrand R. Curtis Jr. aroia Aika Itiaki n ibuobuoki nakon te mwakuri ae reitinako ibukin Kaokan Bwaai—ao ti na kanga ngaira n tatabemaniira ni kona n ibuobuoki (iteraniba 18).
- Ibukiia kairake, Unimwaane Neil L. Andersen e tibwauai nimaua koaua aika ti kona n reiakin man te Moa ni Mii ni Burabeti (iteraniba 52).

Ngkai ti rerei man aia taeka ara burabeti ao aia karaki Aika Itiaki aika kakaonimaki, au kantaninga bwa ti kona n roko nakon te aeka n atatai ae karaoia te Burabeti lotebwa n 200 te ririki n nako: ae Tamara are i Karawa ao lesu Kristo a bon koaua, aomata aika maiu aika a tangiriira. Ao ti a tibwaua te atatai anne ma raoraora ao kaain rarikira.

Raomi ni Koaua,

Unimwaane Randy D. Funk man te Itingaun

Eteta n Ana Maekatiin te Ekaretia

Kanoana

5 Maungatabu ni Kabuta Rinanon Ririki ☸

6 Te Ekaretia n Taai aika A na Roko

Iroun Beretitenti Russell M. Nelson

Ana Ekaretia lesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e katauraoa te aonaaba ibukin okin te Tia Kamaiu.

12 Bannan te Onimaki ☸

Berglind Guðnason

Ngke e aki kona moan ana kangaanga iaon te bwaranano, Berglind e taekina aron ana kaiangatoa, ao te Tama are i Karawa e buokia ni kamaiua.

14 Reirei n te Mwakuri n Ibuobuoki

Te Mwakuri n Ibuobuoki Rinanon te Maungatabu ni Kabuta

Maungatabu ni Kabuta e anganira kawai aika a mwaiti n ibuobuoki—imwaain, n tain, ao imwiin wiikin motirawan te maungatabu ni kabuta.

18 Kaokakin Bwaai E Reitinako

Iroun Unimwaane LeGrand R. Curtis Jr.

E moanaki Kaokan Bwaai n te Buakonikai ae Tabu 200 te ririki n nako, ao e reitinako n te bong aei.

24 Iai Aia Kantaniga n Rokon Kristo—ao Ngaira ti Kona Naba 📖 ☸

Iroun Mindy Selu

Ti kona ni karekea te kantaniga ni Kauaokin Kirsto n te kawai naba are a karaoaia burabeti n Ana Boki Moomon.

28 Nakomai, Iriirai: Ana Boki Moomon 📖 ☸

Kabonganai rongorongo inanon wiiki aikai ni karaka riki am kamatebwai n ana Boki Moomon n tenawakaina aei.

32 Bwanaaia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ☸

Te karo e angan natina te aine te bwaintangira ae akea boona, te tina ae nanokawaki e kauringaki n ana akoi te Atua, te aine e iangoa aron kakawakin tamnein te aomata; ana onimaki te ataeinimwaane ni buoka ana utu.

36 Reirei man ana Boki Moomon 📖 ☸

Te Bitaki n te Nano Ae Moan te Korakora

Iroun Unimwaane Kyle S. McKay

Ngkana ti rairi nanora, e kona Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu ni karika te bitaki n nano ae moan te korakora.

40 Katamaroan Are Ti Rinanona n te Tembora ☸

Man te Moan Beretitentii

Wareware ni Kawaekoa

Come, Follow Me Support

Iaon Tinanikuna
Tamnei iroun
Stefano Cirianni

Mwakoro

Kairake n Ikawai

42

Kairake n Ikawai a bon **kakawaki**

ni mwakoron Kaokakin

Bwaai ae reitinako. Reirei

arom ni kona n
ibuobuoki!

Kairake

50

Te Moan ni Mii ni Burabeti bon **te**

kakoaua n ana tangira te Atua

ibukiia

Natina—

riki nakoia

naake a

ukoukoria.

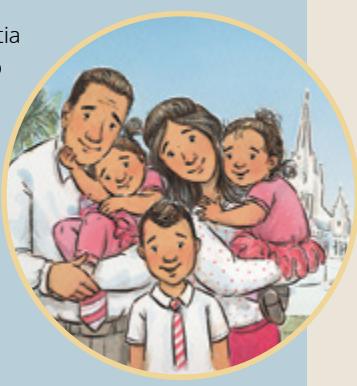
Ataei

Rao

Ana Ekaretia

lesu Kristo

e kaokaki!

RONGORONGO N EBERI TI IAON BWAAI AKE A MAIU MAN TE ITI

E Tautauko Arom are mai Mwaina? *Iroun Jeff Bates*

Te kairake n ikawai e tibwuaia bwa e kanga kaoan lesu Kristo nakon maiura ni kona ni buokira ni waakirake.

Kabonganan Aran te Ekareta i ae Bwanin E Katuaraa ma E Materaoi

Iroun Lauri Ahola

Te kairake n ikawai e tibwuaia bwa e kanga ana reirei Beretitenti Nelson n buokia bwa e na tibwuaia te euangkerio.

Karekean te Kimwareirei ni Karaoon Ana mwakuri te Uea

Kairake n ikawai ni kabuta te aonaaba a tibwuaia aia waaki n Kaakan Bwai ae reitinako.

KAKAEA RIKI

N te Gospel Library App ke n te liahona .ChurchofJesusChrist.org, ko kona ni:

- Kakaea te Riaona ae ngkai.
- Karekei rongorongo aika a tii kona n noraki ni bwaai aika a maiu man te iti.
- Ukeri maekatin ake ngkaoa.
- Karini ami karaki ao ami kukune.
- Kabooa kakarokoan te maekatiin nakoim ni katoa otinakona ke kabooa kakarokoan te maekatin nakon temanna.
- Kanakoraoa am kamatebwai ma bwaai ni mwakuri ake a maiu man te iti.
- Tibwuaia rongorongo ao witeo aika mamaten nanom.
- Anai man te intanete ke karaoi kaobin rongorongo.
- Ongora nakon rongorongo ake bon mamaten nanom.

REITAKI MA NGAIRA

Kanakoa am titiraki ao am katamaroa nakon liahona@ChurchofJesusChrist.org.

Kanakoa am karaki nakon liahona.ChurchofJesusChrist.org ke meerinna nakon:
Liahona, floor 23

50 E. North Temple Street
Salt Lake City, UT 84150-0023, USA

EBERI 2020 WAORIUM 23 NAMBWA 2 RIAONA 16719 859

Ana maekatin Ana Eketaria lesu Kristo ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ni Kubata te Aonaaba

Te Moan Beretitenti: Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, Henry B. Eyring

Te Kooram n Abotoro n te Tengaun ma Uoman: M. Russell Ballard, Jeffrey R. Holland, Dieter F. Uchtdorf, David A. Bednar, Quentin L. Cook, D. Todd Christofferson, Neil L. Andersen, Ronald A. Rasband, Gary E. Stevenson, Dale G. Renlund, Gerrit W. Gong, Ulisses Soares

Eteta: Randy D. Funk

Aetuwaitia: Becky Craven, Sharon Ebanks, Cristina B. Franco, Walter F. González, Larry S. Kacher, Jan E. Newman, Adrián Ochoa, Michael T. Ringwood, Vern P. Stanfill

Manatia n Tarekita: Richard I. Heaton

Tarekita n Ana Maekatin te Eketaria: Allan R. Loyborg

Manatia n te Bitineti: Garff Cannon

Manatia n Eteta: Adam C. Olson

Kauoman ni Manatia n Eteta: Ryan Carr

Te Tia Ibuobuoki n te Boreti: Camila Castrillon

Koroboki ao Etetanakia: David Dickson,

David A. Edwards, Matthew D. Flitton,

Garrett H. Garff, Jon Ryan Jensen, Aaron

Johnston, Charlotte Larcabal, Michael R.

Morris, Eric B. Murdock, Joshua J. Perkey,

Jan Pinborough, Richard M. Romney,

Mindy Selu, Lori Fuller Sosa, Chakell

Wardleigh, Marissa Widdison

Te Tarekita n te Korobanna: Tadd R.

Peterson

Korobanna n anai nano: Jeanette

Andrews, Fay P. Andrus, Mandie

Bentley, C. Kimball Bott, Thomas Child,

Joshua Dennis, David Green, Colleen

Hinckley, Eric P. Johnsen, Susan Lofgren,

Scott M. Mooy, Aleni Regehr, Mark W.

Robison, Nicole Walkenhorst

Koteineita n te Intellectual Property:

Collette Nebeker Aune

Manatia ni Karaobwai: Jane Ann Peters

Karaobwai: Ira Glen Adair, Julie Burdett,

José Chavez, Thomas G. Cronin, Bryan W. Gygi, Ginny J. Nilson, Marissa M. Smith

Manga boretiakina: Joshua Dennis,

Ammon Harris

Tarekita n te Boreeti: Steven T. Lewis

Tarekita n Tibwatibwa: Nelson Gonzalez

Atureti n te meeri: *Riaona*, Fl. 23,

50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT

84150-0023, USA.

Te Riaona (te taeka n Ana Boki

Moomori nanona bwa te "kambwati"

ke "te tiakairi" e boretiakina n te taetae n

Albanian, Armenian, Bislama, Bulgarian,

Cambodian, Cebuano, Chinese, Chinese

(kabebeteaki), Croatian, Czech, Danish,

Dutch, English, Estonian, Fijian, Finnish,

French, German, Greek, Hungarian,

Icelandic, Indonesian, Italian, Japanese,

Kiribati, Korean, Latvian, Lithuanian,

Malagasy, Marshallese, Mongolian,

Norwegian, Polish, Portuguese,

Romanian, Russian, Samoan, Slovenian,

Spanish, Swahili, Swedish, Tagalog,

Tahitian, Thai, Tongan, Ukrainian, Urdu,

ao Vietnamese. (Tain rairikia e kaokor

n te aba teuana ma teuana.)

© 2020 iroun Intellectual Reserve, Inc. A ban e tauaki mwini talian kariaia ibukin katootongana. Boretiakina te United States i America.

Rongorongon Kariaiaikan

Katootongana: Ma tii ngkana tao e kaotaki, aomata a kona ni kaewei bwaai aikai man te *Riaona* ibukin oin kainnanoa, n aki kamanenaki bwa te bwai ni karekmwane (n raonaki ma nakoa n te Eketaria). Te kariaia aei e kona ni kamaunaaki n te tai ae aki ataki.

Korotamnei a na aki kona ni katootongaka ngkana iai tuua ake a kaotaki n aron taekan te korobanna. A riai titiraki ibukin karekean katootongana ni koreaki nakon Intellectual Property Office, 50 E. North

Temple St., FL 13, Salt Lake City, UT 84150, USA; imerri: cor-intellectualproperty@ChurchofJesusChrist.org.

For Readers in the United States

and Canada: April 2020 Vol. 23 No. 2

liahona (USPS 311-480) Kiribati (ISSN

1096-5130), is published six times a

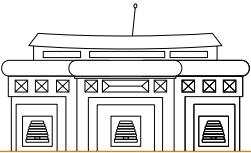
year (January, April, May, July, October

and November) by The Church of Jesus

Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price is \$4.00 per year; Canada, \$4.80 plus applicable taxes.

Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; old and new address must be included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake Distribution Center at address below. Subscription help line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard, American Express) may be taken by phone. (Canada Post Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send all UAA to CFS (See DMM 507.1.5.2). **NONPOSTAL AND MILITARY FACILITIES:** Send address changes to Distribution Services, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

MAUNGATABU NI KABUTA RINANON TE RIRIKI

1830

Uoua te namwakaina imwiin katean te Ekaretia, lotebwa Timiti e tararua te moan ni maungatabu ni kabuta.i Fayette, New York. Tao 30 membwa ao tabeman riki aika a iria.

1850

Te *Deseret News* e boretia te moan ribooti ae bwaniin iaon te maungatabu ibukina bwa te ribota ae te kairake, George D. Watt, e a tia ni kaewi taetae n te koroboki ae te shorthand.

1867

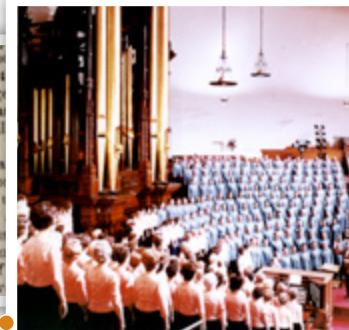
E kabanea aua te bong te maungatabu ni kabuta irarikin are teniua ae taneiai te aba iai ibukina bwa a rineia kaain te taromauri bwa e na tiku teuana riki te bong.

1924

A moan kabonganaki bwai n taetae man te iti (Microphones) iaon te tabo n taetae n te Tabaenako. N taai ake mai imwaina, taan taetae a katan iaon buburan bwanaia bwa e na ongo te aba bwanaia.

1949

Kabonganaan bwaai n rawetamnei n te Tabaenako, e a moanaki kanakoan te maungatabu iaon te terewetion.

1962

A rairaki taeka nakon tae-tae riki tabeua—Tiaman, Dutch, ao Spanish—ibukin te moan n tai n te Tabaenako. Ngkai tiaian marooro a rairaki nakon ae 90 te taetae

1967

E kanakoaki te Maungatabu ni Kabuta n te TV n ae kara. Mwaane n te Tabaenako Kuaea a bwain tiae keti aika bebete buruia, ao aine a bwain kunikai aika mata bingke ma ni bebete karaia.

1977

Te bitaki man teniua te bong ao onoua tetere ni kabuta, te maungatabu e kabanea uoua te bong ao n raonaki ma nimaua te tetere ni kabuta.

2000

Te Tienta ni Maungatabu ae boou i Salt Lake City, ae katekatekaia 21,000 aomata, e a booaki te moan ni maungatabu ni kabuta iai.

Ni kakaei taetae man te maungatabu ni kabuta aika ngkai ao ake mai imwaina, nakon gc.ChurchofJesus Christ.org ke te mwakoro n te "General Conference" n te Gospel Library app.

Ana Ekaretia
Iesu Kristo
Ibukiia
Aika Itiaki
ni Boong
aika Kaitira
e katauraoa
te aonaaba
ibukin te bong
“ba a na buta
aonaba n
atakin Iehova”
(Itaia 11:9).

Iroun Beretitenti
Russell M.
Nelson

Te Ekaretia n Taai aika A na Roko

KATAURAOAKIN TE AONAABA IBUKIN KAUAKIN TE TIA KAMAIU

Ngkoe ao ngai ti uaia n ira buakon reitanakon Kaokan ana euangkerio Iesu Kristo. E bon kamiimi! E aki karaoaki iroun te aomata! E roko mairoun te Uea, are e kangai, “N na kawaekoa au mwakuri n taina” (Reirei ao Berita Aika Tabu 88:73). E kakorakoraaki te mwakuri aei man te katanoata mai ieta are e karaoaki 200 te ririki n nako. Iai inanova taeka aika ti onoua: “Aio Natiu ae Tangiraki. Oongo Irouna!” (taraa Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:17).

E taekinaki iroun te Atua ae Mwaaka, te katanoata anne e uota te kairake Iotebwa Timiti nakon te Uea Iesu Kristo. Taeka aika onoua aikanne e moana Kaokan Ana euangkerio. Bukin tera? Ibukina bwa Atuara ac maiu bon te Atua n tangira! E tangiriia Natina bwa ana karekea te maiu ae aki mamate ao akea tokina! Te mwakuri ae tamaroa ni boong aika kaitira are ngaira bon mwakorona e kateaki, iaon taina, ni kakabwaia te aonaaba ae a maan n tataninga ao n nanokawaki.

I aki kona n taekina Kaokan Bwai ngkana I aki rangi ni kukurei. Koauan Kaokan Bwaai e bon rangi ni kakubanako! E bon kamiimi! E bon rang tamaroa! Ai kamimira ae taan uarongorongo mai karawa a roko n anga te kariaiakaki ao te mwaaka nakon te mwakuri aei?

N te bong aei, ana mwakuri te Uea n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira e waaki nako n birina ac ririkirake. E na rang nakoraoi riki te Ekaretia nakon taai aika a na roko nakon are e kantningaaki. “Baike e tuai n nori te mata, ao e tuai n ongo te taninga, . . . boni baika E katauraoi te Atua i bukia ake a tangiria” (1 I Korinto 2:9; taraa naba Reirei ao Berita Aika Tabu 76:10).

*Uringnga bwa
bwaninin ana
mwakuri n
ibuobuoki Kristo e
katan inanon taai
aika a na roko.*

Uringnga bwa bwaninin ana mwakuri n ibuobuoki Kristo e katan ibukin taai aika a na roko. Taeka ni burabeti ibukin Kauaokina ae iaon kawaina ni koro bukina. Ti a tibwa kateitei nakon kabanean boong aika kaitira—ngkai e a bon kakoauaki raoi Kauaokin te Tia Kamaiu.

Ikotakin Iteraera n Iteran te Roki Aika Uoua

Te bwai ae riai n riki imwain Rokon te Kauaoki bon man ikotakin Iteraera ae maenako (taraa 1 Nibwaai 15:18; taraa naba atuun te iteraniba n Ana Boki Moomon). Te reirei n te ikoikotaki bon teuana te reirei ae kakawaki n Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E a tia te Uea ni katanoata: “I angani ngkami te kanikina . . . are N na ikotia iai, man maenakoia n te tai ae maan, au botanaomata, O te bata are Iteraera, ao N na katea ibuakoia au Tion” (3 Nibwaai 21:1).

Ti aki ti reirei te reirei aei, ma iai tibwangara inanona. Ti karoaia ngkai ti buokia n ikotia ake

e rineiia te Uea n iteran te rabuna aika uoua. Ngkai mwakoron te babaire ibukintokin te aonaaba ma kaaina, ara baronga n aomata ake a mate a na manga kamaiuaki (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 128:15). Ma te akoi ae korakora, te kakao nakon “nakomai nakon Kristo” (Iakobwa 1:7; Moronaai 10:32; Reirei ao Berita Aika Tabu 20:59) e kona naba ni karababaaki nakoia naake a mate n akea aia atatai n te euangkerio (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 137:6–8). Iteran aia katauraoi, e ngae n anne, a kainnanoa aia ibuobuoki tabeman n te aonaaba. Ti ikotii tiata ibukin rikiia kain te utu, karoai beeban utu n te kurubu, ao ni karoai mwakuri n te tembora n tei ibukiia tabeman n ikotia n tatabemaniaiia nakon te Uea ao nakon aia utu (taraa 1 I-Korinto 15:29; 1 Betero 4:6).

A na kabaeki utu ni kabane n aki totoki (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 2:2–3; 49:17; 138:48; Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:39). Te reitaki ae matoatoa e na karoaiki imarenaia

aia bakatibu ao aia kariki. N ara tai, te reitaki ni kabane, ae bwanin, ao ni kororaoi ni boong aikai, kiing, ao mwaaka a na reitaki ni kabane (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 128:18). Ibukin kantaninga aika tabu aikai, tembora aika tabu a kaona ngkai te aonaaba. I kamataata riki bwa katean tembora aikai e kona n aki bita maium, ma am mwakuri n ibuobuoki inanon te tembora ni koauana e na kona.

E a roko te tai are naake aki karinea te Uea a na kaokoroaki ma naake a ongotaeka (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 86:1–7). Kamanoara ae moan te mano bon reitinakoan te kororaoi n tau n rin n Ana auti ae tabu. Te kabanea n tamaroa ni bwaintituaraoi ae ko kona n anga nakon te Uea bon kawakinam man barekan bwain te aonaaba, bwa ko aonga n tau n rin n Ana auti ae tabu. Ana bwaintangira nakoim bon te rau ao te kamanoaki ae ko ataia bwa ko tau ni kaitibo ma Ngaria, n te tai are e roko iai te tai anne.

Irarikin e mwakuri n te tembora, rokon Ana Boki Moomon bon te kanikina nakon te aonaaba ae bwanin bwa e a tia te Uea ni moana ikotakin

Iteraera ao ni kakoroa nanon te berita are E karaopia nakon Aberaam, Itaaka, ao Iakobo (taraa Karikani Bwaai 12:2–3; 3 Nibwaai 21; 29). Ana Boki Moomon e katanoata te reirei ibukin te ikoikotaki (taraa, te katooto, 1 Nibwaai 10:14). E karikiia aomata bwa ana reirei taekan Iesu Kristo, ni kakoaua Ana euangkerio, ao ni kaina Ana Ekaretia. N koauana, ngke arona bwa akea Ana Boki Moomon, te berita n ikoikotakiia Iteraera e na bon aki riki.

Te mwakuri ni mitinare e kakawaki naba nakon te ikoikotaki anne. Ana toro te Uea a waaki nako ni katanoata taekan Kaokan Bwaai. N aaba aika mwaiti ara membwa ao ara mitinare a tia ni ukoukorii kaain iteraera ake a maenako; a tia ni ukoukorii “mai inanon bangabangani bwaa” (Ieremia 16:16); ao a tia n akawaiia, n aron boong ake ngkoa.

Te mwakuri ni mitinare e reitiia aomata nakon te berita ae a tia ni karaoia te Uea ma Aberaam n taai ake ngkoa:

“Konariki bwa te kakabwaiia nakoia kanoam ake imwiim, bwa i nanon baia a na uota te mwakuri aei ao te Nakoanibonga nakoia botanaomata ni kabane;

Ao N na kakabwaiia rinanon aram; bwa ni kabane ake a butimwaea te Euangkerio aei a na ingoanaki n aram, ao a na warekaki bwa kanoam, ao a na teirake ao ni kakabwaiako, bwa tamaia” (Abraam 2:9–10).

Te mwakuri ni mitinare bon te moan kakabwaiia. Kakoroan nanon, ikotakin, kakabwaiia aikanne a roko ngkana naake a tia n rin n te ran nii bwabetito a kakororaoa maiuia ae tau are a na kona iai n rin inanon te tembora ae tabu. Karekean te entaunmente ikekei e kabaeia membwa n te Ekaretia nakon ana berita Aberaam.

Te rinerine n nakon Kristo tiaki te bwai ibukin oin am tabo; bon ibukin te motinnano iroun temanna n tatabemaniia. A bane membwa n te Ekaretia ni kona ni karekeia te tua, otenanti, kiing n te nakoanibonga, ao kakabwaiia n te euangkerio, n aki tabe bwa a mena iia. A kona aomata ni “kairaki nakon ataa in te Uea” (3 Nibwaai 20:13) n aki kitian oin abaia.

E koaua, bwa n taai ake rimoa n te Ekaretia, te rairaki e nanonaki naba ae ko na kitanan am tabo. Ma ngkai te ikoikotaki e karaoaki n aaba ni kabane. E a tia te Uea ni katanoata katean Tion (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 6:6; 11:6) inanon taabo are a tia n anganaki Ana aomata Aika

*Te kabanea n tamaroa ni
bwaintituaraoi ae ko kona n
angan te Uea bon kawakinam
man barekan bwain te aonaaba,
n tau n rin n Ana auti ae tabu.*

*I berita nakoim
bwa ngkana ko
iriira Iesu Kristo,
ko na karekea te
rau ae teimatoa
ao te kukurei
ni koaua.*

Itiaki iroun te Uea are a bungiaki iai ao bwa abaia. Te tabo ni ikoikotaki ibukiia kaain Brazil bon iaon Brazil; te tabo ni botaki ibukiia kaain Nigeria bon i Nigeria; te tabo ni botaki ibukiia kaain Korea bon i Korea. Tion bon “ake a itiaki nanoia” (Reirei ao Berita Aika Tabu 97:21). Bon taabo ake a mena iai Aika Itiaki aika kororaoi.

Kamaiuakira n tamnei e na irekereke n tainako ma aron maiun temanna, tiaki *n te tabo* ae maeka iai temanna. I berita bwa ngkana ti na karaoa ara kabanea n tamaroa ni kamwakura ara onimaki iroun Iesu Kristo ao ni karekea te mwaaka n Ana mwakuri ni kamaiu rinanon te rairannano, ti na karekea te atatai ao mwakan te Atua ni buokira n anai ana kakabwaia ana euangkerio Iesu Kristo nakon aba, reeti, neewe, ma aomata ao ni katauraoa te aonaaba ibukin Kauaokin te Uea.

Te Kauaoki

E na oki te Uea nakon te aba are E karaoia bwa e na tabu man Ana mition ikekei ngke e maiu iaon te aba. E na manga oki, ma te tokankai nako Ierutarem. Inanon niniira ni bwaanuea aika uraura ni kanikinaea Raraana, are e waa-nako man bwangabwangan kunin rabwatana ni kabuta, E na oki nakon te Kaawa ae Tabu (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 133:46–48). Ikekei ao

n taabo ni kabane, “e na kaotaki mimitongin te Uea, ao a na bane aomata n uaia n noria” (Itaia 40:5; taraa naba Reirei ao Berita Aika Tabu 101:23). Ao e na “atongaki arana ba Te Tia Reirei ae kamimi, Te Atua ae Mwaka, Te Tama ae Akea tokina, Te Uea n Raoi” (Itaia 9:6).

E na tautaeka man taabo aika uoua n te aonaaba: teuana i Ierutarem are ngkoe (taraa Tekaria 14) ao are teuana i Ierutarem ae Boou “e kateaki iaon aban Amerika” (Taekan te Onimaki 1:10). Man tienta aikai E na kaira taekan Ana Ekaretia ao aba n ueana. E na kateaki te tempora riki teuana i Ierutarem. Man te tempora anne E na tautaeka n aki totoki bwa Ueaia Uea. Te ran e na nako mai iaan te tempora. Ranin Taari are e Mate e na kamaiuaki. (Taraa Etekiera 47:1–8.)

N te bong anne E na karekea nakoana ae boou ao e na katobibiaki irouwia Aika Itiaki aika onoti. E na atongaki bwa “Aia Uea uea, ao aia King king: ao naake a [na] maeka ma ngaia [bon naake a] weteaki, ma n rineaki, ma ni kakaonimaki” (Te Kaotioti 17:14) nakon aia onimaki ikai n te maiu ae mamate. Ao ane E na “uea n aki totoki” (Te Kaotioti 11:15).

Te aonaaba e na kaokaki nakon arona ni bwaretaiti ao ni kabouaki. Ao e na iai karawa nabangkai ma aonaba nabangkai (taraa Te

Kaotioti 21:1; Ita 13:9; Reirei ao Berita Aika Tabu 29:23–24).

Bon tabera—bon reken ara tai—ni buokia ni katauraoa te aonaaba ibukin te bong anne.

Katauraoi Ibukin Boong Aika a na Roko Ma te Onimaki

N te tai aei, ikai ao ngkai, ti maeka n te tai ae kamangaongao. Mwaeiein te aba ao te tiunami a karika te urubekebeke ae korakora, bwakan te tautaeka, kerikakin kaubwain te tautaeka a rangi ni korakora, a buakanaki utu, ao mwaitin te raure e rikirake. A rawata bwaai aika riki ibukin tabeaiangara. Ma tiaki kainnanoia ni kariai maakura bwa a na kamaunai ara onimaki. Ti kona ni buakani maakura aikanne man kakorakorakin ara onimaki.

Bukin tera ti kainnanoia te onimaki ae korakora anne? Ibukina bwa taai aika kaangaanga bon iaon kawaina. E na bon kangaanga n taai aika a na roko bwa e na bebete ke ni kinaaki bwa ngaira Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ngaira n tatabemaniira ti na kataaki. E kauringiira te Abotoro Bauro bwa ni boong aika kaitira, naake a ira ni koaua te Uea “a na bane ni bwainikirinaki” (2 Timoteo 3:12). Te bwainikirinaki anne e kona n taobekaike nakon te maraara ae aki karongoa ke ni kaungako bwa ko na riki bwa tebanna ni katooto ae tamaroa ao n ninikoria ni maium ni katoabong.

Ko kanga n tabeakin katakin maium bon mwakoron rikiraken am onimaki. E roko te korakora ngkana ko uringnga ae iai arom n atua, te rikianibwai ni kororaoim ae akea tokina. E a tia te Uea ni kauringko, am ataei, ao tibum are ko bwaibwai irouia i aan te tua, are ko a tia ni katukaki i karawa ibukin am tai ao am tabo ae onoti are ko na bungiaki iai, n rikirake ao n riki bwa taan uota Ana kainibaire ao ana aomata n te berita. Ngkana ko nakonako ni kawain te Uea ae raoiroi, ko na kakabwaiaki ni waaki nako n Raoiroina ao n riki bwa te ota ao te tia kamaiua Ana aomata (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 86:8–11).

Karaoa te bwai ae na kona ni kakorakora iai am onimaki iroun Iesu Kristo man karikirakean ootam n te reirei ae reiakinaki inanon ana Ekaretia ae kaokaki, ao man teimatoa ni ukoukora te koaua. Ni kamatoatoaaki n te reirei ae itiaki, ko na kona ni waaki nako ma te onimaki ao te nano ae teimatoa ao ni kukurei ni karaoi bwaai ni kabane ake a mena iaan korakoram ni kakoroa nanon ana kantaninga te Uea.

E na iai boong aika kona bwarannano iai. Ngaia ae tataro ibukin te ninikoria bwa ko na aki bwarannano! Te kananokawaki, bwa tabeman aika ko taku bwa raoraom a na kamwaneko. Ao tabeua bwaai a na taraa n aki raoiroi.

E ngae n anne, I berita nakoim bwa ngkana ko iriira Iesu Kristo, ko na karekea te rau ae teimatoa ao te kukurei ni koaua. Ngkana ko kawakina am berita aika tabu ni kekeiaki n ira raoi nanoia, ao ngkana ko kamanoa te Ekaretia ao abanuean te Atua iaon te aba n te bong aei, e na kakabwaiako te Uea ma te korakora ao te wanawana ni kakoroi nanon baike a ti kona kaain Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ni kona ni kakoroa bukina.

Ti riai n riki bwa taan katea ana onimaki temanna iroun te Atua, onimaki iroun te Uea Iesu Kristo ao n onimaki n Ana Ekaretia. Ti na katei utu ao ni kabaeaki inanon tembora aika tabu. Ti na katea te Ekaretia ao abanuean te Atua iaon te aba (taraa Mataio 6:33). Ti na riai ni katauraoi ibukin tokin kawaira mairoun te Atua: neboaki ma te karineki, te aki mamate, ao te miu ae aki totoki (taraa I-Rom 2:7; Reirei ao Berita Aika Tabu 75:5).

I kakoaua ma te nanorinano bwa—n aron are e taekinna te Burabeti Iotebwa Timiti—ana euangkerio Iesu Kristo ae kaokaki “e na waakirake ni matoatoa, n rine, ao n inaomata, ni karokoa e ninianako aaba ni kabane, ni kawari tabo ni kabane, kaitiaki aba ni kabane, ao n tang inanon taninga ni kabane, ni karokoa ae e kakoroaki bukin ana mwakuri te Atua, ao Ichova ae Riestaata e na kangai e a tia te mwakuri.” (*Rongorongan te Ekaretia*, 4:540).

Ti katabaeaki n ana mwakuri te Atua are Moan te Mwaaka. I tataro ibukin Ana kakabwaiaki ni waaki nako n Raoiroina ao n riki bwa te ota ao te tia kamaiua Ana aomata (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 86:8–11). ■

E roko te korakora ngkana ko uringnga ae iai arom n atua, te rikianibwai ni kororaoim ae akea tokina.

Berglind Guðnason

Árnessýsla, Iceland

Berglind (maing) ma tarina Elín (atai). Ngke Berglind e mena inanor aorakin te iango ae moan te korakora, e namakina te bwarannano. Man tibwauakin ana kangaanga nakoia ana utu ao raoraona, e kunea te bwainnaoraki n tamnei ao n iango rinanon bwaai ake e katauraoi Tamara are i Karawa.

MINDY SELU, TIA RAWETAMNEI

Maroroakinan aorakin te iango ma te utu ao rao e rangi n ibuobuoki. E kairaki riki nakon ibuobuoki aika a bat. I aki kan anai bwainaoraki ke n nakon te tia ibuobuoki. I aki toki n tuangai i bon irou, "Iai Atua." Ma te Atua e katauraoi bwai n mwakuri aika a mwaiti, n aron te bwainaoraki ma te maroro ma te tia rabakau, ibukira bwa ti na kabonganai irarikin ibuobuoki n te tamnei.

Ngke I mena inanor aorakin te iango ae rangi ni korakora, aomata a tutuangai, "Ko na bon marurung." I rangi n ebu n ongongo aei ma, e ngae ngke e katuara, e koaua.

Akea n au iango ae N na rangi ni kukurei n aron ae ngkai. Tabeua boong a bon matoatoa, ma man bwai n mwakuri ake e anganai Tamara are i Karawa, I kona uotau. Ngkai ngkana I namakinna N na okira aorakin te iango, I tuangai i bon irou bwa I tangiraki, iai aomata ae I kona ni maroro ma ngaiia, ao N na bon marurung.

UKOUKORI AIKA MWAITI RIKI

Nora riki rongorongan mwanangan Berglind n onimaki, n raonaki ma taian tamnei, i aonraain ke n te Gospel Library n teina ae ngkai n te rongorongo aei iaon ChurchofJesusChrist.org/go/42013.

Reirein te Mwakuri n Ibuobuoki

MWAKURI N IBUOBUOKI RIN MAUNGATABU NI KABUTA

Ma taeka aika kaunganano, katein utu, ao reirei mairouia Ana toro te Uea, te maungatabu ni kabuta e anganira kawai aika bati n ibuobuoki—imwain, inanon tain, ao imwin wiikin te maungatabu ni kabuta are bon te wikeen!

Ngkai taan reirei n te katauraoi n mitinare, Susie ao Tom Mullen a teimatoa n kakaewenakoia kaain aia kiraati bwa a na kaoa temanna n matakauakina te maungatabu ni kabuta.

“Kaoan temanna bwa e na karaoa te mwioko bon iteran te mwakuri ni mitinare ae kakaawaki, ao e koaua naba ibukin te mwakuri n ibuobuoki,” e taekinna. “Ara ataei a reitinako n ribooti nakoira bwa e uara karaaoan aei irouwia ao ibukia naba aomata ake a kaoia.”

Aikai tabeua kawai ake a ribootin ataei n aia ibuobuoki:

- “Ti buoka temanna raoraora are iai ana kaangaanga are e mena inanona. Ti kaoia bwa e na ongora nakon te maungatabu ni kabuta ibukin kaeka. Ngke ti kawaria imwin te maungatabu ni kabuta, e tuangira bwa e ongo iango aika bati ake a na ibuobuoki.”
- “Ti karaoa te bootaki imwin te maungatabu ni kabuta ao a bane n uoti uotaia n tibwatibwai. E bon rangi ni kaunga ngaia are ti motikia bwa ti na manga karaoria riki.”
- “I kaoa temanna raoraou bwa e na matakauakina te maungatabu ni kabuta irari-kiu. Ngke ti maroorokinna, ti motikia bwa ti na buti nakon te tabo n taromauri n tuoia ngkana ti kona n matakau iai ikekei. Ti karaoa aei, ao e bon nang tamaroa rokora ikekei!”

N aron ae a reikinna Mullens ao aia ataei, e bati te kawai n ibuobuoki rinanon te maungatabu ni kabuta. Bon te kawai ae tamaroa n tibwauai taeka aika kaunganano, katein utu, maroro aika tamaroa, ao aia reirei Ana toro te Uea!

ANON

REIREI AIKA A NA IANGOAKI

"Noria"

Te Tia Kamaiu ma te tangira e anaa te tai n tarai kainnanoia tabeman ao imwina e mwa-kuri n tobwai kainnano akanne (taraa Mataio 9:35–36; Ioane 6:5; 19:26–27). Ti kona ni karaoa ae aekan anne.

"Kaoaki ngkekei naba"

Ngke ti nora kainnanoia tabeman ake ti buokiia, te mwaneka are imwina bon mwakuriana.

"Ongoraean aia taeka burabeti"

Ti riai n "aki toki ni bootaki" (Moronaai 6:5) n uaia n reirei, n uaia n rikirake, ao n maroo-roakin baika a tabu ake a bongana nakon tamneira.

"Mai, ongora nakon bwanaan te burabeti"² tao bon teuana te kakao ae rangi ni kakaawaki are ti kona n angania naake ti buokiia.

"Te tangira ao te iraorao"

Ni buokia raoi man bitiia aomata, ti riai n karekea te reitaki ma te tangira ao te "tangira ae aki kewe" (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 121:41).

Kaoiia Tabeman nakon Mwengam

"Te Tia Kamaiu e tua nakoia Ana reirei 'kam na i tangitangiri; n ai arou ngkai I tangiringkami' (Ioane 13:34). Ngaia are ti taraa aron Ana tangiria ibukira. . . . Ngkana ti karikia Ngaia bwa ara banna, ti riai n tainako n kataia n taben nanoia n tangiria aomata ni bane."

—Beretitenti Dallin H. Oaks¹

Tabeua ririki n nako ara tia kakawari ae Mike e **noria** bwa natiu tenimai aika uarereke ao ngai iai ti teuana ara laptop ae uarereke bwa ti mataku iai n te maungatabu ni kabuta. N **te tai ae tawe e kaoira** nakon ana auti bwa ti na mataku ma ngaia ao kainnabana, ae Jackie, n taekinna bwa a na bon rangi ni kukurei n raonaki. Natiu a bon rangi ni ingainga n matakuakina te maungatabu ni kabuta iaon te TV; I rangi ni kakaitau n te boutoka aei; ao ti kaka-tonga n ara tai.

Imwiin anne, te ikotaki n matakuakina te maungatabu ni kabuta e a riki bwa kateira. E ngae ngke e a bon reke oin ara TV, ti teimatoa ni kukurei ni kawariaa Mike ao Jackie ma uningara, ara boki, ao kanara ibukin te maungatabu ni kabuta. **Ongoraeakinan aia taeka burabeti** n ikotaki e karikia bwa e na onoti. Ti riki bwa kanga utu. Mike ao Jackie a riki bwa tabeman mairouia raoraou aika tangiraki ao tibulia natiu. Aia **tangira ao aia iraorao** e riki bwa te kakabwaia ae tamaroa nakon ara utu. I rangi ni kakaitau ibukin nanoia ni butimwaeara nakon mweengaia ao nanoia nakoira.

Suzanne Erd, California, USA

Tibwauaia iaon te intanete

“Bwai n reitaki n te intanete bon bwai ni mwakuri aika tabangaki ake a kona n rootia aomata n tatabemaniia ao utu n te ware ae mwaiti n ae onoti man tamaroa. Ao I kakoaua bwa e a roko te tai ibukira ngkai ana reirei Kristo ni kabonganai bwai ni mwakuri aika tamaroa n ae riai ni katurua kakoauan te Atua te Tama ae Akea tokina, Ana baire ni kakukurei ibukiia natina, ao Natina, Iesu Kristo, bwa te Tia Kamaiua te aonaaba.” —Unimwane David A. Bednar³

Te intanete e anganiira te kona n **tibwaua te euangkerio** ma te aonaaba ae bwanin. I tangira anne! I tibwauai iai tabeua mwakuri ni kauring ibukin te maungatabu ni kabuta, ma n angin te tai I kataia n buokiia tabeman ni **waakin marooro** iaon marooro n te maungatabu ni kabuta. Noran titiraki mai irouia tabeman n angin te tai e buokira n nori bwai n taraana ae boou ao e kona n riki bwa buokan oin ara titiraki aika a na maroroakinaki.

I a tia n kunea bwa ngkana ko **kabonganai titiraki** n maroorakin marooron te maungatabu ni kabuta ma utu ake ko buokiia, e buokiko n nori korakoraia ao kainnanoia naba. Teuana maibuakon au titiraki ae mamate nanou iai bon, Tera te botoniango ae ko namkinna man te tetere n te maungatabu ni kabuta?

Te kaeka e kuri n katoa te tai n kairiko n noria bwa tera ae riki ni maiuia ao tera ae kakaawaki irouia. E anganiko te kona n riki bwa te tari ke te titita n ibuobuoki ae tamaroa riki ibukina bwa ko kinaia riki. ■

Camille Gillham, Colorado, USA

BWAII AIKA A NA TARAARI

1. Dallin H. Oaks, “Love and the Law” (video), mormonandgay.ChurchofJesusChrist.org.
2. “Come, Listen to a Prophet’s Voice,” *Hymns*, nambwa 21.
3. David A. Bednar, “Flood the Earth through Social Media,” *Riaona*, Aokati. 2015, 50.
4. *Tataekina Au Euangkerio: Te Kairi nakon te Mwakuri ni Mitinare* (2004), 185.

REIREI AIKA A NA IANGOAKI

“Tibwaua te euangkerio”

Ti a tia ni berita bwa ti na “tei bwa taan kakoaua ibukin te Atua n taainako ao ni bwaai nako, ao n taabo nako”(Motiae 18:9).

“Waakina te marooro”

Marooro n te maungatabu ni kabuta e kona n kaungai marooro aika tamaroa, irekereke, ao man tabu. Ao marooro aekakin aikai e kona n kakorakorai reitaki, e buoka rikiraken am koaua, ao e uota te kimwareirei nakoim! (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 50:22).

“Kabonganai titiraki”

“Titiraki aika raoiroi a kona n buokiko n oota n atai nanoia, aia tabeaianga, ke aia titiraki tabeman. A kona n katamaroa am anga reirei, n kaota te Tamnei, man buokika tabeman n reirei.”⁴

Iroun Unimwane
LeGrand R.
Curtis Jr.

Itingaun ni
Kabuta ao te tia
Korei ao Kawakin
Rongorongan te
Ekaretia

Kaokan Bwai ae REITINA

Kaokan Bwai e moanaki n te
Buakonikai ae Tabu 200 te ririki
nako ao e reitinako ngkai—ao
ngkoe ao Ngai ti kona n riki
bwa mwakorona.

K O

Aio bon te tai ae tamaroa man kaingainga ni mena i aon te aba. Iai iroura te kakabwaia n ira buakon baika a riki aika a tamaroa n tain koron te bong, ni katauraoi imwain Kauaokin te Uea.¹ Tiaki ti nori baika a tamaroa aikai ni kaotaki ma ti riki naba bwa mwakorona,²

N tabetai ti taekina Kaokan te euangkerio bwa e riki ti te taina. Uabubua te ririki nako, te Moan Kaotioti e moana te waaki anne, ma Kaokan Bwai e bon aki, toki ikekei. Ana mwakuri te Uea rinanon Iotebwa Timiti ao taan buokia e reitinako ma rairan Ana Boki Moomon, kaokan te nakoanibonga, katean te Ekaretia, kanakoia mitinare, katean tembora, katean te Botaki n Aine, ao a bat i riki. Mwakoron Kaokan Bwai aikai e moanaki n 1820 ao e reitinako rinanon maiun Iotebwa Timiti.

N aron tamaroan bwaai ake e kaoti te Atua rinanon Iotebwa Timiti, Kaokan Bwai e bon aki bwanin inanon ana tai ni maiu Iotebwa.

Rinanoia Burabeti ake imwina ti a tia n karekei bwaai n aron teimatoan rikiraken te mwakuri n te tembora; koroboki aika tabu aika raka; rairan koroboki aika tabu nakon taetae aika mwaiti; uotan te euangkerio ni kabuta te aonaba; katean te Reirei n Tabati, Botaki n Ataeinaine, Moanrinan, ao kooram n te nakoanibonga; ao bitaki aika mwaiti nakon tein ao aron waakin te Ekaretia.

“Ngaira taan kakoaua nakon waakin kaokan bwaai,” E taku Beretitenti Russell M. Nelson. “Ngkana ko taku bwa e a bwanin kaokan te Ekaretia, ko bon ti noora moana. E bat i riki ae na roko. . . . Tatanninga nakon te ririki ae na roko. Ao imwina te ririki are imwina. Ninima ami wai-tamen. Karekea te motirawa ae tau. E na rangi ni kaunga.”³

Ni booraoi ma are e katanoata Beretitenti Nelson bwa e reitinako Kaokan Bwai, ti a tia n nori btiaki aika mwaiti n te Ekaretia man moan rikina bwa ana Beretitenti. Ibuakon akanne

*E a tia te Atua n
anganira te tai
ae tamaraa ni
karaoi mwakuri
aika kakawaki n
te mwakuri aei.*

bon manga bairean kooram n te nakoanibonga, mwakuri n ibuobuoki ae onea mwiin te kakawari ao te reirei n te mwenga, ao waakinan kamate-bwaian te euangkerio ae boboto n te mwenga, ma ni boutokaki n te Ekaretia.⁴ E bati te bitaki imwin anne, ao e na bati riki ae na roko.

Te Katooto i Aberika Maeao

Au koaua n aron Kaokan Bwai ae reitinako e rootaki man nimaua te ririki are I kabanea n au beku n te Beretitentii i Aberika Maeao. Ngke te ataenimwaane ngai, Bon iai au koaua n te euangkerio. Ma te maeka i Aberika, I reitaki ma tabeman kaain Aberika Maeao n butimwaea te euangkerio. I nora naba te Ekaretia ni buta n ae tawe ni kabutaa te kaontenanti, ma uoote ao titeiki ae ware bubua ake a karaoaki, tembora, ao tabo n taromauri aika kaonaki irouia mebwa aika bati man kakaonimaki, ao aine ma mwaane

Ngke e moan riki Fred bwa te membwa, e kaea taunimatean ana koraki are bon te mataniwi n te kainga. Ikekei are e kunea iai bwa te babaire n te utu bon karikana bwa te mataniwi n te kainga ae boou. Ataakina bwa te nakoa aei e na kairia nakon karaaoan bwaai ake a na kaitarai ana koaua n te euangkerio, e waekoa n nako imwin te tau-nimate ao e aki butimwaea te nakoa are e kona n uota nakoina te kakannato ma te kaubwai.

Ngke e katabuaki te Accra Tembora, James ao Fred naba a mwananga aua te aoa, n teuana te mwananga, ni katoa wiiki bwa a aonga n riki bwa taan mwakuri n te tembora. Ngkana I karaoi otenanti ma ngaiia, I rootaki n namakinan kateia are katobibiai. Ataakin Rongorongan te Ekaretia i Aberika are a kaotia ngaiia uoman, I namakina kanga te mena ibuakoia John Taylor ke Wilford Woodruff ke tabeman kaain te Ekaretia ngkoa n raonai ni karaoi otenanti akanne.

aika tamaraa ake a butimwaea te euangkerio ae kaokaki, ma nanoia ni kabane. N oin matau I nora koron nanon ana taetae ni burabeti Iotebwa Timiti are te Ekaretia e “na kaona te aonaba.”⁵

Uoman membwa aika kakaonimaki, James Ewudzie ao Frederick Antwi, a buokai teuana te bong inanon te Accra Ghana Tembora. Tabeuia te ririki imwain rokoia mitinare aika Aomata aika

Itiaki i Ghana, James e a tia n riki bwa kaain te kurubu are kaainaki irouia 1,000 aomata ake a kabongana Ana Boki Moomon ao tabeuia riki bokin te Ekaretia n aia bootaki n taromauri. A tataro ibukin te bong are e na roko iai te Ekaretia i Ghana. E reitaki ma tabeman ataenimwane n mwamwananga iaon Ghana ao n reirei te euangkerio n aron are kuneaki n ara boki. Ngke a roko mitinare n te 1978, e bon bwabetitoaki ni moan bongin karaaoan aia bwabetito Aomata Aika Itiaki i Ghana.

Are I noria, rinanona, ao n namakinna i Aberika Maeao bon mwakoron taeka are e taekinna te Uea nakon Enoka bwa e na riki: “Ao te raoiroi N na karuoia mai karawa; ao te koaua N na kaotinakoa man te aonaba, bwa e na kaota koauan au Rikitemanna; . . . ao N na karaoa te raoiroi ao te koaua bwa a na taonaanako te aonaba n aron te ieka, ni botiia ake I rineia man mwakoron te aonaba ake aua” (Mote 7:62).

I nora te raoiroi ao te koaua ni buta iaon Aberika kontinente ao naake a rineaki a ikotaki man mwakoron te aonaba aei. Au koaua n Kaokan Bwai e kakorakoraaki bukina bwa I nora kakaawakin Kaokan Bwai anne n riki i bon imatau raoi.

I nora naba te bwai teuana ibukin Kaokan Bwai ae reitinako: te onimaki ae abwabwaki ao te korakora ae tabu ibuakoia membwa i Aberika. I a tia n ongo ioun Unimwane David A. Bednar man aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman n taku, “Kirtland [are a maeka iai Aomata aika

Fred Antwi, te bwaeonia n te Ekaretia i Ghana

Itiaki n 1830 tabun] e aki ti mena i Ohio. E mena naba i Aberika.” E mwaiti aomata aika a kaaina te Ekaretia i Aberika man oin aia atatai aika korakora man onoti. Membwa akana a boou akanne a uota te korakora ae tabu ao te kainnano ibukin reiakinan te euangkerio. Irouia Kaokan Bwai e reitinako n arona ae onoti. Ngkai a reiakina riki rongorongan te Ekaretia, koauan te euangkerio e reitinako n kaotaki nakon aia taratara. E koaua naba aei ibukira ni kabane ngkai ti reitinako n karabaaba ara atatai n te euangkerio.

Teniua Kawai ni Buoka Reitinakoan Kaokan Bwai

E a tia te Atua n anganira te tai ae tamaroa ni karaoi mwakuri aika kaawaki n te mwakuri aei. E taku te Uea bwa “rabwatan [te Ekaretia] e kainnanoi bwaina ni kabane” (Reirei ao Berita aika Tabu 84:110). Ni kabane kaain te Ekaretia bon

aia kakabwaia ngkai a ira buakon Kaokan Bwai ae reitinako aio. Ti na kanga ni karaoa aei?

Teuana te kawai ae ti kona n ira buakona bon man karaoan ao kawakinan berita aika tabu. Otenanti, n ikotaki ma otenanti n te tembora, akea bongaia ma tii ngkana aomata a bon karaoi raoi ao imwina a kawakin berita aika tabu ake a irekereke ma otenanti akanne. Titita Bonnie Parkin, te Beretitenti ngkoa n te Bootaki n Aine, e a tia n reirei, “Karaoan berita aika tabu bon kaotan te nano ae tauraoi; kawakinan berita aika tabu, bon kaotan te nano ae kakaonimaki.”⁶

Man karaoan ao kawakinan berita aika tabu, tiaki tii katauraoira ibukin te maiu ae akea tokina, ma ti buoka katauraoan ao kakorakoraan te bwai ae taekinaa te Uea bwa “au aomata” (Reirei ao Berita aika Tabu 42:36). Ti karaoi berita aika tabu ma te Atua ao n riki bwa mwakoron Ana aomata ni berita rinanon te bwabetito, te kamatoaaki, te toa, te Nakoanibonga ae te Merekiterka, ao otenanti n te tembora.

Te kauoua ni kawaki are ti kona iai n ira buakon Kaokan Bwai ae Reitinako bon kakoruan nanon nakoa ao taabe ake ti karekei.

Aio are e rikirake iai te Ekaretia. Taan reirei aika botumwaaka n reirei te euangkerio nakoia ataei, kairake ao kairake ni ikawai. Titita ao Tari ni

Kairake a kateiraa in n rinnako n te Accra Ghana Tembora

ibuobuoki a tabeakinia membwa n te Ekaretia n tatabemania. Beretitentii ao Bitiobiriki a anga te kairiiri nakoia titeiki, mwakoro, uoote, mwanga, kooram, bootaki, kiraati ao kurubu. Taan kariiri irouia kairake a tabeakinia ataceinaine ao ataceinimwane. Kiraaka ao taan koroboki a korei rongorongo aika kakaawaki are n angin te tai a tauaki mwilia i karawa, ao te koraki n aomata a karaoi taabe aika kakaawaki ni katauraoiia aomata ibukin te maiu ae akea tokina ao Kauaokin te Tia Kamaiu.

Te kateniua ni kawai are ti kona iai n ira buakon Kaokan Bwai bon man te ibuobuoki n ikotia Iteraera. Man bongin Kaokan Bwai ake ngkoa, aio bon te kiing ni mwakoron te mwakori. N aron are reirei Beretitenti Nelson, iai ara tai ao tabera ni buoka te ikotaki are riki n iteran trabuna aika uoua. N ana marooro ni kaimiin n ana moan maungatabu ni kabuta bwa te Beretitenti n te Ekaretia, Beretitenti Nelson e taekinna, “Ara rongorongo nakon te aonaaba e beebete ao e

*N aron are reirei
Beretitenti Nelson,
iai ara tai ao tabera
ni buoka te ikotaki
are riki n iteran te
rabuna aika uoua.*

koaua: ti kaoia ni kabane natin te Atua n iteran te rabuna aika uoua nakon te Tia Kamaiu, bwa a na karekei kakabwaia n te tembora aika a tabu, ni karekea ana kakabwaia te tembora aika tabu, ni karekea te kimwareirei ae teimatoa, ao n tau ni karekea te maiu ae akeia tokina.”⁷

Ikotakin Iteraera n iteran te rabuna aei bon te mwakuri ni mitinare. Ngaira ni bane ake ti kona n nako ni mitinare ti riai n iangoa raoi te kona anne. I warekia bwa te kakabwaia ae abwabwaki ae I kona ni karaoa au mitinare i Itare n te tai are e a tibwa roko iai te Ekaretia ikekei. Ara mwaanga a boo n taabo aika tangoaki, ao ara kantaninga bwa n te tai teuana a na kaoti titeiki ao uoote ikekei. I tarai a bwaeonia aika ninikoria n roko nakon te Ekaretia ao n kawenea aan ikotakia Iteraera n te aba are korakora anne.

Temanna mairouia bon Agnese Galdiolo. Ti bane n namakina te Tamnei ae korakora ngke e

mition. Ngke I karaoa au kauoua n mition i Itare, 25 te ririki imwin au moan, I nora are a tia ni karaoia te utu ae te Carusos ao bwaeoniaa riki ake tabeman n karabaaba abanuean te Atua ikekei. Au mitinare ao Ngai ti mwakuri ni katea te Ekaretia, n kanoanmii a bwa n teuana te bong e na kateaki te tembora i Itare. Iangoa

Unimwane ao Títita Curtis ma tabeman kaain te utu ae te Caruso

reireinaki irouwia mitinare. Ma, eang ngke e namakina te Tamnei, e atia bwa ana utu a na bon matoatoa n aia totoko nakon ana bwabetito. Ma, n te teuana te tai, ngke e kaonaki n te Tamnei, e kariaia bwa e na bwabetitoaki. Ma e e bita ana iango n ingabongin te tai are e na bwabetitoaki iai. E moantaa n roko nakon te tabo are tangoaki ike e na bwabetitoaki iai n tuangira bwa ibukin aia totoko ana utu, e aki kona ni bwabetitoaki.

Imwain nakona, e kariaia bwa ti na marooro ma ngai tabeua te miniti. Ti nakon te kiraati-ruum ike ti tuangnga bwa ti na bootaki n tataro. Imwin ara katorobubua, ti butiia bwa e na karoa te tataro. Imwin te tataro e teirake ma ranimata man taku, “Ngaia, N na bwabetitoaki.” Ao tabeua te miniti imwina e bon bwabetitoaki. Te ririki are imwina e mare ma Sebastian Caruso, ao iai naman natia, ake a bon bane n tia ni mitinare ao n reitinako ni beku n te Ekaretia.

Agnese ao Sebastian a nako naba n mitinare, ao Sebastian bwa te Beretitenti n te

kimwareireiu n te koaua are iai ngkai te Rome Itare Tembora.

Iai tabeua kimwareirei ake a kona n botau ma te mwakuri ni mitinare. Bon te kakabwaia ae abwabwaki te riki n te tai are ti kona iai n ira buakon Kaokan Bwai ae reitinako ma te kimwareirei man buokan ikotakia Iteraera!

Te kimwareirei n te mwakuri ni mitinare, e bon, namakinaki tiaki tii irouwia mitinare. Ngaira n tatabemaniira ti kona n ibuobuoki n rairakia ke manga kamarurungan tarira ma mwanera man te ikarekebai ma ara mitinare. Iai ara tai n ikotia Iteraera man kaoaia tabeman ni karoko man noria ao man raoraonaia nake a reireinaki ngkai.

Bon man te mwakuri n te tembora ao n rongorongan te utu are ti buoka iai ikotakia Iteraera n iteran te rabuna are teiterana. Inanon ririki e a ti n riki bwa katabeara ae tabu karoan te mwakuri aei. Imwain maten Iotebwa Timiti, Aomata Aika Itiaki a karoai bwabetito

Nana bwabetito Agnese Galdiolo

Eliza R. Snow, te tia kairiri
ngkoi n te Bootaki n Aine

ibukiia maate, ao tabeman a karekea katabuaia ao kabaeaia. N tian te Nauvoo Tembora, katabu ibukiia aika maiu e waakinaki ma te koaua. Te katabu ma te kabaeaki ibukiia baktibu e waaki naba n taian tembora i Utah.

Eliza R. Snow, temanna kaain te waaki are kaokaki anne, e oota n kakaawakin iteran Kaokan Bwai anne. E kabanea te tai ae batin te auti ni katabu, n ibuobuoki n taian otenanti ikekei.⁸ Inanon teuana kakawari irouia te Botaki n Aine n 1869, e reireinia tarina, “I a tia n rangi n iangoa te mwakuri ae korakora are ti riai ni karaoia, are bon buokan kamaiuaia aika maiu ao aika mate. Ti tangiria bwa ti na . . . tau n raonia Atua ao Aomata aika Tabu.”⁹

Ao, eang, tauraoi ana otenanti te tembora e tawe rabaabana man katean riki tembora aika a mwaiti ni katobibia te aonaba, ao e batiae na manga kaoti.

*Bon man te
mwakuri n te
tembora ao n
rongorongon te utu
are ti buoka iai
ikotakiia Iteraera
n iteran te rabuna
are teiterana.*

Man bwai ni mwakuri ake iai ioura, te mwakuri n te tembora ao n rongorongon te utu e kona n riki bwa iteran ara waaki ae teimatoa n Kaokan Bwai ae reitinako. I a tia n nanona ao n irekereke ma te mwakuri n rongorongon te utu inanon ririki, ma bwai n mwakuri n te aonraain e kabwaabwaka tamaroan au waaki n uotan araia au utu nakon te tembora. Bon iai irou taai aika tabu n tekatekau iaon te taibora n ara auti i Ghana ao n kakaeen araia au baktibu mai Europe ake kainnabau ao ngai ti kona n uoti nakon te Accra Ghana Tembora. Te tai are kakukurei anne e iriirira nakon tabo tabeua ake ti a tia ni kanakoaki nako iai.

Rinanon te Burabeti ae Iotebwa Timiti, te Atua e moana te waaki ni “kakoroan bukin manga kaokakin bwaai ni kabane ake a taekinaki ni wia ni kabane burabeti aika tabu ake ngkoia man te tai are moan rikin te aonaba” (Reirei ao Berita aika Tabu 27:6). Kaokakin bwai anne e reitinako nakon te tai aei ngkai te Atua E “kaoti

ngkai” ao “e na manga kaoti bwaai aika mwaiti aika korakora ma ni kakaawaki aika kaineti ma Uean te Atua” (Taakan te Onimaki 1:9). E abawaki au kakaitau ngkai ti kona n ira buakon Kaokan Bwai ae reitinako. ■

*“Ngkana ko taku bwa e a
bwanin kaokan te Ekaretia,
ko bon ti noora moana.
E batiai riki ae na roko.”*
—Beretitenti Nelson

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa I-Ebeto 1:10; Reirei ao Berita aika Tabu 27:13.
2. Taraa Taniera 2:35–45; Reirei ao Berita aika Tabu 65.
3. Russell M. Nelson, n “Latter-day Saint Prophet, Wife and Apostle Share Insights of Global Ministry,” Okitobwa. 30, 2018, newsroom.ChurchofJesusChrist.org.
4. Taraa “Kawai ae Kairaki,” Riaona, Meei 2019, 121.
5. Aia Reirei Beretitenti n te Ekaretia: Iotebwa Timiti (2007), 137.
6. Bonnie D. Parkin, “Ma te nano ae Tabu,” Riaona, Nobembwa. 2002, 103.
7. Russell M. Nelson, “Ti na Bane n Waaki Nako,” Riaona, Meei 2018, 118–19. N katurua te iango anne, Beretitenti Nelson e taku n te maungatabu ni kabuta n te ririki are imwina: “Ti bia katabui ao ni manga katabui maiura nakon te beku ibukin te Atua ao Natina—iteran te rabuna aika ouua” (“Taeka ni Kainiin,” Riaona, Meei 2019, 112).
8. Te auti ni katabu e bon kateaki i Tembora Tikuea ngke e kateaki te Salt Lake Tembora. E katabu n 1855, te auti ni katabu e kabonganaki ibukin otenantin te tembora ni karooka 1889.
9. Eliza R. Snow, ana marooro nakoia Lehi Uoote Botaki n Aine, Okitobwa. 27, 1869, Ana Boki ni Miniti te Botaki n Aine, 1868–79, Church History Library, 26–27.

IAI AIA KANTANINGA N ROKON TE TIA KAMAIU —AO NGAIRA NABA

Burabeti n Ana Boki Moomon iai aia kantaninga bwa e na roko Kristo. Ni warekan aia taeka, ti kona ni karekea te kantininga naba anne imwain are E na manga roko.

Iroun Mindy Selu

Ana Maekatin te Ekaretia

Tera taeka aika roko n am iango ngkana ko iangoa Ana Boki Moomon?
Nibwaite, Reimwanaite, ke itera ake tabeua?
Te buaka, te rereua, te maraia?
Te rairannano, te kamaiuaki, te raoiroi?
Iesu Kristo?
Kantaninga?
Te Itita bon te tai ae tamaroa ni manga iangoi rongorongo n Ana Boki Moomon. Ae kakaawaki riki, te rongorongo are Iesu bon te Kristo, ara Tia Kamaiu ao te Tia Kabooira. Mai Irouna, ti kona ni kainaomataaki man marakin te rabwata ma te tamnei. Man te mate ao te bure. Ti kona n tokanikai ma baika a buakaka are e uoti te aonaaba nakoira.

Ni kauarerekeana, ti kona ni karekea te kantininga.
Te kantininga—te kantininga ae koaua, kabotoaki iaon Iesu Kristo—e kairia burabeti ake ngkoa ni korei rekooti iaon bwaatua koora ake a na riki bwa Ana Boki Moomon. Iakobwa e tuangira, “Bwa, bon aio bukin korean bwaai aikai, bwa a na ataia ae ti ataa taekan Kristo, ao *ti kariaria rokon mimitongina* bubua n ririki i mwain rokona” (Iakobwa 4:4; e kaairaki kamatataana).

E tangiria Iakobwa bwa ti na ataia bwa ngaia—ao taan koroboki ake burabeti—a ataa rokon Kristo. Bubua n ririki

imwain ae E roko! Ao a bon kairaki ni kareka te kantininga man aia taeka burabeti ake a wareki. E kabwara-bwaraa Iakobwa, “ao tiaki ti ngaira aika ti kariaria rokon mimitongina, ma burabeti aika a tabu ni kabane ake a maiu imwaira.

“Taraia, a kakoaua Kristo ao a neboa te Tama n arana, ao a ti neboa naba te Tama n arana. . . .

“Mangaia ae ti ukoukori kanoan aia taeka burabeti, ao a mwaiti kaotioti ma tamnein taeka ni burabeti; ao n nooran kakoaua aikai ao e reke iroura te kaantininga, ao a aki kai kamwaeaki ara onimaki” (Iakobwa 4:4–6; taraa naba 1 ; Nibwaai 19:21; Iakobwa 7:11; Motiaeae 3:13; Ereman 8:16).

Te kantininga are a karekea man oin are a rinanona ao taeka ni burabeti ake a wareki ni koroboki aika tabu a katauraoia nakon te bong are e na roko iai Kristo. N aron anne, burabeti ni bong aikai a kaungaira bwa ti na katauraoira imwain manga rokon Kristo. Ngkana ti na karekea te kantininga naba anne, ti kainnanoia naba n “ukoukori aia taeka burabeti, ao [n ukoukoria ni] karekei kaotioti aika a mwaiti ao tamnein taeka ni burabeti.” Aia koaua iroun Iesu Kristo e aki tii kakorakorai ara koaua ma e kautauraoira naba imwain rokona.

Riaai

"Mangaia ae moan te kakaawaki bwa a na tataekinaki bwaai aikai nakoia kaain aonaba, bwa a na ataia ae bon akeia te iriko ae e kona ni maeka imatan te Atua, ma ti rinanon mwakuri aika raoiroi, ma ana nanoanga, ao ana akoi te Mesia ae Tabu, are e a tia n anga maiuna bwa e na tiringaki n te maiu n rabwata, ao e a manga anaia ni mwaakan te Tamnei, bwa e aonga ni karekea te mangauti ibukiia maate, ngkai bon ngaia are e na moan mangauti."

2 Nibwaai 2:8

Nibwaai

"Ao ti kaakarabakauakina Kristo, ao ti kimwareirei iroun Kristo, ao ti tataekina Kristo, ao ti taetae ni burabeti ibukin Kristo, ao ti koroi kanoan ara taeka ni burabeti bwa natira a na ataia bwa antai ae a na kawaria ibukin kamaunan aia bure."

2 Nibwaai 25:26

Aramwa

"Ao e na waaki, n rinanon te maraki ma te karawawataaki ao te kaririaki n aekaia nako; ao aio bwa e na kakoroaki bukin te taeka are e taku bwa e na uota iaona marakiia ao aorakiia ana aomata.

"Ao e na uota iaona te mate, bwa e aonga ni kabwara ana kabaebae te mate are kabaeia ana aomata; ao e na uota iaona mamaaraia, bwa e na on nanona n te nanoanga, ni kaineti ma te maiu ni iriko, bwa e na ataia ni kaineti ma te maiu ni iriko bwa e na kanga ni buokiia ana aomata ni kaineti ma mamaaraia.

Aramwa 7:11-12

Amureki

"Ao te kabanea n anga karea are e kakannato arei bon Natin te Atua, eng, are akea tiana man akea tokina.

"Ao ngaia are e na karekea te kamaiuaki nakoia ni kabane ake a na kokoaua arana; bwa aio bon nanon te kabanea n anga karea aio, bwa e na kamwakura te nanoanga, are e na riaon te momotiraoi, ma ni karekea te anga nakoia aomata are a na kona ni karekea te onimaki nakon te rairannano.

"Ao ngaia are te nanoanga e kona ni kakoroa bukin bwaai ake e tangiri te momotiraoi, ao e katobibia ni bain te mweengaraoi, ngaia are ti nakon are iai te onimaki irouna nakon te rairannano e bon kamenaa iaan te tua ae kaineti ma te momotiraoi; ma ngaia are te babaire ae kakannato ao akea tokina ibukin te kabooaki e na ti kakoroaki bukina iroun are iai ana onimaki nakon te rairannano."

Aramwa 34:14-16

Tamuera te Reimwanaite

"Bwa nooria, e na bon mate bwa e aonga n reke te kamaiuaki; eng, e bon kakawaki irouna ao e bon riai bwa e na mate, bwa e aonga ni karekea te mangauti nakon ane e mate, bwa aonga n uotaki aomata nako matan te Uea.

"Eng, nooria, te mate e kakoroa bukin te mangauti, ao kaboaia aomata ni kabane man te moan mate—are te mate n tamnei; bwa ni kabane aomata, ma ni bwakan Atam a bon teweaki nako mai matan te Uea, ao a aranaki bwa a mate, ni bwain te rabwata ao bwain te tamnei.

"Ma nooria, mangautin Kristo e kaboaia aomata ni kabane, eng, ni kabane aomata, ma n uotia ni kaokia nako matan te Uea."

Ereman 14:15-17

Te Uea ae Beniamina

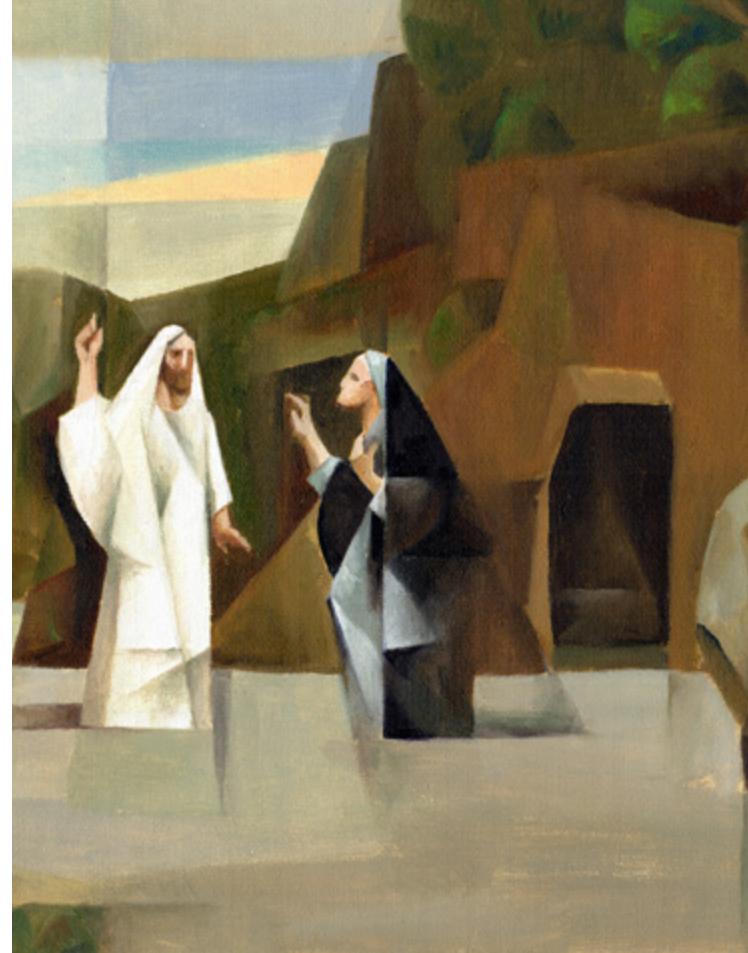
"Ao e na aranaki bwa Iesu Kristo, Natin te Atua. . . .

"Ao nooria, e na kawaria ana botanaomata, bwa e aonga n reke te kamaiuaki nakoia natia aomata eng rinanon onimakinan arana; . . .

"Ao e na mangauti n te kateniuia ni bong mai buakoia maate. . . .

"Bwa taraia, ao raraana e karaoa te mwakuri ni kamaiu naba ibukin aia bure aomata ni kabane ake a tia ni bwaka n riaon te tua iroun Atam, naake a tia ni mate n aki ataa ana babaire te Atua ibukiia, ke ake a tia ni bure ao a aki ataa."

Motiae 3:8-11

Moomon

"Kam riai n ataia bwa kam riai ni karekea aia atatai ami bakatibu, ma n rairinanomi man ami bure ni kabane ma buakakami, ma ni kakoaua Iesu Kristo, bwa bon ngaia Natin te Atua, ao e tiringaki irouia lutaia, ao man mwaakan te Tama ao e a tia ni manga kateirakeaki, are e a tia iai ni karekea te tokanikai iaon te rua ni mate; ao e kabwautaki naba weten te mate irouna.

"Ao e kakoroa bukin mangautia maate, are a na kateirakeaki iai aomata bwa a na tei imatan ana kaintekateka ni motikitaeka.

"Ao e a tia ni kakoroa bukin kaboakin te aonaba, n te aro are iai ae e kuneaki n aki bure imatana n te bong ni motikitaeka e na bon anganaki te kona ni maeka ma te Atua n Ueana, bwa e na anenea kamoamoana n aki totoki ma taan anene i karawa, nakon te Tama, ao nakon te Nati, ao nakon te Tamnei ae Raoiroi, are bon temanna te Atua, n te aro ni kakukurei ae aki totoki."

Moomon 7:5-7 ■

Nte Itita, ti bukamarua “te kabanea ni kakawaki ni bong n te rongo-rongo”¹—Manga Utin te Tia Kamaiu Iesu Kristo. Aio bon boton ana babaire ni kakukurei Tamara are i Karawa.

N te maiu imwain te maiu aei, E rineaki Iesu Kristo bwa ara Tia Kamaiu. E berita bwa e na katauraoa te kawai are e na kona ni kabwaraki ara bure n oki nakon mweengara i karawa.

N moaningabongin te moan Itita, E kakoroa nanom ana berita Iesu. E tokanikai iaon te mate. Ao ibukin aei, “Bon ngaia ootan ao maiun te aonaa-ba; eng, ae te oota ae aki totoki, ae aki kona ni karaoaki; eng, ao te maiu naba ae aki totoki, bwa a na manga akea te mate.” (Motiae 16:9).

Tera kakabwaia aika ko karekei man te Mangauti?

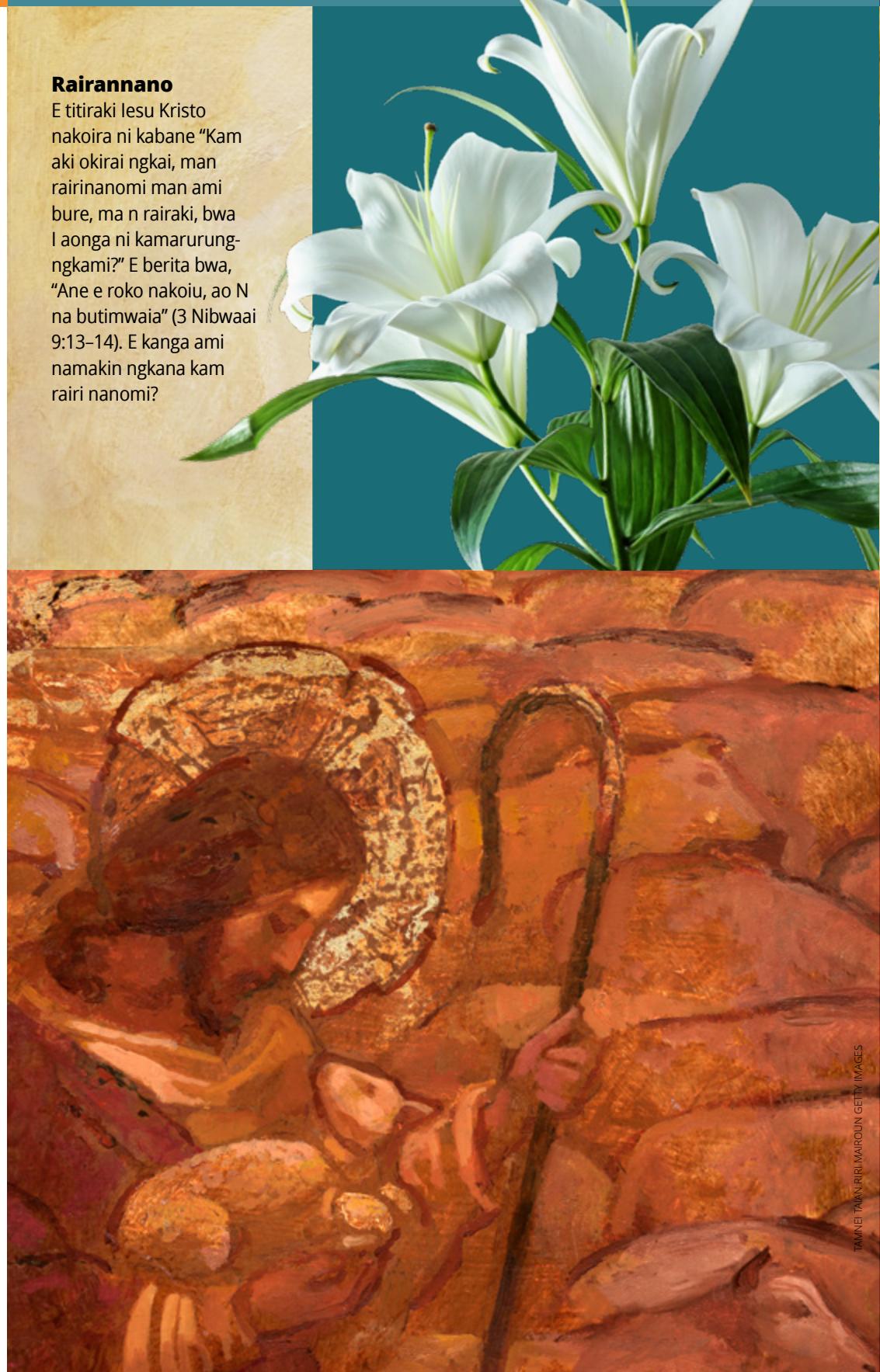
BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Dieter F. Uchtdorf, “Noora te Aomatā!” *Riaona*, Meei 2018, 108.
2. Russell M. Nelson, “Ngkai Ti Waakinako ni Kabane,” *Riaona*, Eberi 2018, 7.

Tera Nanon te Itita Irou?

Rairannano

E titiraki lesu Kristo nakoira ni kabane “Kam aki okirai ngkai, man rairinanomi man ami bure, ma n rairaki, bwa Iaonga ni kamarurungngkami?” E berita bwa, “Ane e roko nakoiu, ao N na butimwaia” (3 Nibwaai 9:13–14). E kanga ami namakin ngkana kam rairi nanomi?

Te Mangauti

E na bon roko te mate,
ma ana tokanikai te
Tia Kamaiu iaon te
mate e motikia bwa
aomata ni kabane a na
mangauti—e na manga
ikotaki te rabwata ma
te tamnei n arora ae
kororaoi (taraa Aramwa
11:43). E kanga ataakin
te Mangauti ni uota
nakoom te kantaninga?

Te Maiu ae Akea Tokina

Ana Mwakuri ni Kamaiu
te Tia Kamaiu e anga
te maiu ae akea tokina,
ke te karietataaki. Ni
Karekea te kakabwaia
aio, ti riai n ongeaba n
tuua nako. Beretitenti
Nelson e a tia n arana
te kawai nakon te maiu
ae akea tokina bwa
“kawain te berita.”² Tera
ae ti riai ni karoia n ira
te kawai aio nakon te
maiu ae akea tokina?

Bukin Tera E Kaoira Te Uea ae Beniamina bwa Ti na riki n Aron te Ataei?

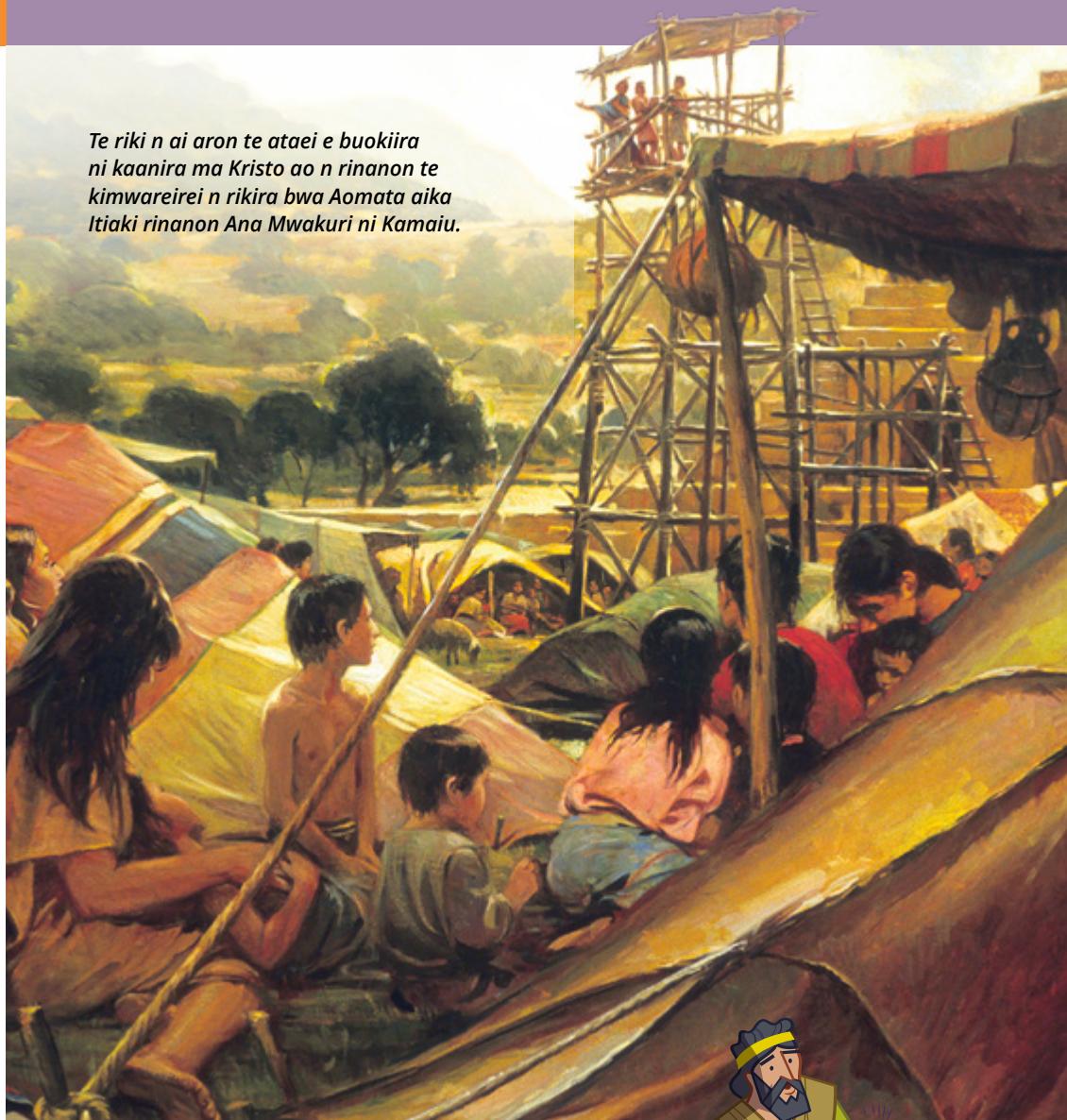
Ko a tia n namakina nanom n kamarauaki man tarataran te ataei? Ataei n angin te tai a tae-tae mai nanoia ao a kaota aia tangira n taeka n onimaki aika bebete. E reirei te Tia Kamaiu, "Ma ngaia aei, ba ane e karinanoa n ai aron [te] ataei aei, ao moan te kakanato n uean te Atua" (Mataio 18:4).

Aio bon teuana bukina ae te Uea ae Beniamina e tuangiia ana botanaomata bwa a na kanakoa te aro n aomata ao n riki bwa ataei (taraa Motiaeae 3:19).

Ti na kanga n riki bwa ataei? Taraa Motiaeae 3:19 ni korei iaon rain aikai taeka ake e kabonganai te Uea ae Beniamina ni kabwarabwara te aomata ae ai aron te ataei.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Te riki n ai aron te ataei e buokiira ni kaanira ma Kristo ao n rinanon te kimwareirei n rikira bwa Aomata aika Itiaki rinanon Ana Mwakuri ni Kamaiu.

MAROORO

Kakaei katein te ataei irouia naake ko tatangiria n Ana Boki Moomon. Ko na kanga n ira aia katooto?

NAna Boki Moomon, a weteaki aomata n arαι aika a mwaiti—Nibwaite, Reimwaniate, ao Aentaii-Nibwaai-Riaai aikai tabeua ma ibuakoia. Ma te Uea Beniamina e kaungaia ana aomata bwa a na weteaki n arαι aika riettaata riki, ao n tabu—te ara ae Iesu Kristo.

Aio aron kawakinan aran te Tia Kamaiu “ni koreaki n tainako [i] nanora” (Motiaeae 5:12):

MAROORO

Tera ae ko karaoia ni katoa bong ni kakoaua bwa ko kateimatoa aran Kristo ni koreaki inanom?

Tera ae Nanonaki n Ae Karekean Aran Kristo ni Koreaki Inanora?

TE BERITA RINANON TE BWABETITO

N tain te bwabetito, ti berita ma te Atua bwa ti na katoka iaora aran Kristo. “Tera nanon aei iroum? (Taraa Motiaeae 18:8-9.)

KANAKIN TE TOA

Ti tuangaki bwa ti na kororaoi ni kana te toa ni katoa wiiki. N tain te toa, ti manga kaboua ara berita bwa ti na katoka iaora aran lesu Kristo (taraa Moronaai 4:3).

MWAKURI N AROIA ANA REIREI KRISTO

Ara berita aika tabu a kantaningaira bwa ti na kawakin tuua. A riai ara mwakuri ni kaota nanora n ira Kristo ao n riki n ai Arona. Ni karaoan aei, ti kona n teimatoa ni weteaki n Arana. Aio aron ae ti *kateimatoa* aran Kristo inanora (taraa Motiaeae 5:12).

WIIKI

4

Te Kakabwaia Bon Ti Ngaia Ae I Kona N Anga

Ebane au reirei n te kuura n rooia n ana tai raoi ni moan rekenibong natiu te aine. Kainnabau ao ngai ti ingainga ni bukamarua au angabeeba, ana rekenibong natira, ao tibwanga aika boou ake a roko nakoira, ma e aki koro nanon are ti iangoia.

I kunea bwa akea au mwakuri tabeua te tai imwin kareke-an au beebea ao e matoataoa reken au mwakuri. Imwin anne, a kaoti kaangaanga ma te kataumwane. Karaoan te bukamaru ae uarereke ibukin te rekenibong e bon kaangaanga.

Imwin te maroro ae batia ma kainnabau, ti butimwaea tibwangara aei. E bon aki bebete irou ngkai te tama ngai n akean au kona n kabooa naba te bwaintangira ae uareke ibukin natiu ao n nora kainnabau ae tangiraki n aki kukurei.

I aki oota bwa tera ae riki. I tatara ao ni butiia Tamara are i Karawa bwa e na buokai n oota n Ana kantanninga ibukiui. Ngkeksei naba, n aron te bwana nakon au iango, I ongo taeka aikai: “Iai iroum bwai aika a raka riki kakaawakia nakon bwain te aonaba aio. Iai iroum te nakoanibonga. Tera te bwaintangira ae tamara riki irarikin ana kakabwaia te nakoanibonga are ko kona n angan natim?”

A ranran matau ngke I iangoia bwa kakaawakira te nakoanibonga irou. E

onrake nanou n te kakaitau ngke I noria bwa te nakoanibonga bon te mwaaka are e kona n kabaeiia au utu n ae akea tokina.

I tibwaua au namakin ma kainnabau. I tuangnga bwa anganakin natira ana kakabwaia te nakoanibonga bon ti ngaia are I kona n anga. Ti uaia n motikia bwa aio e na uota nakoina te kukurei ao te rau, ao e rangi n tau anne.

N bongin ana rekenibong natira, raoraora, ara koraki, ao kaain rarikira a uota te keeke ao te bwai ni katamaroa aika uarereke. Ti kakaitau ni bukamarua te bong ae onoti aei ma naake ti tangiriia. N te tairiki anne, I katokai baiu iaon atun natiu ao n anganna ana kakabwaia te nakoanibonga. I kakabwaia ma baike e kairai Tamnein te Uea bwa N na taekin.

Ti teimatoa n rinanon te tai ae bibitaki man kakaewenako ibukin akean te mwakuri ao te mwane. Ma ribuakon te nanokawaki ao te aki kukurei, te rau ao te raunnano a roko nakoira rinanon ara Tia Kamaiu, Iesu Kristo. Akea au nanokokoraki bwa kaainakin Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ma te kona n kareka ana kakabwaia te nakoanibonga bon te kakabwaia. Bon ti arei are I kona n anga n ana rekenibong natiu, ma e riaon ae tau. ■

**Jonathan Mafra Sena de Santana,
Santa Catarina, Brazil**

Kanga aiaron te bwana ae taetae nakoiiu, I ongo taeka aikai: “Iai iroum bwai aika a raka riki kakaawakia nakon bwain te aonaba aio.”

Te Mannikiba ae Uarereke E Kauringai

Bon 26 au ririki ngke kainnabau ao Ngai e mate moan natira. Kennedy e kuneaki aorakina bwa e kaentia kaburorona ngke ai tibwa 13 ana namwakaina. Imwin teniua te korokoro, nimaua te tai n chemotherapy, ao bwainnaoraki ma katoki aoraki aika a mwaiti, e motirawa i nanon baira ngke 20 ana namwakaina.

E uruaki nanou ni buan natiu ae botonnaine, e kan atatai, man kakammwakuri. E kanga n riki aio? N na kanga n karekea te rau? E batu au titiraki, ao akea kaekaaia. Uoua te bong imwin te taunimate, kainnabau ao ngai ti kawara ruanmatena, ma uee aika binke iaon ao taian reeben man te taunimate.

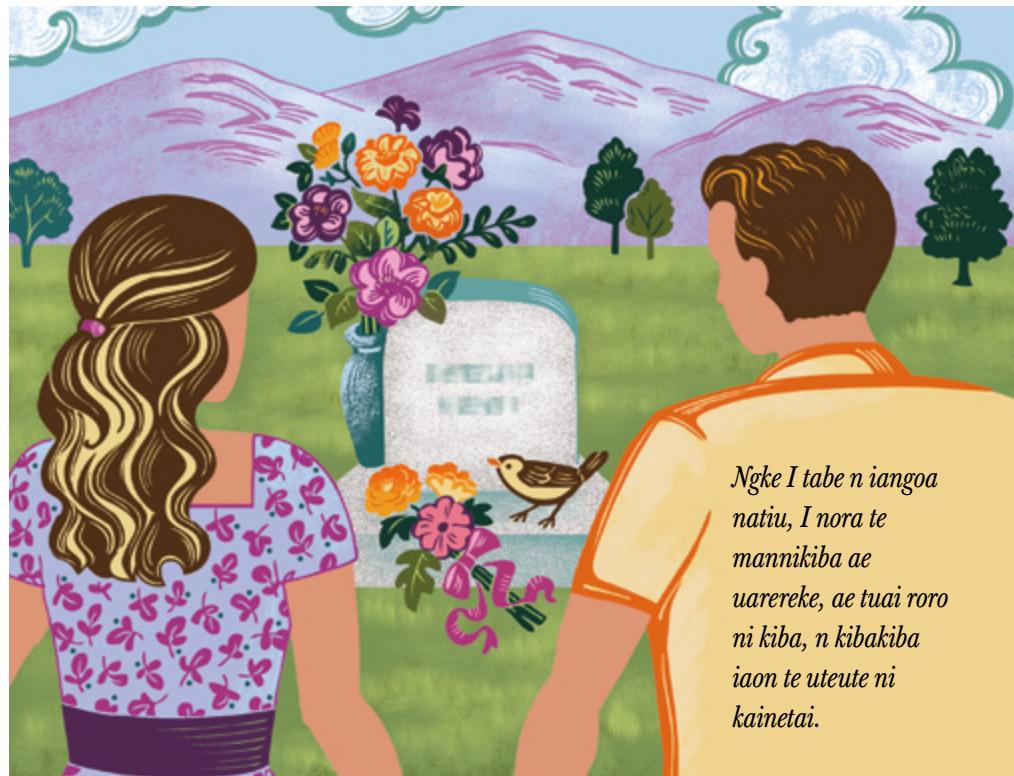
Ngke I tabe n iangoa natiu, I nora te mannikiba ae uarereke, ae tuai roro ni kiba, ni kibakiba iaon te uteute. Te mannikiba aio e kauringai Kennedy ibukina bwa e tatangiriia maan. Te mannikiba e kibakiba nakon ruanmatena ao e takakaro ma reeben ao taian uee. I moangare, n ataia bwa aio raoi are e na bon tangiria Kennedy. Te mannikiba e kibakiba ni kaeinetai. I aki teroko ni mwaing. Te mannikiba ae uarereke aei e kibakiba nako rarikiu, n rara waeu, e kamaki matana, ao e matu.

E kaangaanga irou kabwarabwaran namakin ake I namakin n te tai anne. Kanga I namakinna ae e inga nakoiu Kennedy. I aki kona n inga ma natiu, ma te mannikiba aei—are ana karikibwai Tamara are i Karawa—e kona n roko ao n kawenea atuna ae uarereke

irou, ni kauringai bwa Tamara are i Karawa e ataa marakiu ao e na teimatoa ni mena irarikiu ni karaua nanou ao ni buokai rinanon te kataki aio.

kakabwaiaki n ana nanoanga te Uea” (“Ana Nanoanga te Uea,” *Riaona*, Meei 2005, 100).

E bon tuai reke kaekan au titiraki

Ngke I tabe n iangoa natiu, I nora te mannikiba ae uarereke, ae tuai roro ni kiba, ni kibakiba iaon te uteute ni kainetai.

E taku Unimwane David A. Bednar man aia Kooram Abotoro ake Tengaun ma Uoman, “Ngkana taeka a aki kona n anga te rau are ti kainnanoia . . . , ngkana tobwaan kaangaanga ao te iango akea aia kabwarabwara ibukin ana aki momotiraoi ao kaangaangan te maiu, . . . ni koauana ti

ni kabane, ma te nanoanga e anganai te rau bwa Kennedy ao Ngai ti uaia n tangiraki ioun Tamara are i Karawa ao bwa rinanon ana angakarea ni kamaiu Natina, Iesu Kristo, Iai au kantaninga bwa Kennedy, kainnabau, ao ngai ti na manga ikotaki bwa te utu. ■

Laura Linton, Utah, USA

E Kakawaki Riki Nakon te Burenibai ae te Tirewa

*N te moaningabong teuana, I kunea bwa au burenibai ae te tirewa e bua.
I namakina te nanokawaki ae korakora bukina bwa te burenibai aei e rangi ni kakaawaki irou.*

Ngke I tuangaki bwa n na kaira te marooro n te Bootaki n Aine iaon ana kakao te Tia Kamaiu ni kakamwakeraea Ana tiibu, I iangoia bwa ngkana I tangiria ni kaungaia aine, n na riai ni karaoa te bwai teuana ibukin temanna Ana tiibu.

I kaunga nanou ao I kaoa te aine temanna ae aki batu ni kakaonimaki bwa e na roko nakon te Bootaki n Aine bwa raou. E kariaia au kakao ao ti karekea ara tai ae rangin ni kakukurei. I namakinna bwa aio te katooto ae tamara, ao e rangin n ingainga nanou ni kan tibwaua te bwai ae I a tia n rinanona. Ma e rawata riki te bwai ae na reireinai te Uea.

N te moaningabong teuana ngke I karin au kunnikai, I kunea bwa au burenibai ae te tirewa e bua. I anganaki te burenibai aei bwa te bwaintangira n au koronririki ngke I nako Buranti,

ngaia ae iai nanona ae kakawaki irou. I moanna ni kakaea n te tabo ae na kona ni mena iai, ma I aki kona ni kunea. Ngkanne I bon titirakinai bwa ngkana I bon tararo raoi, ao n na kona ni kunea au burenibai n te tai ae waekoa.

Imwiin ae I tataro ao I taratara nako ni kakaea. Ibukin uoua te bong I tataro ma nanou ae korakora ao ni kakaea n taabo ni kabane. I tang nakon Tamara are i Karawa bwa e na buokai ni kakaea, ma I teimatoa n aki kunea. I namakina te nanokawaki ae korakora ibukina bwa te burenibai aei e rangi ni kakawaki nako.

N te tairiki teuana natiu te mwaane e tataro ma ngai irarikin au kainiwene. Imwiin ara tataro, e tabekarake te bwai teuana ao e anganai. Bon au burenibai! E a tia ni kunea iaan te kainiwene. I a tia n aki noria n au tai ni kakaae. I takarua ma te kukurei bwa e a reke.

N te tai ae aki maan, e roko irou te namakin: "Ko tataro ibukiia am aine ma nanom ni koaua n te Ekaretia? A kakawaki nakoim n aron am burenibai? Ao a kanga aroia aine aika tiaki kaain te Ekaretia? Ko tataro naba ibukiia?"

Ngke I tibwaua te bwai ae riki nakon au burenibai ae bua n te Bootaki n Aine, ti karekea te marooro ae moan te tikiraoi. I tuangiia aine bwa I a tia n reiakinna ae ngkana e tuangiira te Tia Kamaiu bwa ti na kamwarakeia Ana tiibu, ti riai n uringnga ae "e korakora kakawakia aomata imatan te Atua" (Reirei ao Berita Aika Tabu 18:10). E tangiriira bwa ti na iangoia naake irarikira ao n tangiria, tararuia, ao n tataro ma korakorara ni kabane ibukiia. Ngkana ti karaoia, ti na kunea bwa aomata ni kabane a kakawaki riki nakon te burenibai te tirewa. ■

Sylvie Houmeau, Quebec, Canada

"Taraia Bwa Tera Ae Kona ni Karaopia te Onimaki Ae Uarereke?"

*Ti waekoa n ruo man kawain te katamwarake ngke e biri te angibuaka nakoira.
"Ti a karaoa ara tataro," e taku natira te mmwaane ae te kabanea ni uarereke.*

Tabeua te tai n nako, kainabau ao Ngai ti kairia uoman natira mwaane nako Buranti ni kawari taabo ake I a tia ni mitinare iaona n ae bwanin au tai iai. Ti kawari mwaanga n te Ekaretia ae I a tia ni mwakuri iai ao ni kukurei ma membwa ake I a tia n reireinia. Ti kawari naba taabo aika iai ngkao rongorongoia.

Teuana te tabo bon nikiran kateitei n te Château de Châlucet ake a urubebikebeke. Te auti ae te baereti ae bubura man maan e buakanaki ao n urubebikeki n ae korakora inanon tienture n nako. A rikirake aroka ni katobibia te kateitei ae uruaki aei, ao te kawai n nako ikekei e irariki ao n rangi ni kabwatete. E kaangaanga aron tamwarakera, ma e materaoi korakorara n tamwarakeia ngke tia roko iai.

Natiira mwaane a tangira te tamwarake rikaaki nakon te tabo ae aranaki n te taina bwa te n ne ni kaikain ao ni manga tamwarake ni waerake iaon oon te baereti ake a tiku n rietaata. E a tia te baereti n anai nanoia n aron are e a tia n anaa nanou 24 te ririki imwaina.

Ngke ti mena ikekei, angibuakan te tiamwa e kaoti mai kiraroa. E waekoa n roko nakoira te angibuaka. E kaona karawa naang aika roo ao te oota, n raonaki ma rebwen te baa ae korakora.

Ti waekoa n ruo man te kawai ni waerake ao ni waekoa ni biri nakon te ka ngke e waekoa n roko te angibuaka. N te tai ae waekoa, ao e a moanna ni bwaka te karau n ae korakora ao ni kamwaimwira ao te kawai are e bareka e bitaki nakon te bokaboka. Ti raraoma bwa mwiina a tibanako waera ao ni bwaka rikaaki n te kawa are e

kabwatete, ma ni kiri atiibu.

Ti nori tabeua taabo ni kamanomo-no ibuakon kaai i mataniwiin te kawai. Ti ikotaki iaon te tabo ni katantan ao n aki ataia bwa a na maanra te tai ae ti na tataninga iai n oki nako naano.

"Ti a karaoa ara tataro," e taku natira te mwaane ae te kabanea ni uarereke.

E tuatua bwa e na karaopia ao e tataro bwa e na toki te karau bwa ti aonga n ruo rikaaki man te mwanono n akea te kabuanibwai. E taraira ao e taku, "Ngkai te bwai ae ti kainnanoia bon te onimaki ae tau."

I kabwarabwara bwa e ngae ngke e korakora ara onimaki, tataro n tainako aki kona ni kaekaaki n te kawai are ti tangiria.

"Tiaki," e taku, "e na toki te karau inanon 10 te miniti!"

Imwiin tao 10 te miniti, e toki te karau.

"Ngaia anne, ti a nako!" e taku.

"Ngkana ti nako ngkai, ao e na manga bwaka te karau ao ti na bae," e taku natira te mwaane ae ikawai riki.

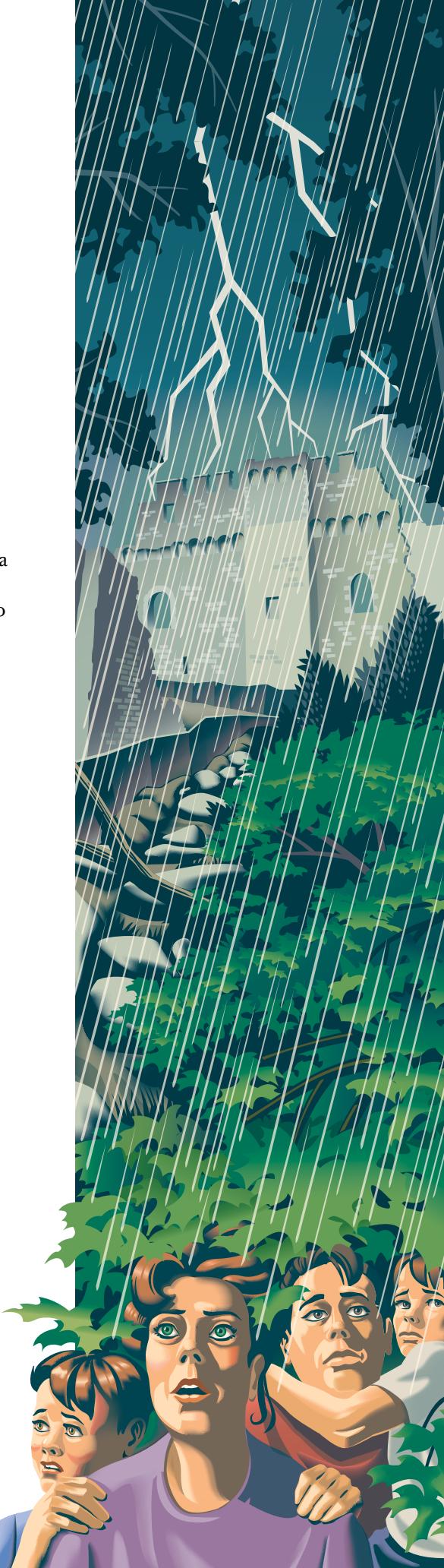
"E na bon aki!" e kaeka natira te kabanea ni uarereke. "Ti a nako!"

Ti karaoa kawaira rinanon te kawai ae mau riki, ni kamwaingi buakonikai ao mwaanga inanon kawaira. N okira nakon te kaa, ti karaoa te tataro ni kakaitau. N te tai ae waekoa ao e a manga bwaka te karau.

"Taraia bwa tera ae kona ni karaopia te onimaki ae uarereke?" e taku natira te mmwaane ma te nanorinano.

E reireiniira reirei ni kabane aika tamaroa n te bong anne. ■

Godfrey J. Ellis, Washington, USA

Iroun Unimwaane
Kyle S. McKay
Man te Ittingaun

Te Bitaki n Nano Ae Moan te Korakora

Ma Bwakan Atam, te aoraki ao te bure a kaoti nakon te aonaaba. A uaia ni kona ni kamamate n aroia nako. Mai ibuakon aoraki ni kabane, tao akea ae rangi ni butinako ke ni kakubanako n aron te kaentia. N tabeua aaba, e raka iaon te katenimwakoro n ikotan mwaitiia kaain te aba aika a na karekei tabeua aekan te aoraki ae te kaentia, ao e bukinaki bwa e tiringia e kaniia teuana te kuata man te mwaiti ake a tia ni mate.¹ E riki te kaentia n tainako ma manin bwain te rabata ae ti teuana, e rangi ni uarereke are e ti kona n noraki n te mwaikorotikoubu. Ma e kona ni rikirake ao ni butanako n te tai ae waekoa.

Aoraki n te kaentia a karekeia te bwainaoraki ni katoka te kaentia bwa e na kauarere-keia butanakon te kaentia. Kaitikana ni kabane e nanonaki n ae akea manga kakoauakin te aoraki ae kona ni kuneaki. E ngae n anne, a waekoa taan rabakau ni kabwarabwara bwa e ngae ngke e a kerikaki aorakin te aoraki, tiaki nanona bwa teuanne ke neienne e a toki aorakina.² Ngaia ae, e ngae ngke raoiroin aorakina e karika te kamaiuaki ao te kantaninga, te aomata are e aoraki n te kaentia e kaantaninga n tainako ibukin te bwai ae raka riki nakon te kerikaaki—a kantaningaia bwa a na kamaiuaki. Ni kaineti ma bukina teuana, “Ni katanoata bwa e a kamaiuaki temanna man te kaentia, temanna e na tataninga ao n noria ngkana e na aki manga oki te kaentia, ngaia ae, te tai bon te bwai ae kakaawaki. Ngkana e teimatoa te aoraki ni marurung inanon tabeua te ririki, e kona n ae e a toki te kaentia. A kona kaentia tabeua ni manga riki imwiin ririki aika mwaiti ni itiaki mai iai.”³

E urubwai, e kamamaara,
imwiina e tiringa te
tamnei. Te bure ngaia
oin rekena—raoi,
ti ngaia bukin—te
mate n tamnei.

Te bwainaoraki ibukin te
bure bon te rairannano.

Te Aoraki ao te Bure

N aron ana urubwai te kaentia nakon te rabwata, te bure e rangi n urubwai riki nakon te tamnei. Te bure e moanaki n tainako man ae uarereke—n tabetai e a rangi ni uarereke are e a rangi ni kaangaa-nга norakina—ma e kona ni waekoa n rikirake. E urubwai, e kamamaara, imwiina e tiringa te tamnei. Bon ngaia raoi oin rekena—raoi, ti ngaia bukin—te mate n tamnei n te karikibwai ni kabane. Te bwainaoraki ibukin te bure bon te rairannano. Te rairannano ni koaua bon 100 te batienti mwiina ae korakora ni katuka te tia bure ni kabwaraaki ana bure, ke ni kairia nakon kabwaraakin buure.

Te kerikaaki aei e karekea te kamaiuaki ao te kimwareirei nakon te tamnei. E ngae n anne, karekean kabwarakin te bure ao ni inaomata man ana kanikina ao mwiina e aki n ae ti nanonaki n ae a bane ni bwara ana bure te tia bure. Iai te bwai ae kaineti nako nanon te aomata are e bwaka n te kaiiri ke ni kona ni kai reke n te bure. Ngaia ae, te bure e kona ni manga riki, riki imwiin kabwarakina inanon ririki aika mwaiti. Te teimatoa ni kabwarakin te bure, ke n taekana teuana, teimatoa ni kamaunaan buure, e kakawaki nakon te kamaiuaki ae bwanin.

Te Kaitiaki ao Tokin te Aoraki

Te kabotau aei e buokiira n ataa te bwai anne n te tamnei, ti na aki ti kaitiakaki man te bure ma ti na kamaiuaki naba man te bure ae kakaiaki. Te buaka are e karika te kakaitara n ara kantaninga bwa ti na karaoa ae raoiroi ni kaitara arora ni karaoa te buakaka e kona ni kakua. Ngkana ti kakao-nimaki, ti na tokanikai tiaki ti ibukina ae ti a tia ni katuka ara kantaninga iaon arora, ma ibukina bwa ti a tia ni katuka ara kantininga nakon te Atua ao E a tia ni bita arora.

E reirei te Uea Beniamina “Ibukina bwa bon ana kairiribai te Atua te aro n aomata, man moan bwakan Atam, ao e na teimatoa n aki toki, ni karokoa ae e kakauongo nakon ana wirikiriki te Tamnei ae Tabu, ao e kakorakora nakon te aro n aomata . . . rinanon ana mwakuri ni kamaiu Kristo ae te Uea” (Motiae 3:19). Ni kaeka nakon aei ao reirei ake tabeua, a tataro ana aomata Beniamina, “O nanoangaira, ao kamaiuira n raraan Kristo ni kabwara bure bwa ti aonga ni karekea kabwaran ara bure, *ao* a na kaitiakaki nanora” (Motiae 4:2; e kairaki ma katuruturuana). Imwiin aia tataro, e kaeka te Uea nakon aia bubuti ake uaitera. Te moan, “E a roko Tamnein te Uea, ao a onrake n te kimwareirei, ngkai e a reke irouia kamaunaan aia bure, ao n reke naba raun nanoia” (Motiae 4:2–3).

N tarakina ngkai ana aomata a “kabwaraaki aia bure,” Te Uea Beniamina e kaumakiia nakon te kamaiuaki man n reireiniia aroia n tiku ni kabwaraan aia bure (taraa Motiae 4:11–30). “Ngkana kam karaoa aei,” e berita, “kam na kimwareirei, ao kam na onrake n ana tangira te Atua, ao kam na teimatoa ni kaawakina kamaunaan ami bure” (Motiae 4:12).

Aomata a kokoaua ao a kabaeia nakon a na taeka te Uea Beniamina, ao tokan nako te Uea e kaekaa te kauoua ni mwakoron aia tataro—bwa “[nanoia] a na kaitiakaki.” N te kakaitau ao te kamoamoa, a takarua aomata, “Tamnein te Uea ae Moan te Mwaaka . . . e a tia ni karika te bitaki ae moan te korakora iroura, ke inanora, n te aro are ake ake te nano ni kan karaoa ae buakaka, ma n teimatoa ni karaoa ae raoiroi” (Motiae 5:2). Te Uea Beniamina e kabwarabwara bwa te bitaki ae korakora aei a tia ni bungiaki mairoun te Atua (taraa Motiae 5:7).

“E Kanga ni Karaoaki?”

Te burabeti Aramwa e reireiniira bwa ti riai ni uaia ni kabwarabure *ao* ni manga bungiaki kaua—bungiaki mairoun te Atua, bitaki i nanora (taraa

Aramwa 5:49). Ngkana ti teimatoa n rairinanora, te Uea e na anai ni kanakoi ni kabane ara bure *ao* E na anai ni kanakoi ake a riki ibon ioura ao ni kariaia te bure inanora. Ma, n ana taeka Enoti, “Te Uea, e na kanga ni karaoaki?” (Enoti 1:3). E bebete rekena, ma e nano ao n akea tokina. Nakoia naake a tia ni kamaiuaki man aekan kaa-ngaanga teuana, n rabwata ao n tamnei, e a tia te Uea ni katanoata, “E kamaiuko am onimaki” (taraa Mareko 5:34; Enoti 1:8).

Te bitaki n nano ae korakora ae rinanona Aramwa e koreaki “ni kaineti nakon ana onimaki,” ao nanoia taan iriiria a bitaki ngke a “katuka aia onimaki iroun te Atua” (Aramwa 5:12, 13). Nanoia ana aomata te Uea Beniamina a “bitaki rinanon te onimaki n aran [te Tia Kamaiu]” (Motiae 5:7).

Ngkana ti na karekea te aeka n onimaki aei, bwa ti aonga n onimakina te Uea ma nanora ni kabane, ti riai ni karaoa te bwai ae na kairiira nakon te onimaki ao ni karaoa te bwai ae na

*Te bitaki n nano ae
korakora aei e karaoaki
mai inanora; e aki
karaoaki mai ioura.*

kairiira nako iai te onimaki. Ibuakon bwaai aika mwaiti ake a kairiira nakon te onimaki, inanon te bitaki n nano aei, e a tia te Uea ni kamataata te aki mamamatam, te tataro, ao ana taeka te Atua. Ao e ngae ngke te onimaki e kairiira nakon bwaai aika mwaiti, te rairannano bon ngaia ana moan ni uaa.

Iangoi kiibu aikai man ana boki Ereman ae ka matatai reirei aikai. Te moan, ti wareka

Te karabwarabwa nakon Ana Mwakuri ni Kamaiu lesu Kristo, ti aki kona n ti kaitiakaki man te bure; ti kona naba ni kamaiuaki man ara bure.

tackan te aomata are “a bon aki toki n aki mamatam man tataro, ao a rikirake . . . ma n nene ao n nene riki n onimakinan Kristo . . . n te aro are a itiaki ma ni katabuaki nanoia, ao katabuan nanoia e reke ibukin anganakin te Atua nanoia” (Ereman 3:35). Ngkanne, mairoun Tamuera te burabeti ae te Reimwanaite, ti reiakinnia, “Koroboki aika tabu, eng, aia taeka ni burabeti aika tabu, . . . e kairia . . . nakon onimakinan te Uea, ao te rairannano, are te onimaki ao te rairannano are e karika bitakin te nano” (Ereman 15:7).

Onimakina te Atua

Ikai are ti riai ni maroroakina atun te rongorongo ae kaokoro ao ni buti-mwaea te bitaki ae korakora ae ti taekinna bon te bwai ae karaoia te Uea nakoira irarikin te bwai ae ti karaoia *bon* inanora; e aki karaoaki *mai* iroura. Ti kona n rairi nanora, biti kateira, ara katei, riki nanora ao ara onimaki, ma akea mwakara ao ara kona ni bita aron rikira. Ibukin te bitaki ae korakora aei, ti bane ni katan iaan te Atua ae Mwaaka. Boni Ngaia ae kaitiaki nanora ao ni biti arora n te aro n tangira “imwiin bwaai ni kabane ake ti kona ni karaoi ni kabane” (2 Nibwaai 25:23). Ana kakao e teimatoa ao e koaua: “Rairananoia, ma ni kawarai ma nanoia ni kabane, ao N na *katoka [aorakim]*” (3 Nibwaai 18:32; e kairaki ma katuruturuana).

Mwiin kamaiuakira man bwaai aika bure e kangai bwa ti a “bitaki man [aia] bwai n rabwata ma aroia ni bwaka, nakon te aro n raoioroi . . . n riki

bwa natina mwaane ma aine; Ao ngkanne [ti] a riki bwa aomata aika a boou” (Motiaeae 27:25, 26). E Kaotaki i Moara Ootan Kristo. Irarikin anne, koroboki aika tabu aikai a tuangiira “ba ane bungiaki mairoun te Atua e aki bure” (1 Ioane 5:18). Tiaki bukina bwa ti aki kona ni bure, ma bukina bwa bon aio bon arora bwa *ti na aki* bure. Aio te bitaki ae korakora, ni koaua.

E riai naba n uringaki ae rinanon te bitaki n nano ae moan te korakora bon te waaki iaon te tai, tiaki n te tai anne. Te bitaki n tainako e wae-remwe, n tabetai e rangi n tawe ngaia are ti aki kona ni kunei bitaki, ma a bon koaua, e mwaaka, ao e bon riai.

Ngkana a tuai n rinanon te bitaki ae korakora aio, N na titirakiniko: Ko a tia n rairananom ao ni karekea kabwaraan am bure? Ko kamatebwai booki aika tabu? Ko aki mamamatam ao ko tataro n tainako, ao n rikirake ni matoatoa ma ni matoatoa riki n onimakin Kristo? Iai am onimaki ae tau n onimakina te Uea n nanom ni kabanea? Ko tei ni matoa n te onimaki anne? Ko taratarai am iango, taeka, ao aroarom ao ni karinei ana tua te Atua? Ngkana kam karaoi bwaai aikai, kam na kimwareirei ao kam na onrake n ana tangira te Atua ao kam na teimatoa ni kaawakina kamaunan ami bure. Ngkana ko teimatoa ni kabwarai buure, ko na kamaiuaki, katokaki aorakim, ao *ni bitaki*!

Iai mwakan Iesu Kristo ni kaitiakiira man ara bure ao ni kamaiuara man burera. E mwaaka ni kamaiu, ao n te aro bwa ti na karekea anne, E mwaaka ni bitiira. Ngkana ti na anga nanora Nakoina, kamwakuran te onimaki man karaoakin bitaki ni kabane ti na kona ni karaoia, E na kamwakura Mwakana iroura ni karaoa te bitaki n nano ae korakora aei (taraa Aramwa 5:14). ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Taraa Stacy Simon, “Facts & Figures 2019: US Cancer Death Rate Has Dropped 27% in 25 Years,” American Cancer Society, Tianuare 8, 2019, cancer.org.
2. Taraa “Remission: What Does It Mean?” webMD.com.
3. Cathy Sweat, *The Gates to Recovery* (2019).

Katamaroan Are Ti Rinanona n te Tembora

Man te Moan Beretitentii

“**A**e moan te kakaawaki ni Kaokan Bwai bon te tembora are tabu. Ana otenanti aika tabu ao berita aika tabu a rangi ni kakaawaki n katauraoaia aomata ake a na tauraoi ni butimwaea te Tia Kamai ni Kaua Okina”¹

N te tai teuana ma teuana, te Moan Beretitentii e karaoi bitaki nakon kunnikain te tembora ao aron te waaki bwa e aonga n tamaraoa riki are a rinanona membwa ao ni buokiia ni kabane ake a rin n namakina riki te reitaki ae abwabwaki ma te Atua inanon tabo aika tabu aikai.

Bwa mwakoron are a rinanona n te tembora, membwa a karin kunnikai ibukin karaoan mwakuri aika tabu n reitaki ma reirei ao banna aika kakaawaki ake a kona n noraki n te neboneyebo n te tembora n te O Tetemanti (taraa Nakoaia Ibonga 8 ao Te Otinako 28).

A tia ni karaoaki tabeua bitaki nakon kunnikain te tembora. Bitaki aikai tiaki nanona bwa iai bitaki nakon banna ke reirei n te tembora ma oia raoi bon karikan te waaki n te tembora bwa e na bebete, kamwengaraoi, ao e na tauraoi man karaoan kunnikai bwa a na tau raoi, kona n tararuaki, ao ni kaboaki.

Tabeua bitaki aikai bon:

- Aron tein rabunan te ubu ao te kunnikai ae mwarairai ae bebetere riki.
- Kanakoan te buratitiki man te bwara ao te kabaebae man te bwara ao rabunan te ubu.
- Kabongan te kunnikai ae teimaan riki ae tii te tikina n kunnikai ni kabane n aron te kunnikai ae mwarairai, bwara, bwain aon te kunnikai, are kateimaani ao e kabebetea tararuakiia.

Ara kantaninga bwa bitaki aikai a ana ibuobuoki ni katamaroa am waaki aika tabu ibukimi ngkai kam karika te nebonebo n te tembora bwa iteran maiumi. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Russell M. Nelson, “Taeka ni Kainiin,” *Riaona*, Nobembwa 2019, 120.

“Bitaki ake a karaoaki nakon aron waakin otenanti a aki bita aron tabun berita aika tabu ake a karaoaki [inanon te tembora]. Bitaki a anga te kona nakon berita aika tabu bwa a na unikaki i nanoia aomata aika maiu n taai ao aaro aika a kakaokoro.”

Beretitenti Russell M. Nelson,
ana bowi n kataneiai te maunga-
tabu ni kabuta ibukiia taan kairiri,
Okitobwa 2019.

KAEKA NAKON TITIRAKI AIKA A OKIOKI

I kona ni kabongana au kunnikai ibukin kara-oan mwakuri aika tabu ake mai mwaina?

Eng. Teia ake ngkoa a teimatoa ni kona ni kabonganaki ni karokoa are a kainnanoa bitakiia.

N na kanga n kanakoi au kunnikai ibukin kara-oan mwakuri aika tabu ake mai imwaaina?

“Ni kamaunakin matan kunnikain te tembora ibukin karaon mwakuri aika tabu ake a uruaki, membwa a riai ni urua te kunnikai ni korokoroia n te aro bwa e na aki kinaaki moan kamanenakina. (*Aeniboki 2: Babairean Aron Kairan te Ekaretia* [2010], 21.1.42).

I kona n bita au kunnikai ae ngkai nakon bitaki aika boou?

Eng. Rongorongo ae bwanin e kona ni kuneaki iaon store.ChurchofJesusChrist.org/ceremonial

clothing ngkana ko kariniko ma am akaunti n membwa ke man kawaran te Distribution Services ao te titiraki nakon te kiraaka n te titoa.

I kona n anga au kunnikai ibukin karaon mwakuri aika tabu ake mai mwaina?

Ngkana e riai, ko kona n anga ma te aamarau kunnikai nakoia raoraom ke kaain am utu ake a tia ni katabuaki. Ma, kunnikai ibukin karaon mwakuri aika tabu, n aki taraa arora, e riai n aki kanakoaki nakon te tembora, Deseret Industries, ke te tabo n kunnikai riki teuana.

N na kanga n kareka te kunnikai ae boou?

Ibukin rongorongan boona ao tauraoina n am tabo, nako nakon store.ChurchofJesusChrist.org/ceremonialclothing ke kawari Distribution Services.

Kairake n Ikawai

Inanon te Tiekiton Aei

44 A Kanga Kairake n Ikawai ni
Karaoa te Bitaki ni Kaokan
Bwaai Ae Reitinako

Ti aika a maiu man te Iti

Ko Taku Bwa Akea Am Kantaninga
Ngkai te Kairake n Ikawai Ngkoe?
Iangoia Riki

Iroun Cesar Gervacio

Kabongakin Bwaninin Aran te Ekaretia
E Bon Aki Raoroi ma E Materaoi

Iroun Lauri Ahola

Karekean te Kimwareirei man Karaooan
Ana Mwakuri te Atua

Katean te Aba n Uea i New Caledonia
Iroun Mindy Selu

Kakaai rongorongo aikai ao tabeua riki:

- N te [liahona.ChurchofJesusChrist.org](#)
- N te [KnI ni katoa wiki](#) (ian aia tiekiton
Kairake n Ikawai n ana Raiburari te Euangkerio)

Tibwaua Am Karaki

Iai am karaki ae kakaongora ae ko na
tibwauaia? Ke ko tangiria n noori rongo-
rongo iaon botoniango tabeua? Ngkana
ngaia anne, ao ti tangiria ni kan ongo-
ra mai iroum! Ko kona ni kanakoa te
rongorongo ke am kaeka nakon [liahona](#)
[.ChurchofJesusChrist.org](#).

Ti Kona ni Kabutanakoa Otan te Euangkerio

Te kairake n ikawai bon te tai ibukin te rikirake, reken taai, ao te tai ni katau-
raoa ao ni katea maiun te aomata ngkana a roko n te roro ni kairake. Ao e
kona te bwai anne ni kakukurei, kaingainga, ao ni kakamaku naba (ni koaua-
na bon ibukira).

Ma ngkai tiaki atai kaekaia nakon titiraki aika moan te kakawaki, iai te bwai teu-
ana ae ti bane ni koaua iaona—bwa **a tia n tainako kairake n ikawai n riki bwa**
te korakora ae kakaawaki n reitinakon Kaokan ana Euangkerio lesu Kristo.

Ni bairean te mwakoro n te namwakaina aei, ti taetae ma kairake n ikawai n ira
waakin ikotakin Iteraera. Ao ti a tia n rangi n nanorinano man aia tangira ibukin
ao nanoia ae korakora nakon ana euangkerio lesu Kristo. N aki tabe ma aia ka-
ngaanga, kairake **Aika Itiaki aikai a ataa tabeia ae kakawaki n te kabanea ni**
bong aei. Inanon “A Kanga Kairake n Ikawai ni Karaoa te Bitaki ni Kaokan Bwaai
ae Reitinako” n te iteraniba 44, ko kona ni wareka aroia kairake n Ikawai mai India,
Hungary, Barbados, Australia, ao te United States ni katauraoa te aonaaba ibukin
Kauaokin te Tia Kamaiu.

Ni bwaai n reitaki te iti, e anga Cesar atatai aika nano bwa ti na kanga **ni kona**
ni karekei ara kantanninga n riki bwa taan kairiri aika nakoraoi. Lauri e
taekina taekan kakabwaia aika ti karekei ngkana ti irii ana taeka n reirei te burabeti.
Kairake n ikawai a tibwaua aia taneiai ma te mwakuri n ibuobuoki n te tembora,
ibuobuoki, rongorongan te tembora, ao te mwakuri ni mitinare. Ao ti tibwaua te
katooto mairoun te kairake n ikawai i New Caledonia are e kamataata bwa a kanga
membwa aika kairake ni karaoa ana mwakuri te Uea n ana tabo te Ekaretia
aika uarereke riki.

Te tabo raa ae ko mena iai ao tera am kaangaanga aika iai ngkai, **ko kona ni**
karaoa te bitaki ae korakora riki n ikotakin iteraera nakon are ko kona
n iangoia. Ngkai kairake n ikawai ngaira, ngaira bon taan kairiri n Ana Ekaretia
nakon taai aika a na roko. Aia kekeiaki kairake n ikawai n te bong aei e na uotiira
nakon te kerake ae korakora n tibwauakin te euangkerio ni kabuta te aonaaba
nakon taai aika a na roko.

Raomi ni Koaua,
Chakell Wardleigh ao Mindy Selu
Ana Maekatiin te Ekaretia aia mwakoro eteta aika kairake n Ikawai

TAMNEI IROUN/WESTON C. COLTON

A kanga Kairake n Ikawai Ni Karaoa te Bitaki inanon **Kaokan Bwai ae Reitinako**

Kairake n ikawai
e a kaman
iai tabeia ae
kakaawaki n
te mwakuri
ni kamaiu.

Nte tai are ko ongo iai te kakao iroun te Tia Kairiiri n ira buakon Kaokan Bwai ae reitinako ke n ikotia Iteraera, ko a tia n titiraki bwa, "Tera ae I kona ni karaoia? Ti temanna n aomata ngai," "I rangi ni uarereke," "I tuai mare," ke "E aki tau au atatai. Tera ngkanne ae I kona ni karaoia?"

Ngaira n tatabemaniira iai ioura iango n aron akanne n te tai teuana ma teuana. Ma kataia kanakoa te nakokoraki anne ngkai ko wareki kibuntaeka akana imwina:

- Iotebwa Timiti bon 22 ana ririki ngke e moana rairan Ana Boki Moomon.
- Oliver Cowdery bon 22 ana ririki ao John Whitmer bon 26 ana ririki (ao a bon tuai iein) ngke a moana aia mwakuri n riki bwa ana tia koroboki Iotebwa.
- N 1835, ngke e moan kateaki te moan Kooram n Abotoro ake Tengaun ma Uoman, aia ririki e mena imarenan 23 nakon 35.
- E mwaiti irouia Aomata aika Itiaki ngkao ake a kaaina te Ekaretia ao a kabuta te euangkerio inanon kairakeia.

Ni bwaai nako, te Atua e mwakuri rinanoia kairake n ikawai ni bong ake ngkao n Kaokan ana euangkerio lesu Kristo. Aomata n ai aromi.

Karina anne i nanomi.

Te Ekaretia e na bon aki butanako ni kabuta te aonaaba ngkana aoma- ta nako a taku bwa akea te bitaki ae a kona ni karaoia. Ao ngkoe—eang, ngkoe!—bon kaain te roro ae rineaki are e na reitanako kaokan ao kairan ana Ekaretia lesu Kristo ngkai.

**IOTEBWA TIMITI,
22 ANA RIRIKI**
Moanakin rairan Ana
Boki Moomon

**OLIVER
COWDERY,
22 ANA RIRIKI**
E moana mwaku-
rina bwa ana tia
koroboki lotebwa

**JOHN
WHITMER,
26 ANA RIRIKI**
E moana mwaku-
rina bwa ana tia
koroboki lotebwa

Ko Karokoaki Ikai. Ngkai. Bwa iai Bukina.

Ngke e taetae ibukin ara roro, E reirei
Beretitenti Nelson, "Kam maeka inanon te 'kate-
bwimateuana n aoa.' E a tia te Uea ni katanoata
bwa aio te kabanea n tai ae E na weteia ana tia
mwakuri nakon Ana nne ni kurebe n ikotia ake a
rineaki man maningangan te aonaaba ake aua.
(Taraa R&B 33:3-6.) Ao ko kanakomaikaki bwa ko
na ira buakon te ikotaki."¹

Iangoa te ware ae 65,000 mitinare ake a tibwa-
ua te euangkerio n te bong teuana, ni katoa bong,
ni kabuta te aonaaba. Iangoia ni kabane kairake n
ikawai aika a karaoi berita aika tabu n te tembora,
kabonganaan ana kakabwaia te nakoanibonga ao
kakabwaia n te tembora aika a kaokaki ao te berita
ni kakaonimaki, ni kakorakoraia utu, ao n katean
abanuean te Atua i aon te aba. Iangoia kairake n
ikawai n aia beku bwa taan Kairiiri n te Ekaretia
ni kabuta te aonaaba. Iangoia nake a teimatoa
n iriira lesu Kristo ni kaitarai kaangaanga ake a
kaitara ma ngaa. Kairake n ikawai bon mwakoron
Kaokan Bwai ae kakaawaki man te moantai. Ao
Kaokan Bwai ae reitinako e a tia n riki bwa mwakor-
ron maiuia kairake n ikawai aika a mwaiti ake kaain
te Ekaretia.

Te Atua e mwakuri rinanoia
kairake n ikawai ni bong
ake ngko a n Kaokan Bwai.
Aomata n ai aromi.

Kaokan
Bwai bon
ukoukoran te
kaotioti.

VENNELA VAKAPALLI,
22 ANA RIRIKI, INRIA

Tera Nanon Kaokan Bwai Iroura

Iroura ngaira aika a mwaiti, ara waaki ni Kaokan Bwai e mwanganako man baike a reireinira. Iroun Vennela Vakapalli, te kairake n ikawai are rairaki mai Andhra Pradesh, Inria, "Kaokan Bwai bon karekean kaotioti. Iotebwa Timiti e ukora te kaotioti n te buakanikai. E reitaki ma te Uea, e tataninga te kaeka, e bon tataonakinnano. Anne ae I tangiria." E kabwarabwaraa Vennela, "Imwain ae I ongo taekan Kaokan Bwai, e aki batia au atatai iaon ukorakin te kaotioti. Teuana te bwai ae korakora are e kamimiai bon mwatin te tai are e kabanea ni karekei kaotioti mairoun te Atua. Anne are I reiakinna man Kaokan Bwai."

Emma ao Jacob Roberts, te taanga n ataei mai Utah, USA, a booraoi n iango bwa Kaokan Bwai bon taekan te "kaotioti ae reitinaiko"—ibukira ao ibukin te aonaba—"bwa iai ara burabeti, te tia taetae i aonaba mairoun te Atua, ae taraia bwa tera nako are e uotia

E bati te atatai are e roko man Kaokan Bwai are e kanakoraoa man kabebetea maiu.

JACOB ROBERTS,
29 ANA RIRIKI, UNITED STATES

te aonaba, iai temanna are e mwakuri man tataro ao n reitaki ma te Atua n taraia bwa ti tauraoi ao ia ara kona n kaitara kakaewenako nako ake e uoti te aonaba ngkai e bitaki."

"E bati te atatai are e roko man Kaokan Bwai are e kanakoraoi man kabebetea maiu," e taku Jacob. E roko man te aki nanokokoraki "bwa iai te Atua are tangiria ao are e tararuaira," e taku Emma. "Nanona bon kukureira. Ngkai ngaira kairake n ikawai, ti kona n onimakinna man iriiria ibukina bwa ti ataia bwa Ana kouru bon kakukureiara. Ti ataia bwa e aki mamate tamneira, ao anne e anganai te kantaninga ma te onimaki, bwa tera nako are I karaoia ngkai ao tera nako kairua ake I karaoi ngkai, I kona n raira nanou ao aio au tai n rikirake ao n reirei."

Te aeka n karaunano anne e buoka naba Ramona Morris, te kairake n ikawai mai Barbados, ngke e moan reiakina taekan Kaokan Bwai. Ibuakon bwai riki tabeua, e karekeana koaua bwa "Tamara are i Karawa e tauraoi ibukira. Kaokan Bwai e uota te rau nakoia nake a aki oota ni maiuia ao ake a aki oota n ana baire te Atua."

Ma e ngae ngke te oota n Kaokan Bwai e uota te mataata nakon maiuna, e taekinna naba bwa "te raroa man ana Etekuata te Ekaretia, e matoatoa te reitaki ma te

Kaokan Bwai e uota te rau nakoia nake a aki oota ni maiuia ao ake a aki oota n ana baire te Atua.

**RAMONA MORRIS,
28 ANA RIRIKI, BARBADOS**

euangkerio, ma ibukina bwa iai au koaua ae kora-kora n te euangkerio ae kaokaki, I ataia bwa n raroau ae ngkai, I teimatoa n namakinna bwa ngai mwakoron Kaokan Bwai, ao I aki maroa.”

Ao e bon aki. Kairake n ikawai ni katobibia te aonaaba a ira buakon Kaokan Bwai rinanon te mwakuri n te tembora, te tabo n riki, ao te mwakuri ni mitinare. Man te oota n te kaotioti ae onoti are ti karekea man reiakinan Ana Moan Kaotioti lotebwā Timiti.ao Kaokan Bwai, ti bane ni kona n reitinako n ukoukora nanon te Atua ao tera ae ti kona n kara-ia n Kaokan Bwai ae reitinako.

Kairake n Ikawai Aika Kaira te Ekaretia

Tao bon kairake n ikawai ngaira, ma ti kona n riki bwa taan kairiiri n te Ekaretia ngkai. E ngae ngke bon ti ngaia kaain te Ekaretia n ana utu, Janka Toronyi mai Győr, Hungary, e kakorakoraa-ki n aia waaki raona n kairake n ikawai n iteran Kaokan Bwai ake tabeua: “Tabeman raoraou a tia

n nako ni mitinare, ao e bon kakukurei noran rikirakeia ao imwina a oki ao e korakora rikirakeia rinanon baike a rinanoi. Bon te tai ae tamaroa ibukira ni kabane. Ao e kakukurei n tainako noraia raoraou aika kairake n ikawai ni beku n nakoia ao n tabetai iai taai ake a anga aia tai, n anga nanoia n riki bwa kauntira n te FSY (For the Strength of Youth) maungatabu. I namakinna bwa Kaokan Bwai tiaki ti reireinaia aomata te euangkerio—ma bon kakorakoraaia membwa ake iai iroura.”

Kairake n ikawai i Hungary a oota bwa bon ngaiia taan kairiiri n te Ekaretia n taai aika a na roko. “Ti bon kainnanoaki ao ti kainnanoa te katauraoi nakon te beku anne, are n tabetai e rawawata” e taku Janka. “Te Uea e kabirimwaka ana mwakuri ao ngaira bon kaaina. N tabetai ti titiraki, ‘N na kanga ni karaoa nanon aei?’ Ma e tamaroa norana bwa e batia onimaki ara taan kairiiri iroura. E kaunganano nakoia nake a tangira te Ekaretia ao ake iai aia koaua aika matoatoa, ibukina bwa ti ataia ae teuana te bong ti na bon katabeaki. Ti riai ni karaoa tabera ibukin oin rikirakeria n tamnei.”

Sean ao Stefany Joseph mai Aotiteria Maeao a ira buakon Kaokan Bwai man te anga reirei nakoia

Kaokan Bwai bon kakorakoraaia membwa ake iai iroura.

**JANKA TORONYI,
24 ANA RIRIKI, HUNGARY**

Ngai irou, iran buakon
Kaokan Bwai e bon buokia
te roro ae na roko n oota
bwa tera te euangkerio ao
e na kanga ni buokia ao
tabeman inanon maiua.

STEFANY JOSEPH,
28 ANA RIRIKI, AOTITERIA

kairake n aia uuote. "Ngai irou, iran buakon Kaokan Bwai e bon buokia te roro ae na roko n oota bwa tera te euangkerio ao e na kanga ni buokia ao tabeman inanon maiua," e taku Stefany. Ti kona n ibuobuoki ni katean aan te Ekaretaia ae matoatoa n oin abara n taai rimwi."

"Ti tangiria ni buokia kairake ni karekea aia koaua Ana Boki Moomon ao lotebwa Timiti ao n ataia i bon irouia bwa bon ngaiia natin te Atua," e kabwarabwara Sean. "Tiaki tangiria bwa ti te bwai are a aneneia n te Moanrinan—ti tangiria bwa a na ataia bwa e bon koaua."

Iroun Vennela, maiuakinan te euangkerio i Inria e aki bebete n tainako, ma e atai korakorai a kairake n ikawai ake membwa ni kaungaia tabeman ao ni karikirakea Kaokan Bwai. "Ikai, ni kabane kairake n ikawai a kakaonimaki. A kakaei taai n tibwauai aia koaua," e taku. "Ngaira kanga bwaeonia i Inria. Ti mwaing man tabo aika a kakaokoro ao tabeman mai iroua a kitaniia aia utu. Te maiu e kona n kakaewenako ikai, ma ti teimatoa n rineia ni

maiukina te euangkerio. Koroboki aika tabu a anganai te kantaninga ae bat, te korakora, ao te ungannano."

Bwa ti mena ia, ngkai kairake n ikawai ngaira, ti kona n teimatoa ni kakorakora ara waaki iaon Kaokan Bwai ae reitinako rinanon ara onimaki ao ara motinnano nakon te euangkerio.

Te Ekaretia n Taai aika A na Roko: E a Bon Nakoirā

Ngaira bon kabwaian te Ekaretia n taai aika a na roko. Ti waaki n ara kabanea ni buaka. Tamara are i Karawa e onimakinira bwa ti buokia n Ana mwakuri—Ana mwakuri ae akea tokina ni bita te maiu. E atai bwa e tau korakorara n teimatoa ni waaki nako ao ni buaka n kaitarai bwai ni kabane ake e na kanakoi te tia kakaitara. Ao Tatan e a moanna ni bwarannano. E atai bwa e buaka n te

buaka are e na konaaki iai ibukina bwa e na bon tokanikai ana mwakuri te Uea.

"Ti ataia bwa te Uea e kabirimwaka ana mwakuri ao akea ae kona ni katokia," e taku Janka.

"Ti ataia bwa e na bon riki n akea tuukana. Ma ti a tia n motikia bwa ti na riki bwa mwakorona ao ni buokia ni waaki nako ke n mamataku man te tabo n matakua. Iai inaomatara n rinerine n riki bwa mwakorona, ao iai ara koaua ni kona n rinea ae eti ao n rinea n iriira lesu Kristo. Ti riai n riki bwa mwakorona."

Ngaia are e bon nakoiria bwa tera te tabo ae ti mena iai.

E bon nakoiria karekean te ninikoria n tei ibukin baike ti kakaouai.

E bon nakoiria karekean kaotioti aika a onoti ni maiura.

E bon nakoiria kakorakoran ara onimaki iroun te Tia Kamaiu man kakaewenako aika kaanganga ake ti katarai.

E bon nakoiria iriirana ao karaoan bwai nako ake ti kona n karaoi n uotia aomata nako Ina.

E bon nakoiria ara teimatoa ni karokoa te toki nakon ara kona.

Ti bon mena n te kabanea ni bong. Ao ni kaira te Ekaretia n te tai are e aranna Beretitenti Nelson bwa "tai ae te kabanea n kairoro n

roro n rongorongan te aonaaba"² taraana bon te tabe ae rawawata. Ma iangoa aei—Tamara are i Karawa e tau onimakinara irouna ao e kawakinira nakon te tai aei n te aonaba n te tai ae onoti aei, te tai are ti kaitara iai ma kariiri ao kamwaamwane aika a a mwaiti ao iango ni kakaitara aika a mwaiti.

Man kanakomaiara ikai n te tai ae te kabanea n kakaawaki, Tamara are i Karawa e aki karuoira bwa ti na konaaki. E atai ara konabwai, korakorara, ninikoriara, ao n te kabane, E ataia bwa ti kona ni karaoa te bitaki n Kaokan te Ekaretia, n aki taraa ara ririki ke ti a tia n iein. E ngae ngke e taraa n rangi ni kangaanga kataakira, ke kaangaangan kai-ran ao tibwuan te euangkerio ni kabuta te aonaaba, ma ngkai raora Ngaia, antai ae kona ni buaka ni kaitaraira? E na buokira n karaoi baika a aki kona ni karaoaki. ■

BWAAI AIKA A NA TARAAKI

1. Russell M. Nelson, "Teei bwa Taan Kakoaua," *Riaona*, Okitobwa. 2016, 48.
2. Russell M. Nelson, "Teei bwa Taan Kakoaua," *Riaona*, 46.

Ko kona ni karekei riki karakinaia kairake n ikawai n katobibia te aonaaba man iran buakon Kaokan Bwai n te rongorongo are iaon bwai aika maiu man te iti ae "Kunean te Kukurei ni Karaoan ana Mwakuri te Uea."

KAIRAKE

INANON TE TIEKITION AEI

58

52 Kakorakora Am Onimaki Rinanon te Moan ni Mii ni Burabeti

Iroun Unimwaane Neil L.
Andersen

56 Te Taekitii, Ataein te Reirei, ao te kaeka nakon te Tataro

Iroun Sydney Chime
Ihunwo

58 Karekean Au Onimaki Teutana imwiin Teutana

Iroun Unimwaane Edward
Dube

62 Titiraki ao Kaakaia: Te Moan ni Mii ni Burabeti ao Ana Boki Moomon

64 Aua Tamnei man Wiikin te Itita

I rairaki nakon te Ekaretia.

Te bwai teuana ae katikaki nanou iai bon aia waaki ni kakukurei kairake. Ni karokoa ngkai ao I teimatoa n tangiria ni kabanea au tai ma raoraou n te Ekaretia aika iai irouia aekaki ni kakukurei aika tamaroa, ao ni kakorakora. I tangiria n nako nakon te Tembora i Suva Biti ma ngalai ni katoa wiiki.

I Bitii ao e rangi ni korakora te kari-riaki mai irouia raraom. Taabo ni bobwai aki titiraki ibukin kinakim ni kaboan te arekooro, tikareti, ao a mwaiti riki. Ataei a kaboi n tainako. E kona ni kangaanga rinean te eti.

Teuana te bwai ae kateimatoai bwa N na korakora bon tariu ao mwaneu aika uarereke. Ngai bon te ikawai, ngai ae I aki toki n iangoia ngkana I kaririaki ni karaoa te bwai ae bure. I aki tangiria bwa ana karaoa te baire ae bure ibukina bwa a tia n norai ni karaoa moa. Imwain ae mate tinau, e tua bwa N na berita bwa n na tararuia tariu ao mwaneu ao ni mena ikekei n tainako ibukiia.

Bon ti ngai moa kain te Ekaretia mai ibuakoia tariu ao mwaneu. Ma I tataro ibukiia ni katoa bong. I kaitaua Tamara are i Karawa ibukin anganakiiia te bong teuana bwa ana maiu, ao I tataro bwa ana karekea aia atatai n Ana euangkerio. A kateimatoai bwa N na korakora.

Mikayla J., ana ririki 17, Fiji

TE TAMNEI IROUN LESLIE NILSSON

Iroun Unimwaane
Neil L. Andersen
Man te Kooram n
Abotoro n te Tengaun
ma Uoman

KAKORAKORA AM ONIMAKI RINANON TE MOAN KAOTIOTI

NGKE 16 AU RIRIKI NI MAEU,

I mwananga man mweengau i Idaho nakon te maungatabu are e karaoki i East Coast kaawan Amerika, are ea iraki irouia kairake n ataeinimwaane ao n ataeinnaine man aban Amerika aika 50 ao taabo riki ae kaaniia 40. Mai imwaaina, e kangaanga irou bwa N na mena inanon waaki are ngaia au koaua ma au iango a kaokoroai ma tabemwaang.

N te tairiki teuana n tain te bootaki ni iraorao, te maroro e mwemwe iaon ana koaua ma waaki ake e kakaraoaki n Ana Ekareitia lesu Kristo Ibukia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Ataein te kurubu n reirei aika a mwaiti a bon katikaki naba nanoia nakoii ao ni waakina aia titiraki, tabeua mai ibuakona a bon aki raoiroi ibukin ara koaua.

Anne ae l aki tauraoi iai. Ma ngke ia tia

ni iango tabeua te tai, la waaki n tibwa-ua tabeua moan tua n te Euangkerio. I kabwarabwara ae iai Tamara are i Karawa, are ngaira natina mwaane ao aine, ao ti roko n te aonaaba aio bwa tina karikirakea ara onimaki iroun lesu Kristo ao ni kaotiira man rinean te raoiroi man te buakaka.

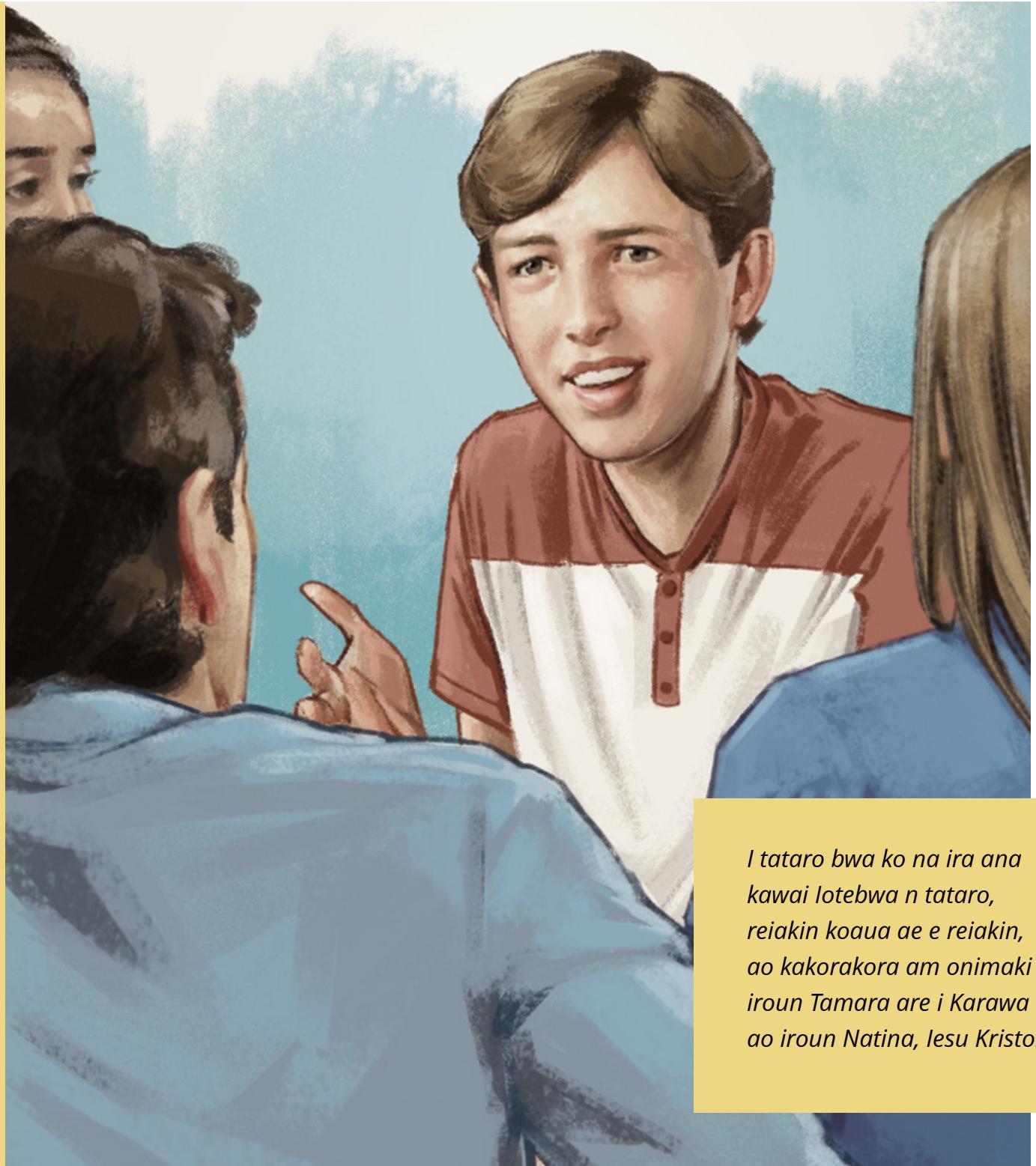
Tibwauaan moan tua aikai ao ea kairai nakon ana koaua lotebwa Timiti. Ataei tabeman a aki titiraki ibukin lotebwa Timiti, ma l kunea bwa ngaia l a roko n oina are bukin tera i kakouaa te bwai ae i kokoauaa. Ngke i tuangiia kaotin te Tama ao te natu n te buakonikai ae tabu, ni kabane ngaiia a bon aki kakarongoa. E korakora te namakin ae tabu are e a roko n te ruu, ao te namakin ae korakora ni mwaakan te tamnei are ea ruo iaou ma au maroro.

Imwiina, anggia ataei a karabwaai ibukin au koaua ae korakora. Tabeman

a titiraki ibukin riki rongorongan te Ekareitia. Ngke l a oki rikaaki nakon au ruu n te tairiki anne, l kunea bwa te aomata are rinanon te bitaki ae korakora bon ngai. I a tia n namakinna i bon irou mwaakan te kaoti koaua iaon te Atua te Tama, lesu Kristo, ao te Moan Kaotioti.

Man rinanoan aio 50 te ririki n nako, ao l a tia n kokoaua tebubua te tai iaon te Tama, te Nati, ao te Burabeti lotebwa Timiti. N taneiai aikai, l teimatoa n namakinia te kokoaua ae nene ibukin te Tamnei ae Raapiroi.

I kukurei n tibwauaa nimaua moan tua are l a tia n reiakinii man ootau ae raoiroi iaon te Moan Kaotioti. Moan tua aikai ake a kakorakora au onimaki iroun ao nanou ni kan irira Tamara are i Karawa ao Natina ae tatangiraki. I kantaninga bwa a kakorakora naba.

*I tataro bwa ko na ira ana
kawai lotebwa n tataro,
reiakin koaua ae e reiakin,
ao kakorakora am onimaki
iroun Tamara are i Karawa
ao iroun Natina, Iesu Kristo.*

MAN TE MOAN KAOTIOTI, TI REIAKINNA BWA AOMATA N TE TIRETIO AIKAI A KINAIRA, N ARON ARE A KINA IOTEBWA.

1. Te Tama, te Nati, ao te Tamnei ae Rairoi bon Aomata aika a Kaokoro

N tienture aika a nako, ataein te reirei n te aro ao taan kamatebwia taekan te aro a kauntaeka aron te Atua te Tama, lesu Kristo, ao te Tamnei ae Rairoi. A rawata aika a kokoaua ae ti temanna ngaiia. Ibuskin te bwai are e rinanona lotebwa inanon te buakonikai ae tabu n 200 te ririki n nako, ti ataa iai te koaua ibuskin aron te Uea.

Te moan ni bwai, E maiu! Te kauoua, te Tama ao te Nati a bon kaokoro, mimitong, aomata aika a tia ni manga uti, a rianako aroia ibon irouia. Imwiina lotebwa e reiakinna bwa te Tamnei ae Rairoi akea rabwatana ae te iriko ao te rii, ma bon te aomata ae te Tamnei. Ngkana tiaki, te Tamnei ae Rairoi e aki kona ni maeka inanora" (Reirei ao Berita Aika Tabu 130:22).

2. Ngaira Natin te Atua Mwaane ao Aine

Rinanon te Moan Kaotioti ao bwaai riki ake e rinanoi, te Burabeti lotebwa Timiti ea tia n reiakinna bwa mwaakana e aki tii karika te aonaaba ao bwaina nako ao e a mwaninga naba taekaia. Te koaua raoi bwa, ngaira aikai bon naati aine aika a tangiraki" [ke naati mwaane] irouia ara karo ake i karawa."¹

Te Katanoata nakon te Aonaaba e taekinna: "Ni kabane aomata—mwaane ao aine—a karikaki ni katongan te Atua. Ni kabane bon naati mwaane ao aine aika tamnei irouia ara karo ake i karawa, ao, n aron anne, iai aroia n te aro n atua ao tokin kawaia."² Tamara e bon kamataata ni katanoata te kawai anne: "Bon aio au mwakuri ao mimitongiu—ni karekea te aki mamate ao te maiu ae akea tokina ibukin te aomata" (Mote 1:39).

Bwanaara n aomata e roko mai ioun te Atua, ao ti roko n te aonaaba aio bwa ti na karikirakeira n ai Arona. Te kamata man te Moan Kaotioti aio e kariaiakai ngai te kairake n ataeinimwaane bwa ia ataia bwa iai oin Tamau are i Karawa ae tangirai ao e tangirai naba bwa N na okirikaaki nakoina.

3. A Kona ni Kabwaraaki ara Bure

Teuana mai ibuakon ana raraoma ae e abwabwaki lotebwa bon kabwaraakin ana bure. Teuana te rongorongo inanon te Moan Kaotioti, te Uea e taetae nakon lotebwa Timiti te kairake ae ukoukora te koaua ma taeka aikai: "lotebwa, natiu, a kabwaraaki am bure. Nako ni kawaim, waaki inanon au tua, ao kawakin au tua. Noria, ngai Uean te mimitong. I tauraki ibukin te aonaaba, bwa ni kabane ake a kokoaua arau a na karekea te maiu ae akea tokina."³

E reiakinna lotebwa bwa rinanon ana Mwakuri ni Kamaiu Iesu Kristo, e kona ni kabwaraaki ana bure ao e kaitiakaki ao e kororaoi ni kaineti ma ana tua te Atua. E anganaki te atatai ae koaua bwa Iesu Kristo e katoka laona aia bure ao rawawataia ni kabane naake a tia ni maeka iaon te aba ao ake a na roko ni maeka iaon te aba.

Man te Moan Kaotioti, ti reiakinna bwa ibukin ana akoi te Tia Kamaiu, Iesu Kristo, a kona naba ngaira ni kabwaraki ara bure ao n te bong teuana ti na tei n itiaki imatan te Tama.

4. Tamara are i Karawa E Ongo ao E Kaekai Ara Tataro

N te buakonikai n te bong anne n te 1820, e reiakinna lotebwa bwa e ongo ao e kaekai ara tataro Tamara are i Karawa. Imwiina, e taku lotebwa, "I bon kakoaua raoi bwa N na karekea te kaotioti mai iroun te Atua, n aron are I a tia ni karekea mai mwaina" (lotebwa Timiti—Rongorongo 1:29). Ana banna ni katooto e reireiniira ae ti kona n nakon Tamara are i Karawa n te tataro ni karekei oin ara kaeka.

E kaokioka te baeten aei lotebwa n te tataro n te tai ae maan. Iai ana onimaki bwa e na ongo ao e na kaekai ana tataro te Uea. E tataro ibukin bwaai aika ko a tia n tataro ibukiia.

E tataro ibukin te wanawana (taraa lotebwa Timiti—Rongorongo 1:12–13).

E tataro ibukin te bwabetito (taraa lotebwa Timiti—Rongorongo 1:68).

E tataro ibukin te kamaiuaki (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 121:1–4).

E tataro ibukiia mitinare (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 109:22).

E tataro ibukin te Ekaretia, kaaina, ao ana taan kairiiri (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 109:71–76).

Ao e tataro ibukin ana utu (taraa Reirei ao Berita Aika Tabu 109:68–69).

Aio te baeten ibukira. E kaotia lotebwa nakon bwa ti kona n nakon Tamara n te tataro.

5. Te Tama ao Natina A Kinairia

Man te Moan Kaotioti, ti reiakinna bwa Aomata n te tiretio aikai a kinaira, n aron naba are a kina lotebwa. Te Tama e wetea lotebwa n arana ao, "ni kotea are temanna," n taku, "Aio Natiu ae Tangiraki. Ongo Irouna!" (lotebwa Timiti—Rongorongo 1:17).

TeTama ao te Nati a ataa kainnanon, raraoman, ao nanon lotebwa Timiti, n aron ae A ataa iroura. A atai naba kuku-reira ao nanokawakira.

N au tai ni kairake, I tataro ibukin bwaai aika a mwaiti. Ngke I uringa kairakeu ngkai, tabeua mai ibuakon bwaai aikanne a taraa n aki rangi ni kakaawaki. Ma a kakawaki irou, ao I ataia man te roro anne bwa iai Tamara are i Karawa ae kakauongo nakoiu. I aki karekea te kaeka n te tai ae waekoa, ma I nanakinna bwa n oin Ana tai ao ni bon oin Ana kawai E na kaeka au tataro n te kawai are e bon eti ibukiui.

Karekea te koaua ao te onimaki ae e na taetae te Atua nakoim. Kakoauai namakin aikanne aika a roko n nene inanom. I a onimakina te tataro ao n ataa mwakana ibukina bwa I atai ana atatai te Burabeti lotebwa Timiti. I ataia bwa e ata arau te Atua ao E na kaekai, n aron naba ae ataa aram ao e na kaekako.

Koaua

Ibukin mwaitin au ririki ae 68 ae I a tia ni maeka iai iaon te aba, I a tia n tataro n aron lotebwa. N aroia ana reirei te Tia Kamaiu, I a tia naba ni karekei kaeka mai i karawa. I ataia bwa Iesu bon te Kristo.

Ngaia bon Natin te Atua. E tia ni manga kautaki ao e maiu n te bong aei. Iai mwakana ni kabwarai ara bure. Rinanon ara onimaki, ongotaeka, ao te rairannano, E kona ni utiira nakon mwengara i karawa.

N tabeu ae ana Abotoro te Uea Iesu Kristo ao ngkai Ana tia kakoaua ae e a tia ni katabuaki, I kakoaua ma te koaua ao te onimaki ae kamatoaki iroun te Tamnei ae Raoiroi ae a kaoti te Tama ao te Nati nakon lotebwa Timiti n te Buakonikai ae Tabu. I tataro bwa ko na ira ana kawai lotebwa n tataro, reiakin koaua ae e reiakin, ao kakorakora am onimaki iroun Tamara are i Karawa ao iroun Natina, Iesu Kristo. ■

BWAII AIKA A NA TARAAKI

1. "Young Women Theme," [youngwomen.ChurchofJesusChrist.org](http://www.ChurchofJesusChrist.org).
2. "Te Utu: Te Katanoata Nakon te Aonaaba," *Liahona*, Meei 2017, 145.
3. "Ana Rongorongo lotebwa Timiti iaon te Moan ni Mii ni Burabeti," josephsmithpapers.org.

Te TAXI, te ATAEINIMWAANE AE ATAEINTEREIREI, ao KAEKAAKIN TE TATARO

*Iai te wirikiriki bwa e na reke
iroura te mmwaane aei, ma
e aera e tuai man reke?*

Iroun Sydney Chime Ihunwo

Nte bong teuana toau n au mition ao ngai ti anga-naki te aomata ae ti na reireinna are maeka n te kaawa ae Tema, irarikin te kaawa ae tamara are Accra, Ghana. E aki rangi n eti nambwan taian auti n te kaawa aei, ngaia are ti anganaki te kabwarabwara are e na buokira n kakaea te auti.

Ngke ti roko n te kaawa, ti irii kaetieti ma e aki reke teu-aei ibukina bwa e taraa n mwaiti auti ake a booraoi ma te kabwarabwara arei. Ti namakina te mengomengo, ti motikia bwa ti na karebwerebbe iaon mataroan auti n titiraki, ma e taraa n akea ae kinaa te mmwaane are ti kakaea. E roko irou te wirikiriki n butiia Tamara are i Karawa bwa e na buokiira.

Imwin ara tataro, iai au namakin bwa e na reke te mmwaane are ti kakaea, ngaia are ti kabanea korakorara ni kakaea. Ma, e bon aki reke ioura. Ti a kua ao ti motikia bwa ti nang oki nakon ara tabo ni mwakuri ibukina bwa iai riki ara reirei ake tabeua. Ngke ti roko n te tabo n taxi, te turaiwa n te taxi are e utira nakon te kaawa e nora te aki kukurei iaon moara ao e titiraki ngkana e reke ara aomata are ti kakaea. Ao eang, ara kaeka bon, e aki.

E tuangira bwa ti na nakon te reirei are mena n te koona ao n titiraki ikekei. Ti tuangnga bwa anne tiaki te kabwarabwara are ti anganaki, ma e kamatoa. Ti otinako man te taxi ao n nakon te reirei—tiaki ibukina bwa ioura e na reke ara aomata, ma e aonga n rau nanon raoraora are e tabeaianga.

Ngke ti waakina mwanangara nakon aobitin te reirei, temanna te ataenimwaane e biri ni kaeinetiira. E moangare ao e tuangira bwa ngaia ao tarina bon ti kaain Ana Ekaretia lesu Kristo Ibukiia Aika A Itiaki ni Boong aika Kaitira aika a maeka n te tabo aei ao e kona n buokiira.

Toau ao ngai ti itaramata ma te miimi. Bon te kakai. Te ataenimwane e buokiira ni kakaea teuare ti kakaea, ao n tokin te tai e butimwaea te euangkerio ao e bwabetitoaki.

Te karaki aei e reireinai bwa Tamara are i Karawa e kae-kai ara tataro n Oin ana tai ao n oin Ana kawai. Ngkana ti aki karekei kaeka n te tai ae tawe, ti kona n kammwakura ara onimaki irouna ao n tataona nanora. ■

E maeka te tia korokaraki i Rivers State, Nigeria.

Iroun Unimwaane
Edward Dube
Man te Ittingaun

Karekean Au Onimaki

Teutana imwiin
Teutana

*Karekean te koaua e kainnanoa
te tai. N tainako e anai n ikotii
atatai aika uarereke.*

Teuana te tai ae kakawaki ni maiu e riki nakioi ngke 10 au ririki ngke I kabanea uoua te wiiki n reirei taekan ana reirei te Katorika n te Loreto Roman Catholic Mition, tao 20 te maire (32 km) raroana man mwengau i Silobela, Zimbabwe. I a kinaa ao n tangira te Tia Kamaiu lesu Kristo ao ni karinea te Uea rinanon reirei ao namakin aikai.

Ngke I mena inanon ana umwantabu te Katorika, I noori korobanna man maiun te Tia Kamaiu aika kanimwaki iaon te oo: tamnein bungiakin lesu Kristo, n reirei inanon te tempora, tataro n te Onaroka i Ketetemwane, ni uota te kaibangaki nakon te Tabo n Tabanou, n tauraki i Korokota, ao Mangautina. E bon karika nanokawakiu n nori neera ao kateketekete n taurakin lesu. N te tai are I roko n tamnein Taurakina, ao a onrake matau n te ran ni mata. Ao ni katoa tai ngkana i tang ao n taku, "Eei, E bon karaoa ae batu, ti ibukiu."

N tain te taromauri ni katabu, temanna te ibonga e tarai matau ao e taku, "Otan te aba ngkami" (taraa Mataio 5:14). Imwiina, e kotea te taura te nenea ae ura, ao e taekin ana taeka te Tia Kamaiu, "Kam

na kaoti ami ootai i mataia aomata n ai aron aikai, ba a na nori ami makuri aika raraoi ao a na neboa Tamami are i karawa iai" (Mataio 5:16).

Ngke I reiakin riki taekan lesu, I moanna n tangiria ni kan riki bwa te tia ibuobuoki nakoia tabeman. Te katooto, ti na karekean ara ran nimaua te maire (8 kiromita) raroana man ara kaawa. N tainako, aine n te kaawa, n raonaki matinau, ana uota 20-te riita n ran iaon akuia ae onrake n te ran. Imwiin au taneiai ni nnen aia mate Katorika, I aki toki ni butua te kaontaina n ran ae 200-te riita ni buoka tinau, ao I buokiia naba uoman aine aika akea buia aika kaain rarikira. I namakina te namakin ae tamaroa n tainako ngkana I buokiia tabeman.

Taneiai aikai a buokai ni karikiraea au onimaki iroun Tamara are i Karawa ao lesu Kristo ao ni butimwaea ana euangkelio lesu Kristo ngke 22 au ririki.

KAREKEAN ANA BOKI MOOMON

I ikawai rake n tain te bitaki i abau. Aomata aika mainaina aika a karako mwaitiia a kairaki iroun Ian Smith e katanoata te inaomata mairoun Buritan

n 1965. Anne are e a katoka iai ana iokinibwai te United Nations ao ni waakina te buaka ni karokoa 1980, are e a karekean iai inaomatana Zimbabwe. Ngke e bane au reirei, I mwaing nakon te kaawa ni mwakuri ao n aki taromauri inanon tabeua te ririki.

N te bong teuana ao I takakaro ma natin au bwaoti aika mwaane. Bon ruaiwa ao waniua aia ririki. A taku, "Ko ataia ae tamara bon te beretitenti n te mwaanga n ara Ekaretia." A kabwarabwara bwa tera te beretitenti n te mwaanga ao, n aki iango, I taku, "Tamam e na aki nako karawa." I ataria bwa I a tia ni karaoa te kairua ae bubura, ao I iangoia bwa tera ae N na taekinna nakoia bwa a na mwaninga au taeka. N tokin te bong, ngke a nora tamaia, a biri nakoia ao n tuangnga te bwai are I a tia n taekinna. N au iango N nang kabua au mwakuri.

E a tia au bwaoti ni kaota nakoiu te tiae kete imwaina ngke e mena n te taanga ni buaka are e kaotia bwa e a tia n tiri aomata. Anne bukina ngkai I taekina te bwai ae I taekina. N te kawai ae rangi n rau, e titirakinai bwa bukin tera I taekina anne. I taku, "Bwaoti, ko uringnga, are ko tuangai bwa ko tiringia aomata n te

buaka. E taekinaki inanon te Baibara, 'Tai tiri aomata."

E titirakinai bwa tera te aro ae I kainna. I tuangnga bwa I kakaea ngkoa te Taromauri ni Katorika ma I tuai manga iria inanon ririki aika a mwaiti. E tibwauai atatai n te O Tememanti iaon buaka ao itabarara, ao imwiina e anganai Ana Boki Moomon. I rangi ni kukurei bwa e aki bua au mwakuri.

E anganai Ana Boki Moomon n 1981, ma I aki roko n te warekia ke ni kaukia inanon uoua te ririki. N te Tabati teuna I rangi ni botu ngke a nakon te taun raoraou, ngaia are I a anaa te boki ao n nakon te tabo n tataninga ibukin te turein ae uakan ao ni wareware. Ngke I wareware n te tai anne, I kona n namakina te kaunganano ni karaoa ae raoiroi, ma tera te bwai ae kaungaai imwiin au wareware bon 3 Nibwaai 11. I wareka taekaia Nibwaite ake a kamaiuaki ake a tia n rinanon te buaka ao te kangaanga ae korakora ao imwiina te Tia Kamaiu lesu Kristo e kaoti nakoia.

E a tia abau n rinanon ara buaka inanon 15 te ririki. Tabeman aomata aika I ikawai rake ma ngaia n au kaawa a tia n nakon te buaka ao aki oki. Tabeman a mwauku ni uua mateia.

Ngaia are, ngke I wareka taekaia Nibwaite, I namakinna ae kanga e kawarai te Tia Kamaiu lesu Kristo ngke E taku, "Teirake ao nakomai nakoio, bwa kam aonga . . . n namakina mwiin te nera i baiu ao i waeu, bwa kam aonga n ataia bwa bon ngai Atuan Iteraera, Atuan aonaba ae bwain, ao I a tia n tiringaki ibukin buren te aonaba" (3 Nibwaai 11:14).

I namakinna ae ti tebo ma E roko irou, e kaoai bwa N na Nakoina. I namakinna bwa I kona ni karaopia. Te namakin aei e bitii bwaii ni kabane.

KAREKEAN AU KOUA

E bon reke tabeua te namwakaina ni karekea te ninikoria n nako n te taromauri. I ataia bwa e mena ia te ekaretia, ma akea mitinare n ara mwaanga ae uarereke. Ni Beberuare 1984, I nakonako inanon

ana umwantabu Kwekwe. I tangiria n nakoko n otinako. I aki koaua bwa ngai kaina ao I tekateka mai buki, n tauraoi n otinako ni waekoa. Imwiin te kaukuki n te anene ao n te tataro, te beretitenti n te mwaanga, Mike Allen, e kaota ana koaua ibukin te Tia Kamaiu lesu Kristo ao Ana Boki Moomon. I namakina te reitaki. Te aomata are imwiina e kaota naba ana koaua iaon te Tia Kamaiu ao Ana Boki Moomon, ao e karaoia naba te kateniman. I bon rotaki n te kukurei ae korakora. I aki kona ni karekea te ungannano n nakon te tabo n taetae, ngaia are I tei n te tabo are I mena iai ao n taku, "I tangira lesu. I wareka Ana Boki Moomon." Ao I tekateka. Anne moanakin au koaua.

Koaua aikanne bon ana kawai te Uea ni karoko nakoio ibukina bwa e buokai n namakinna ae ngai bon kaain naba ikekei. I namakinna bwa aikai bon tariu ao mwanenau. Ni boong ake imwiina I tataro ibukia ao ibukin te butimwaeaki. I kaitibo ma membwa ikekei aika a rangi n akoi ao a buokai.

*I a tia n reiakinna bwa te
riki bwa ana reirei lesu
bon te mwakuri ao ti
kainnanoia n teima-
toa ni waaki nako.*

E mwaiti te bwai ae riki n te bong anne ngke l nakonako n rin n te umwantabu. I mimi bwa tera ae na riki ngke membwa aikanne a aki kaota aia koaua. Ko aki kona n ataia bwa iai temanna ae iai ana kangaanga. Ngkana ko teirake ao n taekina te bwai ae ko namakinna, e kona n ae bon te bwai ae kainnanoia temanna bwa e na ongo.

Kaota am koaua n taainako. Ngkana ko karaopia, ko kakorakorako ao tabeman ake irarikim. Riiki bwa te banna ni katooto n te bwai ae ko ataia. Ngkana ko iri reirei man Ana Boki Moomon, ko na kaan riki nakon te Tia Kamaiu.

KANIIKO RIKI NAKON TE TIA KAMAIU

Te tai are I kabanea n te Loreto Roman Catholic Mition e moanaki kawaiu n riki bwa ana reirei te Tia Kamaiu lesu Kristo. Man te tai anne I

a tia n reiakinna bwa te riki bwa ana tia reirei lesu bon te mwakuri ao ti kainnanoia n teimatoa ni waaki rake aki tabe ma mamarara ao kabwakara. Ti butimwaea te kakao: "Ma ngaia ae kam na moaniban te raoiroi, n ai aron Tamami are i karawa ngkai moaniban te raoiroi" (Mataio 5:48), ti na waaki nako nakon te maiu are akea tokina "teutana imwiin teutana, te reirei teuana i mwin teuana" (taraa Reirei ao Berita aika Tabu 98:12).

Ti ataia bwa ara taneiai ni maiura e na bon aki bebete n tainako, ao ti na rinanon tabeua kangaanga ao maraki n nano inanon te waaki, ma taraakin te Uea bon ti te kawai ni karekean te rau inanon maiura.

Ana Mwakuri ni Kamaiu te Tia Kamaiu lesu Kristo bon te bwai ae moan te kakaawaki irou. I ataia bwa te Uea e ukoria ni karikirakea te reitaki ma ngaira. Ti kainnanoia n tararake, n Iria, ao ni karoko ni buokia tabeman n te kawai ae E karoko ioura ao n tabekira rake. ■

"Rinanon am kaotioti, ko kona ni karekea oin am kakoaua bwa Ana Boki Moomon bon ana taeka te Atua, bwa lotebwa Timiti bon te burabeti, ao aio bon ana Ekaretia te Uea. E ngae ngke ko aki tabe bwa tera ae a na taekinna ke ni karaoia tabeman, akea temanna ae kona n ana te koaua ae kanakoaki nakon am iango ao inanon te bwai ae koaua."

Beretitenti Russell M. Nelson,
"Te Kaotioti ibukin te Ekaretia,
Te Kaotioti ibukin Maiura," *Riaona*,
Meei 2018, 95.

Tera am taeka ngkana raoraom a aki kakoaua bwa e kona n riki te Moan Kaotioti?

Karikirakea te Onimaki

N titiraki aika tabu, tiaki ti te iango ae ti kainnanoia, ti kainnanoa naba ae na iai iroura te onimaki n ataia bwa te Moan Kaotioti e a bon tia n riki. Ti kona ni karikirakea te onimaki anne man butian Tamara are i Karawa ao te ongora nakon te Tamnei.

Julia B., 17 ana ririki, California, USA

Butia te Atua

Te koaua are te bwaka e riki inanon bubua n ririki tiaki nanona bwa te Atua e katoki mi ni burabeti.

Ti riai n karekea te nano ae nanorinano ao ni butia te Atua ma te nano ae koaua ao koauan te nano n aron are karaoia lotebwa Timiti.

*Jeremi E., 19 ana ririki, Kinshasa,
Te Tautaeka ae Inaomata mai Congo*

Kamatebwia te Baibara

Tuangia raoraom bwa a na kamatebwiaia te Baibara. Ngkana a kakoaua bwa ana taeka te Atua, ngkanne a riai n kakoaua bwa te Atua e bon taetae nakoira ngkai n te mii ni burabeti n aron te Moan Kaotioti ibukina bwa E karaoa naba aei ma Atam, Mote, Itaia, ao burabeti ake tabeman ni kawai aika a kakaokoro.

*Unimwaane Muanda, 22 ana ririki,
Kenya Nairobi Mition*

Kakoaua te Atua

N na titirakinia raoraou,
"Kam kakoaua te Atua?
Kam kakoaua bwa E
kariki bwai ni kabane?
Kam kakoaua bwa E kaoti

nakoia burabeti n taai ake ngkao? Ao
ngkana ngaia anne, bukin tera kam na
aki kakoaua ae e kona naba n riki ngkai?
E bon kona."

Sarah M., 16 ana ririki, Utah, USA

Tibwaua Am Koaua

I tibwaua au koaua ma raoraou bwa
Tamara are i Karawa e kaoti bwai nakoia
Natina ngkana a bubuti ma te nano ae
koaua ni kan ataa te koaua. lotebwa
Timiti iai nanona ni kan ataa te koaua, ao
e mwakuria ni kaeineti ma ana onimaki.
Ko kona naba n kimwareirei n taai aika
tamaroa ngkana kam butia Tamara
are i Karawa n te tataro ma nanomi
ni kabane.

Mara C., 20 ana ririki, Lima, Peru

*Kaeka a kona n rinanoaki ibukin abwakia ke
mataataia. Taian kaeka a kantatingaaki ibukin
te ibuobuoki ao te taratara, tiaki katanoataan
ana reirei te Ekaretia.*

Tera Am Iango?

"I kunea bwa e aki raoiroi
au reitaki ma au karo.
N na kanga n katamaroa
ara reitaki?"

Kanakoa am kaeka ao, ngkana e
tangiraki, te tamnei ae tamaroa
imwain Meei 15, 2020, iaon liahona
.ChurchofJesusChrist.org (kiriki
"Submit an Article ke Feedback").
Ke imeeri am kaeka nakon liahona
.ChurchofJesusChrist.org.

E kanga lotebwa Timiti n raira Ana Boki Moomon?

Imwain karabaan bwaatua koora, Moronaai, te kabanea n burabeti n
Ana Boki Moomon, e korea iaon attun te iteraniba bwa te boki aei e na
rairaki "n ana bwai n tituaraoi ma mwaakan te Atua." Aio e tiku bwa te
kabwarabwara ae tamaroa ibukin rairan Ana Boki Moomon.

lotebwa Timiti e taekin taeka ake a rairaki nakoia taan koroboki, angin
te tai bon Oliver Cowdery. Ibukina bwa lotebwa e raira te taetae ae bon
aki ataia, e riai ni katan ioun te Uea. Teuana te kawai are e ibuobuoki
iai te Uea bon katauraoan bwai n mwakuri aika iai rabwataia n buoka
lotebwa n te raitaeka. Taan kakoaua a taku bwa lotebwa e taratara
rinanon bwai n mwakuri aikai ao taeka a kaoti nakoina n Ingiriti. Bwai
n raitaeka aikai bon "taan raitaeka" ke te "Urim ao Tamim"—uoua atibu
aika a itiaki ake a bae nakon te biti bwa e aonga lotebwa ni kona n
taratara mai iai. Aikai e anganaki lotebwa n ikotaki ma bwaatua. Teuana
riki te bwai ni mwakuri are kabongana lotebwa bon te "atibu ni mamata"
are ngkana e tarai, n angin te tai e mena i nanon te bwara. E kunea te
atibu aei mai mwaina ao e kabongana n kakaei bwai aika a karabaki ao
aika bua. E kabonganai bwain raitaeka ao te atibu ni mamata n rairairi,
n onimakina n tainako ana kairiiri karawa.

Rairan Ana Boki Moomon bon te kakai raoi ao e karaoaki "n ana bwai
n tituaraoi ao mwaakan te Atua."

Ibukin rongorongan riki rairan Ana Boki Moomon, taraa "Book of Mormon
Translation" iaon topics.ChurchofJesusChrist.org ke n Atun Reirein te
Euangkerio n te Gospel Library app.

Aua tamnei man WIIKIN TE ITITA

Te Bau te Akanta

**Taraa Mataio 27:29; Mareko 15:17;
Ioane 19:2.**

Te tautia n Rom e katokai bau aika akanta iaon te Tia Kamaiu. "Tao te mwakuri n aki aki aei bon karoan ae e aki kantatingaaki ni katootonga katokan te bau bwa kanikinaean te tokanikai iaon Atuna. . . . Ai kananokawakira aron aio, n ataia bwa akanta a kaota aki kukurein te Atua ngke E kamarai aontano ibukin Atam bwa man te tai anne a na riki akanta. Ma man mwaenakin te akanta, lesu e biti akanta nakon kanikinaean te kimwareirei" (Beretienti James E. Faust, Eberi 1991 maungatabu ni kabuta).

**"Tiaki mai aon
te aba ueau"**
(Ioane 18:36).

Te Kunnikai Ae Uraura

Taraa Mataio 27:28; Mareko 15:17; Ioane 19:2.

Te beebo bon ana kara te uea, ao tautia a kaenaena ni katuka te robu aei iaon lesu Kristo ibukina bwa E a tia n taekinna bwa ngaia aia uea lutaia. Ngaia anne, ni koauana E raka riki nakon anne—Ngaia bon aia "King King, ao aia Uea Uea" (1 Timoteo 6:15; Te Kaotioti 19:16).

**"E na waa nako te raraa man
bwangabwangan kunin
rabwatana ni kabuta, e na
rawawata korakaina"**
(Motiaeae 3:7).

Katinakoan Te Oriwa

Taraa Mataio 26:36; Mareko 14:32; Ruka 22:39-40; Ioane 18:1.

"Bon te kanikina ae nano bwa e 'waanako te raraa [man] bwangabwangan kunin rabwatana ni kabuta' [Motiaeae 3:7] n aron korakain Iesu i Ketetemwane, te tabo are nnen katinakoan te oriwa. Ni karekean te oera n ana tai te Tia Kamaiu, uaan te oriwa a kamakiraaki n te atibu are e karabinoaki iaoia. Mwiin 'kamarakiraana' a karinaki inanon te bwai ae marau, te bwaene ae rarangaaki, ake a kaibetaotaoaki ni kabane. Rawawataia a kaotinakoa te moan oera ae Itiaki. Ngkanne karakaan te rawawata e a manga katokaaki te kai iaon te bwaene are ibetaotao, ni karekea te oera ae mwaiti riki. Kabaneana, n te aro bwa ko na kaotinakoa te kabanea n tim n oera man te kai te oriwa, e a katokaaki te atibu iaon te kai n iterana are teuana ni karokoa, a kamakiraaki. Ao eng, te oera titebo ma te rara ae uraura ngkana e otinako" (Unimwaane D. Todd Christofferson, maungatabu ni kabuta Okitobwa 2016).

Te Bwanganimatang Ae Akea Kaaina

Taraa Mataio 28:1-8; Ioane 20:1-18.

Te ruanimate ae akea kaaina ni moaningabongin te Itita anne bon te kaeka nakon ana titiraki lobi, 'Ngkana e mate te aomata, e kona ni manga maiu?' [lobi 14:14]. Nakoa naake a ongo banaau, I katanoata, bwa ngkana e mate te aomata, e na manga maiu. Ti ataia, bwai iai te ota ni kaokan te koaua" (Beretienti Thomas S. Monson, "E a Util!" Eberi. 2010 maungatabu ni kabuta).

**"E aki mena ikai,
bwa E a uti"**
(Ruka 24:2-6).

TERA BONGANAM?

*Ngkai ngaira kairake n ikawai,
iai tabera n tatabemanira
ae ti na karoia n Kaokan
Bwai ae reitinako. Kona
kanga ni karoia?*

42

KAIRAKE

AM KOAUAN TE
MOAN KAOTIOTI

52, 62

ITITA

AUA TAMNEI

64

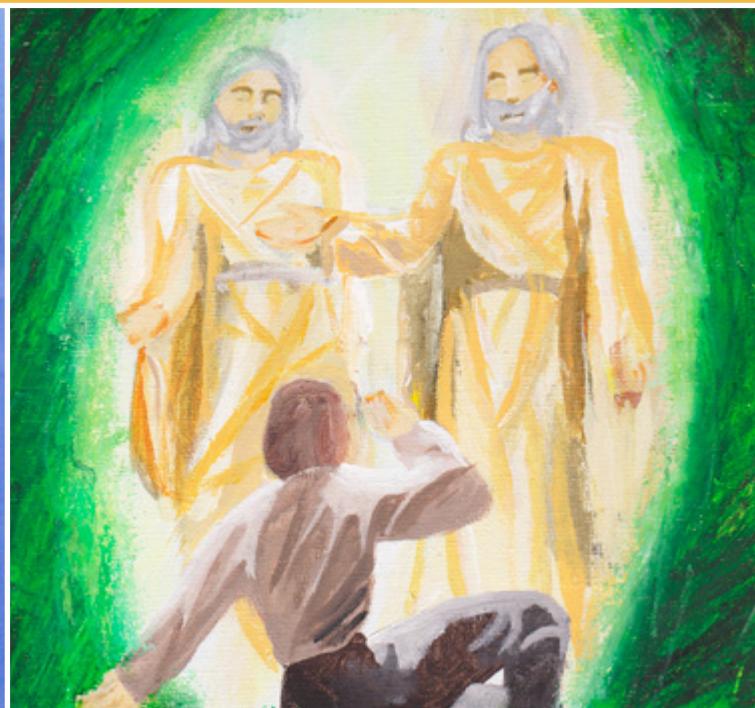
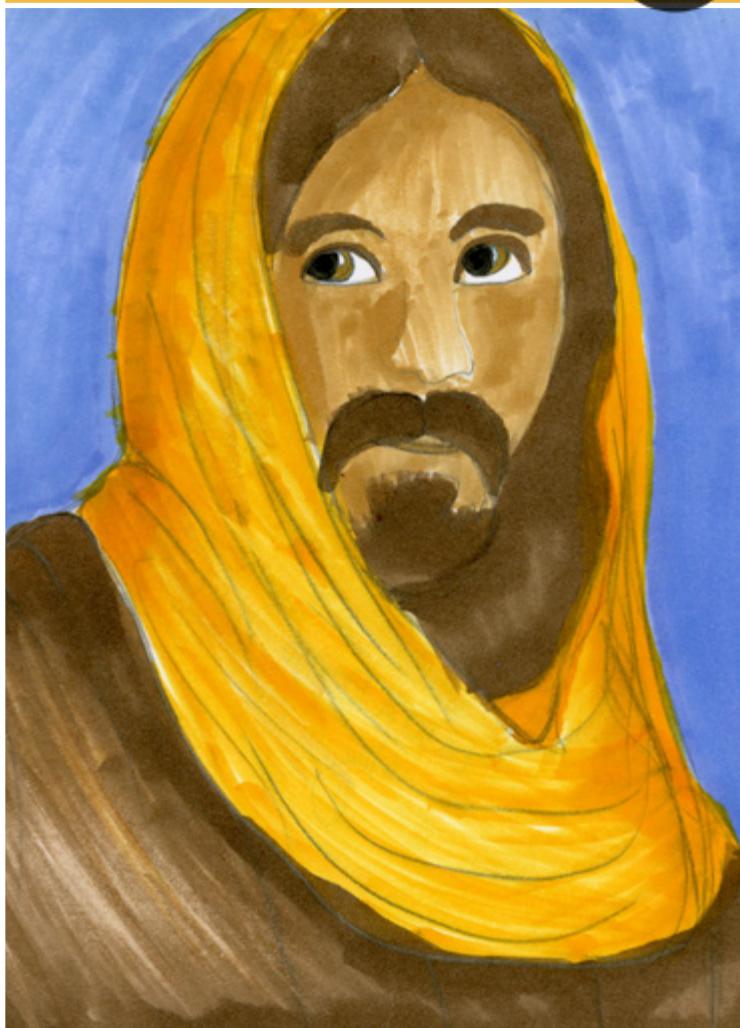
IBUKIIA ATAEI

WAREKA KARAKINAN
KAOKAN BWAI

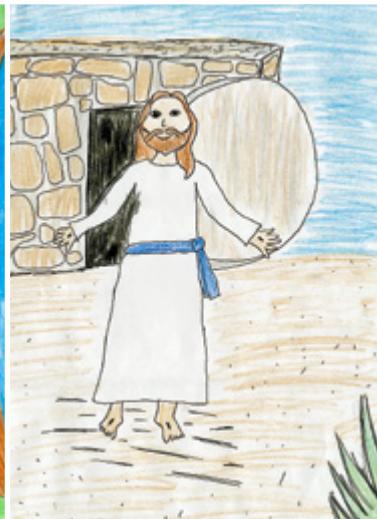
R4

Rao

E Maiu Iesu Kristo
ao E Kaoka Ana
EKARETIA

Iroun
Beretitenti
Russell M.
Nelson

Te Ibuobuoki ma KAOKAN BWAI

N¹⁸²⁰, Tamara are i Karawa ma Iesu Kristo a kaoti nakon Iotebwa Timiti. Tamara are i Karawa e taku, “Natiu ae Tangiraki teuiae. Ongo Irouna!” Kaokan te euangkerio e moanaki n te bong anne 200 te ririki n nako. E reitinako n te bong aei!

N te bong teuana ao e na manga oki Iesu Kristo nakon te aonaba. Aikai kawai aika aua ae ko kona ni ibuobuoki iai ma Kaokan Bwaai ao ni katauraoi ibukin te tai are e na oki iai Iesu:

- Karikirakea am onimaki iroun Iesu Kristo.
- Kakaea taekan am utu ao buka karoan te mwakuri n te tembora ibukiia.
- Katauraoiko n nakon te tembora.
- Buokiia aomata n relakina taekan Iesu Kristo ao Ana Ekaretia.

Karoan bwaai aikai e na buokia ni katauraoa te aonaaba ibukin te bong ae kakukurei ngkana e na manga oki Iesu! ●

Anaaki man “Hope of Israel” (worldwide youth devotional, June 3, 2018), 19, HopeOfIsrael.ChurchofJesusChrist.org.

E taekinna Beretienti Nelson a kona ataei n ibuobuoki ma Kaokan Bwaai. Tera te kawai teuana ae ko kona n ibuobuoki iai?

Reirei Taekan Kaokan Bwai

Mitinare a reireina te utu aei taekan aron kaokan a na euangkerio Iesu Kristo.

Kakaai bwaai i nano aika a tei ibukin Kaokan Bwaai.

Tuan te Mauri

te toa

te mwakuri
ni mitinare

koroboki
aika tabu

ana
bwaintituarooi
te Tamnei ae
Raoroi

tembora

rongorongan
te utu

ekaretitia

te
nakoanibonga

Raira te iteraniba n reiakina riki taekan Kaokan Bwaai!

Ana Ekaretia Iesu Kristo E Kaokaki!

Imwain rokora n te aonaaba, ti maeka ma ara Karo ake i Karawa. A tangiriira! Iai ana baire ae tamaroa Tamara are i Karawa ibukira. Ti na roko nakon te aonaba bwa ti aonga ni karekea rabwatara ao n reirei man rikirake. Ngkanne ti kona n oki nakon mwengara i karawa. Ma ti aki kona n karaoia ibon iroura. Ti na kainnanoa te ibuobuoki.

Tamara are i Karawa e rinea tarira ma mwanera are te karimoa, Iesu Kristo, bwa e na roko nakon te aonaaba ni buokira. Iesu e kaota nakoira aron tangiraia tabeman ao touan mwin ana tua Tamara are i Karawa. E rinea Abotoro bwa a na kaira Ana Ekaretia.

N te katenibong imwin
maten Iesu, E bon
mangauti. E a manga maiu
riki Iesu! Ibuskin aei, ti na
mangauti naba. Ti kona
ni manga maeka i karawa
imwin matera.

Imwina Iesu e maraki ibukira n te Onaroka i Ketetemwane. E namakina ni kabane marakira ma nanokawakira. E mate ibukira iaon te kaibangaki. Ibukin aei, ti kona n nako Ina ngkana ti maraki ke ti nanonokawaki ke ti kainnanoa te ibuobuoki. Ti kona n raira nanora ngkana ti karaoa te kairua.

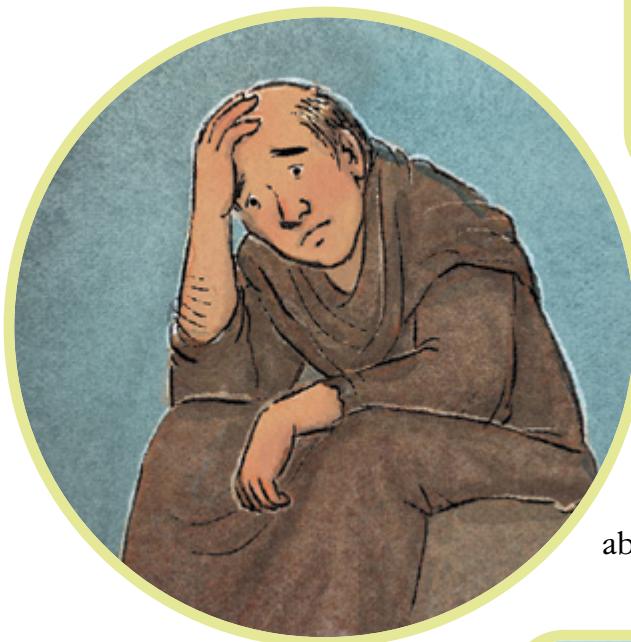

Imwin Mangautina, Iesu e kawaria
Ana reirei i Ierutarem ao i Amerika.

E tuangia Ana Abotoro bwa a na
reitinako n reireinia aomata taekan Ana
euangkerio. E mwaiti aomata ake a
ongora irouia Abotoro a bwabetitoaki
man kaaina te Ekaretia.

Imwin mateia Abotoro, aomata a moanna n
mwaninga tabeua mwakoron ana euangkerio Iesu
aika kakaawaki. A toki ni kakoaua bwa Tamara are i
Karawa e teimatoa naba ni kairiia Natina i aon te aba. A
mwaninga bwa aomata ni kabane i aonaba e na reke aia
tai ni bwabetitoaki. A toki ni kakoaua bwa burabeti ma
abotoro a na teimatoa ni kaira te Ekaretia.

E mwaiti ririki aika a nako.
N tokina, e roko tain kaokan
mwakoron ana euangkeiro Iesu
are a bua. Ai bon tain manga
kaokan Ana Ekaretia! Tamara are
i Karawa e kainnanoa temanna
bwa e na riki bwa te burabeti ao
ni kaoka aei nako aon te aba. E
rinea te ataeinimwane ae arana
Iotebwa Timiti.

Te bong teuana, Iotebwa e wareware n te Baibara. N Iakobo 1:5, e taekinna bwa Tamara are i Karawa e na kaekai ara titiraki ngkana ti bubuti ma te onimaki. Bon iai ana titiraki Iotebwa! E ataia bwa e na mwaiti te aro ake a na reirei taikan Iesu. Ma e tangiria ni kan ataia bwa e ngaa iai ae aiaron ana Ekaretia Iesu n te Nu Tetemanti.

Ni moaningabongin te tiburing n tain te Itita, Iotebwa e nakon te buakonikai are uakaan ma mweengana. E katorobubua man waaki n tataro. Imwina Iotebwa e namakina te maaku. Tatan e kataia ni kabwara nanona. Ma e reitinako n tataro Iotebwa ma korakorana ni kabane.

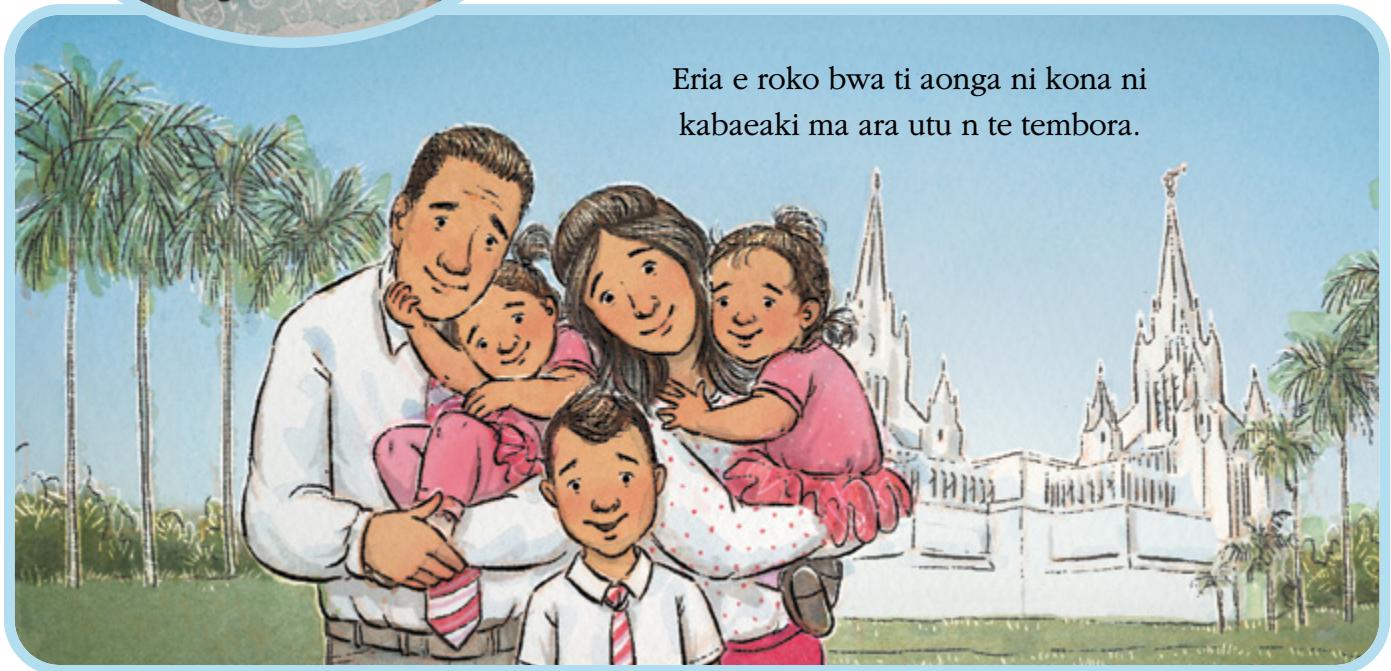

Imwina e ruo rikaki te oota ae tamaroa. Iotebwa e nora Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo. E aranaki aio bwa te Moan Kaotioti. A taekinna bwa ana Ekaretia Iesu bon akea i aon te aba. Ma e na roko n te tai ae aki maan. E a moanaki Kaokan Bwai!

Tamara are i Karawa e kanakoia anera
ni kaoki mwakoron te euangkerio
aika a kakaawaki. Te anera Moronaai
e angan Iotebwa bwaatua koora
bwa e aonga ni karekea Ana Boki
Moomon n buokira n reiakina
taekan Iesu Kristo.

Ioane te Tia Bwabetito e kaoka te Nakoanibonga
ae te Aaron bwa ti aonga ni kona ni bwabetitoaki.
Betero, Iakobo, ao Ioane a kaoka te Nakoanibonga
ae te Merekitereka bwa ti aonga ni kona ni karekea
te Tamnei ae Raoiroi ao ni karekei kakabwaia
ngkana ti aoraki.

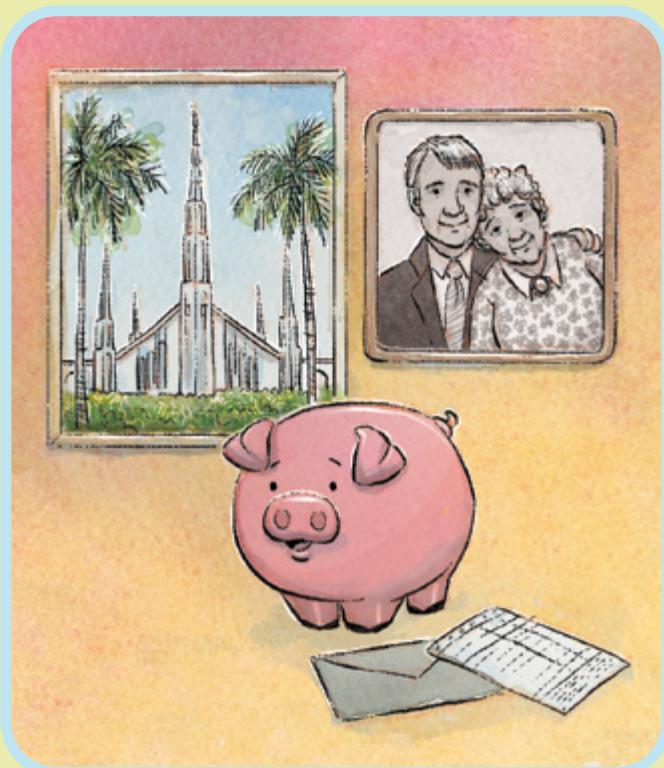

Eria e roko bwa ti aonga ni kona ni
kabaeaki ma ara utu n te tembora.

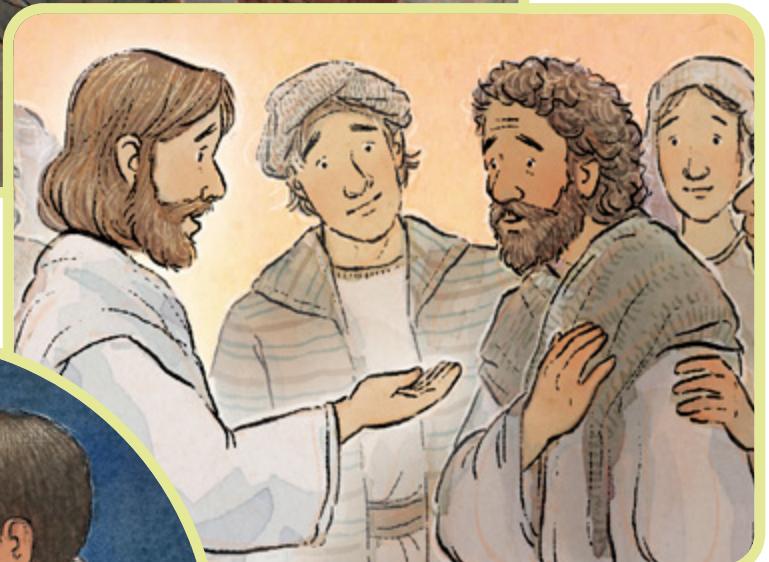
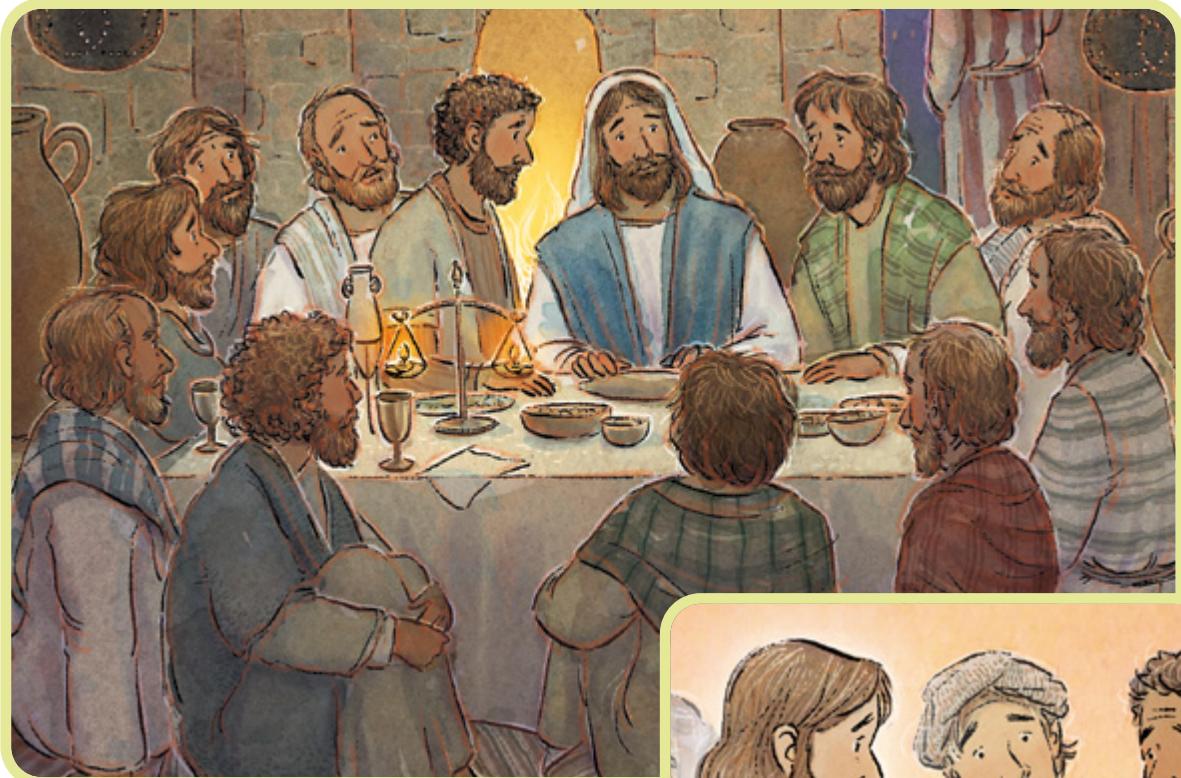

E kateaki Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. Nanona bwa ana Ekaretia Iesu e a roko i aon te aba! Bwai ni kabane aikai bon mwakoron Kaokan Bwai.

Kaokakin te euangkerio e reitinako n te bong aei. Burabeti, abotoro, mitinare, ao membwa a tibwaua te rongorongo ae tamaraoa ibukin Iesu Kristo ni kabuta te aonaaba. Tembora a kateaki n aaba aika a mwaiti bwa aonga aomata ni kona ni kabaeaki ma aia utu n aki toki. Ao te Ekaretia e buokiia aomata n tabo ike e batiai te baki ke te kaangaanga.

Aomata ni bane a kona ni karaoa te bwai teuana ni buoka Kaokan Bwai. Ko kona n ibuobuoki man kakaean rikim ao karaoan bwabetito n te tembora. Ko kona n anga te kabwianibwai ni katei tabo n taromauri ao tembora. Ko kona n anga te angabwai n aki mamamatam ni buokiia aomata ake a kainnano. Ko kona n tuangiia aomata taekan Iesu Kristo.

Iesu e anganiira Ana Ekaretia ni buokira n okira mweengara i karawa. Ti kona n anaa te toa ao n uringnga n tainako are E karaoia ibukira. Ti kona n kaota te tangira nakoia tabeman, n aron are E karaoia. Ti kona ni buokiia aomata ni kabane n reiakina taeka Ana euangkerio! ●

Ukoria!

Bukina iai Kaokan Bwai, n bong aikai aomata ni kabuta te aonaaba a kona n ataa taekan ana euangkerio Iesu Kristo! Iraua ana kaobi Ana Boki Moomon aika ko kona n kunei? Iraua buraakin aaba aika ko kona ni kunei? Te kakaewenako ae raka: Iai te buraeki ae ko kina?

TE ITERAN BA AE ENA KARANAKI

Tamara are E Ongo A

Tamara are i Karawa e ongo a
E ongo naba

e i Karawa au Tataro

ana tataro Iotebwa Timiti.
au tataro!

Te Ekaretia ibukin Zulma

*Tao iai riki te bwai ae tangiria te
Atua bwa e na ataia Zulma.*

Iroun Lucy Stevenson

Ana Maekatin te Ekaretia
(E boboto i aon te karaki ae koaua)

*"Ukeuke, ao e na reke irouum"
(3 Nibwaai 14:7).*

E tekateka Zulma iaon te
Ekaintekateka n te umantabu
ao e kaitiaka ana kamumun n
ana kaboraoi n te reirei. Te oota
ae kara e ota rinanon te winto
te kiraati ae kara, ao te
kaibangaki e tei imatan te
umwantabu. Zulma e reirei
n ana reirei te aro, ngaia ae
nako n taromauri uoua te tai
n te bongina ma ataein te reirei
ake tabeman. Zulma e tangira ana aro.

E tangira Jesu ao e tangiria n reiakina Taekana.

E tekateka n aki kakarongoa ngke e a taetae te ibonga.
Ma n te bong aei iai te bwai ae bitaki ae namakinna. N te
tai ae waekoa e roko te iango ae boou n ana iango ao i
nanona: *E rawata riki te koaua ae tauraoi n te aonaaba.*

Zulma e kamaki ana ari. Koaua riki? Tera ae
nanonaki n anne?

E a manga roko riki te iango. *Iai riki koaua.*

E kamaki matana Zulma ao e kabanea ana iango
iaon te bwai ae namakinna. E a tia n reirei taekan
bwaai aika tamaroa n te taromauri. Ma ngkai e
aki koaua ngkana iai te bwai ae bua. Tao e na iai
riki te bwai ae tangiria te Atua bwa e na ataia. Ma
e na kanga n ataia?

Imwiina e taetae nako mwanena ae
ikawai riki, Alberto, ibukin ana iango.

"N am iango iai riki koaua n te aonaaba?"
E titiraki Alberto.

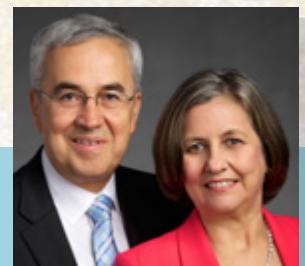
E katotoua atuna Zulma. "I tangiria n
reirei taekan aaro ake tabeua," e taku.

"E raoiroi," e kaeka Alberto. N na airi ma
ngkoe!"

Inanon tabeua te ririki, Zulma ao Alberto
a kawari aaro aika a kakaokoro. Imwin
teuana te taromauri, e taku Alberto, "Te aro
anne e reirei bwaai aika raraoi."

E kaenga Zulma, ma a teimatoa n
namakinna ae kanga iai te bwai ae bua,
ngaia ae a teimatoa ni kakaae.

N te bong teuana Alberto e biri ni
kabirimwaka iaon kaintamwaraken aia
auti. "I a kunea te ekaretia ae ti ukoukoria!"

Aio Zulma ngke e uarereke. N te angatai
bon tamneina n te bong aei ma kainabana,
Unimwaane Walter F. González man te Itingaun.

E taku Alberto. E inga ma Zulma n ae korakora.

E kaurei matan Zulma. "Iaa? Ni kanga?"

"A kaitibo raoraou ma tabeman mitinare man Ana Ekarecia Iesu Kristo ibukiia Aika Itiaki ni Boong Aika Kaitira," e taku Alberto. "I ongora irouia, ao I kakoaua te bwai ae a reireia!"

Zulma ao Alberto a rangin ni kukurei n te aro are a mwamwaie ni katobibia te auti. Ma ngkanne Zulma e karekei rongorongo aika a kananokawaki. E aki tangiria Mamá bwa e na kaitibo ma mitinare. "Ai tibwa 12 am ririki," e taku Mamá. "Ko rangin ni uarereke."

Ngkai e a ikawai riki Alberto, e kairiakaki bwa e na teimatoa ni kaitibo ma mitinare. Tabeua te wiiki imwiina, e bwabetitoaki.

E teimatoa Zulma n tuanga Mamá ngkana e kona n reirei mairouia mitinare. N tokina, e taku Mamá eng.

Ngke a reirei Zulma ma mitinare, e namakina te tangira inanova. Temanna te mitinare iai ana kaangaanga n te taetae n Spanish, ma bon tiaki te kangaanga. Te bwai ae kakaawaki bon kukurein Zulma n ana namakin. Ngke e kamatebwai taekan Iotebwa Timiti ao Ana Boki Moomon, e ataia ae e a tia ni kunea te koaua are e kakaea!

E tangiria Zulma bwa e na bwabetitoaki. Ma tera ae e na taekinna Mamá? E rangin ni kukurei Zulma ngke e kangai Mama eng! N te bong are e bwabetitoaki iai, e kunnikaia Zulma n ae mainaina ni kabane. E ataia bwa te Atua e tangiria. E ataia bwa E kina. Ao e ataia bwa E a tia ni buokia ni kunea Ana Ekarecia ae kaokaki! ●

Te Moan Kaotioti

Karinerine $\text{♩} = 68$

Taeka ao anene iroun: Nathan Howe

Musical notation for the first section of the song. The key signature is A major (no sharps or flats). The time signature is common time (indicated by '4'). The melody consists of two staves: a treble staff and a bass staff. Fingerings are indicated above the notes. The chords D and G are used.

Continuation of the musical notation. The key signature changes to E major (one sharp). The time signature remains common time. The melody continues with the same two staves. Fingerings are indicated above the notes. The chords D, A, G, and A are used. The lyrics begin with "1. Io - te - bwa e kan a - ta aro - na ni wa - ki," followed by three more lines of lyrics ending with "E".

Continuation of the musical notation. The key signature changes to E major (one sharp). The time signature remains common time. The melody continues with the same two staves. Fingerings are indicated above the notes. The chords F, C, B♭, and A are used. The lyrics continue with "ka - ma - te - bwai ni ka - ra - ka ana a - ta - tai," followed by "bon ta - ta - ro mwa - ka bxae na ongo te A - tua," and "kao - ka te Uang - ke - rio bwa ana ongo ao - ma - ta:".

Continuation of the musical notation. The key signature changes to E major (one sharp). The time signature remains common time. The melody continues with the same two staves. Fingerings are indicated above the notes. The chords D, Em, E, and A are used. The lyrics continue with "kai - ria te ki - bu Bwa e na ta - ta - ro," followed by "Ta - ma te Na - ti A ruo mai ka - ra - wa," and "u - ki ka - ra - wa; E tae - tae te Uea ngkai."

© 2020 by Nathan Howe. All rights reserved.

Te anene aei e kona ni katootongaki ibukin kaboonganakina, ae aki kareke mwane n te ekartia ke n te mweenga.

Te kaetieti aei e riai ni kaotaki iaon kaobi ni kabane aika karaoaki.

A man kneeling in prayer in a forest, with two figures in white robes standing above him.

A man kneeling by a stream, with a figure in a hat standing nearby.

A man in a hat holding a book, standing in a bright light.

Three young people standing together outdoors.

Eberi 2020 R17

G Em F♯m Bm Em⁷ A⁷ D

a - tai - a Io - te - bwa te A - tu - a ena kai - ri - a.
kae - ka Io - te - bwa ma ni kao - ka te Uang - ke - ri - o.
we - tea te bu - ra - be - ti bwae na kai - ra ka-wai - ra. E ta - ta -

D Em F♯m Em Bm

ro_____ kae - ka ka - ra - wa._____ Te Ta - ma te Na - ti a ki -

A D G A D G

na._____ I ta - ta - ro._____ A - tuau e tangi - rai _____ E

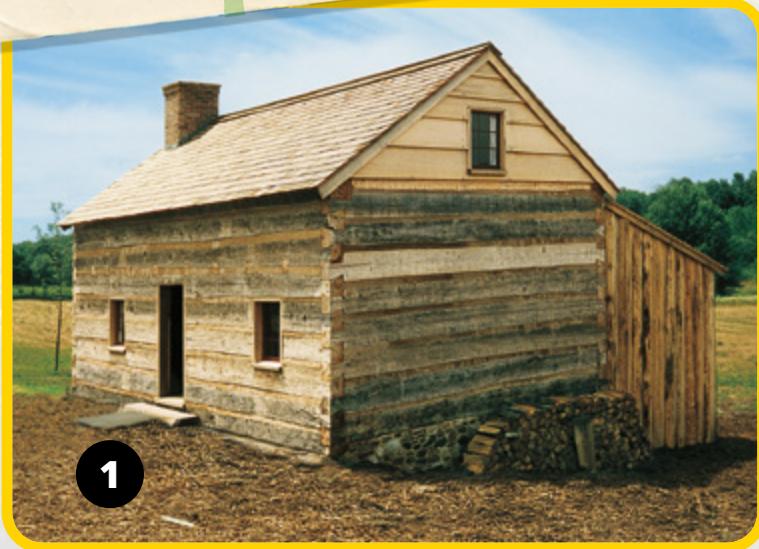
Em A D G D

ongo au ta - ta - ro.

Mauri man te Buakonikai ae Tabu!

**Mauri,
ngaira bon
Margo ao
Paolo.**

1

Ngke 14 ana ririki Iotebwa Timiti, e maeka n te auti ae karaoki man te kai i New York, USA. Iai niman tarina ao teniman mwanena. E ongotaeka irouwia ana karo ao n iraorao nakoia tabeman. E wareka te Baibara ma ana utu, ma aki nako nakon te Ekaretia ae ti teuana.

2

Iotebwa bon te tia mwakuri ae marurung. E ibuobuoki ni koroi kaai bwa aonga ana utu n uniki kaai n amwarake. E buokiiia naba ana utu n rikoi ranin uaa ni kai man kaai aika maple ni karaoa te tioka.

**Te namwakaina aei, ni
bukamarua Kaokan Bwaai,
ti nakon te tabo are e
riki iai te Moan Kaotioti
200 te ririki n nako!**

3

Iotebwa e tangiria ni kakaea te aro ae titebo ma are n te Baibara. N te bong teuana e nakon te buakonikai ao e tataro. Tamara are i Karawa ao Iesu a kaoti nakoina. A tuangnga ae a bwara ana bure. A taekinna naba bwa a na akea te ekareitia ae e na kaainna. N te tai ae waekoa ana Ekaretia Iesu e na kaokaki!

4

A mwaiti aomata aika a bwainingarea Iotebwa ibukin te bwai ae e noria. A taku bwa e a bon karioi n ana iango. Ma Iotebwa e teimatoa n taekina te koaua. E taku, "I ataia, ao I ataia bwa te Atua e ataia, ao I aki kona ni kaaked" (Iotebwa Timiti—Rongorongo 1:25).

5

N te bong aei, aomata a kona ni kawara te tabo are e tataro iai Iotebwa. E tikiraoi ao e rangi n n rau.

A maeka ataei aikai n te tabo are e ikawai rake iai Iotebwa Timiti!

I ataia bwa te Buakonikai ae Tabu bon te tabo ae onoti ibukina bwa te tabo ae tataro iai Iotebwa Timiti ao n nora Tamara are i Karawa ao Iesu ikekei.

**Piper D., ana ririki 5,
New York, USA**

I rangi ni kakaitau bwa ti maeka ni kaan ma mweengan Iotebwa Timiti. I tangiria n nakon Grandin Building ma te tabo ni boreeti. I tangiria n nora te tabo are a moanboretiia iai Ana Boki Moomon.

**Roscoe B., ana ririki 9,
New York, USA**

**Ko rabwa ibukin
neweabakin te
Buakonikai ae
Tabu ma ngaira.
Tiabo rimwi!**

Ana Utu Alonso ae Akea Tokina

Iroun Marissa Widdison

Ana Maekatiin te Ekaretia

(E boboto i aon te karaki ae koaua)

"Bwa te tembora bon te tabo ae tabu ike ti kona iai ni uaia ni kabaeaki" (Aia Boki n Anene Ataei, 95).

Te itita bon te tai ae tamaroa n iangoa Iesu ao n uringa Mangautina," e taku Titita Rojas. E kaota tamnein Iesu. "Mai Irouna, aomata ake a mate a kona ni manga maiu."

Alonso e taraa ana tia reirei n te Moanrinan n taekina aei. *Nanona ngkanne I kona ni manga noriia au karo?* E iango Alonso.

Mamá e mate tabeua te ririki nako. Alonso e aki rangi n uringnga, ma e tangiria n tatara tamneina. Imwina e mate naba Papá.

Ngkai e maeka Alonso ma Abuela, tibuna te unaine. E a tia n reireinna taekan ana ekaretia, Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukiia Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira. E na bon bwabetitoaki ao ni kamatoaki n te ririki ae na roko, ngkana e a roro nako iai.

Imwina Titita Rojas e kaota tamnein te kateitei ae mainaina. "Teuana te bwaintangira ae tamaroa mairoun Iesu bon taian tembora. Aio bon teuana te tembora ikai i Chile."

Alonso e taraa bannan te aomata are te koora i etan te kateitei. E bon tamaroa! E iango bwa tera ae kakaraoaki inanona.

"I kona ni manga nora Mamá ao Papá?"

"Tembora bon tabo are a kabaeaki iai utu ibukin te tai ae akea tokina," e taku titita Rojas. "Te tembora aio i Santiago bon ngaia are I kabaeaki iai ma au karo imwiin kaainakin te Ekaretia. Ibukina bwa ti kabaeaki, I kona ni maeka ma ngaiia imwin naba te mate."

Alonso e namakin te ingainga ngke e ongo aei. "I kona ni kabaeaki ma au karo?" e titiraki. "E ngae ngke a tia ni mate?"

E katoutoua atuna Titita Rojas. "Eng! Aio teuana bukina ae a rangi ni kakaawaki iai taian tembora. A kakabwaiaia kaain te utu, n ikotaki ma naake a tia ni mate."

N te bong anne, Alonso e tabe n iangoa taekan taian tembora. E tuanga Abuela bwa e na reireinna riki ae bat. E maroroakin kunnikai aika mainaina ake a bwaini aomata inanona ao korobanna aika tamara iaon oon nanona.

"Ma karotona, bon te tabo are ko kona iai n kabaeaki ma am karo" e taku Abuela. "Ti na butia uoman aomata man te uuote bwa a na tei ibukiia n tain te kabaeiae."

"Ti kona n nako ningabong?" E titiraki Alonso. "I tangiria ni maeka ma Mamá ao Papá n aki toki!"

E moangare Abuela. "I kukurei ngkai ko kan mwananga," e taku. "Ma te tembora ae uakaan e mena i Concepción. E aki tau ara mwane ibukin kantokara n te bwati."

"N na ibuobuoki ni kaikomwane ibukin mwanangara!" E taku Alonso.

Man te tai anne, ngkana e kunea te koin Alonso n te kawai ke iai ana mwane, e kabwaka ana kabwianibwai ao imwina e kawakina nikirana bwa mwanen mwanangaia nakon te tembora.

Imwin namwakaina ni kaikomwane, ana utu Alonso ao Abuela a karekea te mwane ae tau ibukin mwanangaia nakon te tembora. A tuanga te Tari ao Titita Silve bwa a na raoniia. N bongin mwanangaia, a mwananga n ae maan n te bwati nakon kaawan Concepción. E nang bon bung taai ngke Alonso e noora te bwai ae koora i mwaiaia.

"I a kona n nora te anera Moronaa!" E taku Alonso, ni kotokotea bannan te aomata are i taubukin te tembora ae buruu.

A tiku n te tairiki anne n te auti ae kaan ma te tembora. N te ingabong are mwina, Alonso e rin n te tembora te moan tai. E nora tamnein Iesu ae bubura i nanona. Ngaia ao Abuela a oneiia n ae mainaina. E namakina te kukurei ao te rau.

Ngke e roko tain kabaeia, Alonso e mwananga nakon te ruu ae tamara ma kiraati iaon te oo. Te tia mwakuri n te tembora e buoka Alonso, Abuela, ao te utu ae te Silve bwa a na katorobubua ni katobibia te taibora ae onoti ae aranaki bwa te bao ni karea. E bon rabunaki n te kunnikai ae maraurau.

Te Tari ao Titita Silve a mena ikekei ibukin tinan ao taman Alonso. Abuela e mena ikekei ibukin mwanena are e mate imwain bungin Alonso.

E kamakii matana, Alonso e katamneia bwa a ikotaki ana utu.

I rangi n ingainga ni manga nooria, e iango Alonso. I rangi ni kakaitau bwa te utu e kona ni kabaeaki n akea tokina! ●

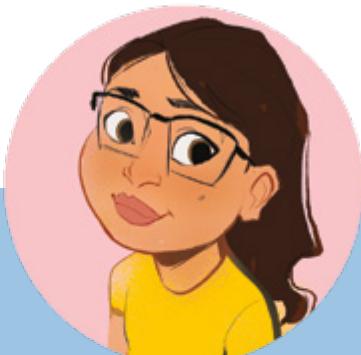

Iroun Titita Joy D. Jones

Beretitenti ni Kabuta
n te Moanrinan

Te Tembora ao NGKOE

Imwain ae kaokaki te Ekaretia, aomata a kakoaua bwa ngkana iai temanna n aia utu ae mate imwain ae bwabetitoaki, a na aki kona ni manga noriia. Ma ibukin Kaokan bwai, ti kona ni bwabetitoaki ibukiia inanon te tembora. Ti kona ni kabaeaki ni kabane ibukin akea tokina!

N aron Iotebwa Timiti, ko a tia naba n rineaki iroun Tamara are i Karawa bwa ko na karaoi mwakuri aika a kakaawaki inanon maium. Tabeuwa mwakuri aikanne a kona ni karaoaki inanon tembora. Ko kona ni ikotii araia am bakatibu ake aki bwabetitoaki ngke a maiu iaon te aba. Ngkanne, imwiin reken am beeба ni kariaia nakon te tembora, ko kona n nakon te tembora ao ni bwabetito ibukiia.

Ngkana ko karaoa te mwakuri aei, tataro nakon Tamara are i Karawa bwa e na kairiko. A kona naba am bakatibu ni buokiko naba. Bon te kakabwaia ae kakaawaki ao n tabu ibukim ao ibukiia!

Tabeman mai ibuakomi ana aki kona ni karaoa te mwakuri n te tembora ngkai, ma ko na kona n te bong teuana. Uringnga n tainako bwa ngkoe natin te Atua. E tangiriko n te aro ae kororaoi.

Kakauongo nakon ana wirikiriki te Tamnei ae Raoiroi ao tauraoi n nakon te tembora n te tai teuana. Karaoan aei e na buokiko ni karekea te maiu ae tikiraoi ibukim ao ibukin am tai aika a nako, ao ngkai, ao am utu nakon taai aika a na roko. Ngkana ko karaoa ana mwakuri te Uea, E na buokiko. Ngkoe temanna Natina n tamnei ae ninikoria. ●

Bon ngkoe natin te Atua ae tangiraki, ko kinaaki
Irouna ao E tangiriko. Te Atua e kinaa Iotebwa Timiti.
Bon titebo te koaua aio naba ibukim. E kinako te Atua.

Unimwaane Dale G. Renlund man aia Kooram Abotoro n te Tengaun ma Uoman
Anaaki man "Ana Kakabwaia Kaokan Bwai ibukim," Riaona, Beberuare 2020, 52.

Nakoia Kaaro aika Tangiraki,

Inanon moan tain bwebweraken aroka n 1820, Iotebwa Timiti e tataro ao e noora Tamara are i Karawa ao Iesu Kristo. N te Maekatiin aei ao e taekinaki iai te tai ae onoti anne. Aikai tabeua iteraniba aika ko kona n tarai:

- Tamnein te karaki are taekina aron Kaokan te Ekaretia bwa mwakoron ana baire te Atua (R4–10).
- Beretitenti Nelson e taekina arora ni kona n buoka Kaokan Bwai (R2).
- Te anene ae boou e reirei taekan te Moan Kaotioti (R16–17).
- Te karaki e reirei bwa e kanga Kaokan Bwai n kakabwaiaia utu nako (R20–21).

Tiaki E tamara ae ti kona ni kaina Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukija Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira ni katoa wiki? Ti a tibwaua te rongorongo ae tamara ibukin Iesu ao Ana Ekaretia ma te aonaaba! Kukurei n te Itita,

Te *Rao*

ARON KANAKOAN ANA KOROTAMNEI NATIM KE RABAKAUNA NAKON TE *RIAONA*

Nakon liahona.ChurchofJesusChrist.org ao kotea "Kanakoa te Rongorongo ke te Kukune." Ke kanakoa nakoira n te imeeri iaon liahona@ChurchofJesusChrist.org n raonaki ma aran natim, ana ririki, tabo ni maeaka, ao te kariaia aei: "Ngai, [karina aram], I anga au kariaia nakon Ana Ekaretia Iesu Kristo Ibukija Aika Itiaki ni Boong aika Kaitira bwa kam na kabonganana ana bawai natiu are e karinna n ana maekatia te Ekaretia, iaon ana webutiaite ao n taabo n reitaki n te intanete, ao are e kona ni bwain nako te Ekaretia." A ingainga nanora ni kan ongora mai iroum!

**Kakaea te Riaona
inanona ae karabaaki!**

KANOANA

- R2** Man te Moan Beretitentii: Buokan Kaokan Bwai
- R4** Ana Ekaretia Iesu Kristo E Kaokaki!
- R11** Takakaro: Kakaea!
- R12** Te Iteraniba ae e na Karanaki
- R14** Te Ekaretia ibukin Zulma
- R16** Anene: Te Moan Kaotioti
- R18** Mauri man te Onaroka ae Tabu!
- R20** Ana Utu Alonso ae Akea Tokina
- R22** Te Tembora ao Ngkoe
- R23** Iango aika a na Tokanikai